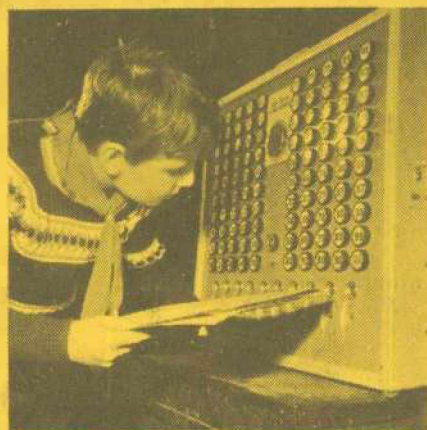
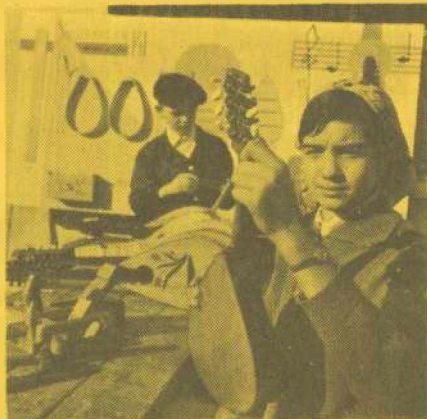

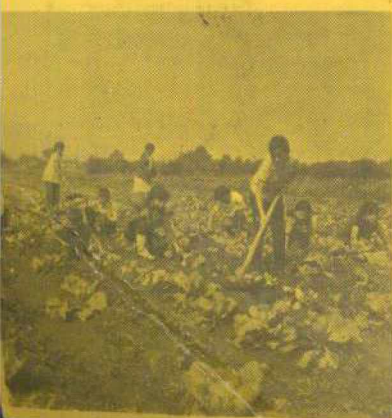
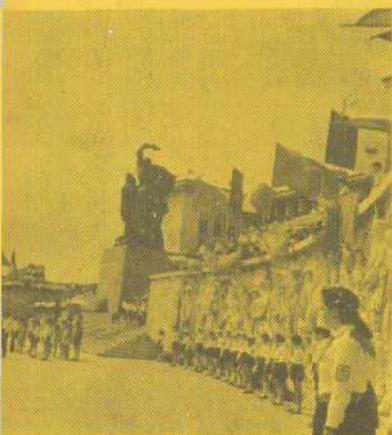
Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

COPIII — VIITORUL NAȚIUNII.

Bucuria de viață a copiilor noștri este darul pe care îl fac ei întregii societăți. În patria noastră socialistă ei învață să se joace, să creeze cu talentul și mâinile lor mici, învățând totodată să devină oameni adevărați, buni constructori ai societății, ai viitorului comunist al lor și al națiunii întregi.

EDUCAȚIA SOCIALISTĂ, COMPONENTĂ A DEZVOLTĂRII MULTILATERALE A NOII ORÎNDUIRI

„Întreaga activitate ideologică, politică, educativă trebuie să aibă drept țel făurirea omului nou, cu conștiință înaintată, făuritor al societății socialiste multilateral dezvoltate, al comunismului”.

NICOLAE CEAUȘESCU

IN LUMINA PROGRAMULUI de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, condițiile vieții materiale și ale celei spirituale formează un tot unitar. În politica sa partidul îmbină indisolubil preocupările pentru dezvoltarea bazelor tehnico-materiale cu activitatea ideologico-educativă pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor, pentru formarea omului nou. Educația reprezintă astfel o componentă inseparabilă, unul dintre factorii de prim ordin în transformarea revoluționară a societății; cu cât este mai înalt nivelul de conștiință al maselor, cu atât crește participarea lor activă, în cunoștință de cauză, la progresul multilateral al patriei socialiste.

Accelerarea ritmului dezvoltării economico-sociale, transformările calitative în toate domeniile au adus și în planul activității educative substanțiale îmbunătățiri, exprimate prin strategia unei concepții superioare despre educația socialistă, ca activitate complexă, dinamică și multilaterală. Obiectivul întregii munci de educație îl constituie cultivarea acelor trăsături superioare ce caracterizează personalitatea umană în noua orînduire: convingeri materialist-dialectice asupra vieții și societății, spirit revoluționar, un nivel ridicat de cultură generală și de pregătire profesională, consecvența comportării morale potrivit idealurilor socialismului și comunismului.

Tocmai o asemenea concepție despre educația socialistă — ale cărei înfăptuiri și perspective urmează a fi amplu examinate la apropiatul **Congres al educației politice și culturii socialiste** — a stat la baza programului ideologic adoptat de plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971, program dezvoltat și îmbogățit prin hotărârile Congresului al XI-lea, prin Programul partidului și Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste. „Noi considerăm și am considerat întotdeauna — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — că menirea istorică a socialismului este nu numai de a elibera omul de asuprire și exploatare, de a asigura bunăstarea lui materială, ci de a făuri o civilizație spirituală superioară, care nu se poate realiza decât prin formarea omului nou, cu o înaltă conștiință și pregătire culturală și profesională, cu un profil social-politic înaintat”.

Spiritul umanist al concepției noastre revoluționare

SARCINA SPECIFICĂ unui domeniu distinct al ansamblului social — sistemul educativ — politica educației se desfășoară ca o activitate ce realizează, în modalități proprii și în conformitate cu idealul comunist, continua armonizare între acest ideal și realitate, concordanța dintre existența socială și dezideratul edificării unei civilizații superioare. „Dezvoltarea economico-socială în ritm înalt a țării — se arată în Programul partidului — impune măsuri hotărâte pentru ridicarea nivelului general al învățămîntului, pentru pregătirea forței de muncă, creșterea calificării și organizarea reciclării oamenilor muncii din toate domeniile de activitate. De realizarea acestor măsuri depinde însăși înfăptuirea programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și trecerea spre comunism”.

În consecință, și politica educației întrunește caracterul unei acțiuni programatice, desfășurată pe baze științifice, în spirit militant, fiind întemeiată pe cunoașterea legilor dezvoltării sociale, a tendințelor ce se manifestă în fiecare sector al societății, pe convingerea că în noua orînduire conștiința este chemată să joace rolul unui factor dinamic al existenței. Menit să formeze oameni ce vor acționa tot mai activ în viața socială, realizând progresiv trecerea de la mișcarea spontană la dezvoltarea **conștientă** a istoriei, sistemul educativ socialist este orientat de partid astfel încît să funcționeze „în cunoștință de cauză”, adică să-și cunoască multilateral și permanent obiectivele, să-și perfecționeze formele și metodele în pas cu „creșterea” calitativă a omului, cu sporirea exigențelor sociale.

„Ansamblu al relațiilor sociale”, după expresia lui Marx, esența umană se exprimă în contextul unor asemenea relații; făuritor de bunuri materiale și spirituale, subiect al întregii vieți sociale, omul este pînă la urmă rezultatul interacțiunii tuturor compartimentelor sociale.

Printr-o abordare realist-creatoare a raportului dintre existență și conștiința socială, partidul nostru a re-

levat că în condițiile socialismului problema conștiinței sociale comportă o interpretare dinamică, demonstrând că dialectica relației existență—conștiință nu se rezumă la momentul reflectării în conștiința socială a datelor existenței, ci presupune rolul activ, transformator propulsiv al conștiinței socialiste, materializarea ei în fapte. Prin eliminarea atitudinii spontaneiste, de expectativă a fost astfel depășită poziția fetișizantă ce rezultă din teza rămănerii în urmă a conștiinței. „Dezvoltarea conștiinței — arată tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — se realizează mai încet, rămâne de multe ori în urma dezvoltării forțelor de producție. Dar consider că în condițiile socialismului noi nu trebuie să ne mulțumim cu această constatare, ci trebuie să acționăm cu toată fermitatea pentru a nu se ajunge la această rămăneră în urmă, pentru a asigura ridicarea continuă a conștiinței maselor de oameni ai muncii”.

Preocupându-se necontenit de avântul forțelor de producție, în vederea asigurării unei abundențe de bunuri materiale, de perfecționarea relațiilor de producție, partidul acordă în același timp — așa cum subliniază constant documentele sale — „o atenție deosebită activității politico-ideologice, de formare a omului nou, în stare să-și făurească și mai conștient propriul său viitor”. O asemenea orientare principială emană din viabilitatea tezei materialist-dialectice potrivit căreia dezideratul social al formării omului nou își găsește împlinirea în procesul revoluționar însuși. Cum scria Marx, „coincidența dintre modificarea împrejurărilor și aceea a activității omenești sau propria schimbare nu poate fi concepută și înțeleasă în mod rațional decît ca **practică revoluționară**”. Formarea oamenilor este astfel consecința acțiunii revoluționare desfășurată de ei și în același timp rezultanta fenomenului educativ direcționat pe baze revoluționare.

Potrivit programului ideologic al partidului, educația se integrează ansamblului vieții sociale, fiind necesar, așa cum relevă documentele Congresului al XI-lea, ca în activitatea ideologică, de educație, să se asigure o concepție clară, o îndrumare unitară și în același timp o susținută activitate practică. Ca acțiune care vizează reorganizarea și restructurarea vieții sociale în ansamblu, după criterii politice, morale, sociale deduse conștient, deliberat din legile determinismului și corespunzătoare intereselor fundamentale ale clasei muncitoare, exprimate prin politica detașamentului său de avangardă, partidul comunist, acțiunea educațională are drept țel principal conștientizarea la scară generală, de mase, a idealurilor și sarcinilor practice imediate privind dezvoltarea multilaterală a construcției socialiste, înaintarea ei spre comunism. Iată de ce formarea personalității umane în raport cu exigențele actualei etape se înscrie firesc unei acțiuni politico-ideologice desfășurată în mod conștient, militant. Astfel, în Programul partidului se arată că „activitatea ideologico-educativă trebuie să fie pătrunsă de spiritul umanist al concepției noastre revoluționare, să pună în centrul ei omul deoarece avînd un nivel politic și ideologic ridicat, fiecare cetățean va acționa în mod conștient pentru a contribui la progresul general al societății socialiste și comuniste, în cadrul căreia se vor asigura adevărata libertate și adevărata umanism”.

Unitate de conținut — diversitatea mijloacelor de educație

POATE niciodată nu a fost atît de evident ca acum, cînd generoasele și mobilizatoarele idei-acțiune ale

Programului partidului conturează orizonturile României comuniste de mîine, că drumul spre acest viitor, procesul marilor transformări revoluționare pe care le străbate societatea noastră, includ geneza și afirmarea personalității umane militante, a omului care în virtutea cuceririlor noii orînduiri, participă conștient la dezvoltarea multilaterală a acesteia. Definind linia strategică generală a partidului pentru o lungă perioadă de timp, fundamentînd poziția sa în problemele majore ale evoluției societății noastre și ale vieții internaționale, documentele Congresului al XI-lea dau o orientare clară și în privința conținutului educației. Aceasta nu constituie un scop în sine ci este subordonată cauzei ridicării patriei pe noi culmi de civilizație.

Preocuparea ca pe planul condiției umane să se asigure, alături de alte premise, „o temeinică pregătire politico-ideologică, o cunoaștere și înțelegere aprofundată a legilor obiective ale dezvoltării sociale și, totodată, o înaltă răspundere din partea fiecăruia în exercitarea drepturilor democratice, cetățenești, în contribuția adusă la guvernarea țării” — constituie una din componentele strategiei înaintării spre comunism.

Acționînd deopotrivă asupra condițiilor materiale și spirituale pentru a forma conștiința nouă, socialistă, care să se transforme într-o forță motrice a progresului societății românești, partidul a relevat că transformarea și educarea comunistă a omului — proces complex, îndelungat, contradictoriu uneori — implică satisfacerea citorva condiții primordiale, între care însușirea concepției filozofice despre lume și societate a clasei muncitoare — materialismul dialectic și istoric — cunoașterea temeinică a ceea ce este valoros în știință și tehnică, stăpînirea deplină a profesiei, formarea unor atitudini cetățenești înaintate. Aceste cerințe fundamentale, care se condiționează și se influențează reciproc, le răspunde astăzi — în condițiile societății noastre — întreaga muncă de educație care solicită ca nicăieri, în nici un domeniu, activitatea culturală, educativă, să nu „plutească” în sferele iluminismului abstractizant, ci să capete tot mai deplin trăsăturile acțiunii practice călăuzite de spiritul militant, revoluționar, care generează angajarea socială concretă. Este evident că „unitatea de măsură”, criteriul de apreciere a roadelor activității de educație se reflectă, direct sau nemijlocit, prin gradul participării oamenilor muncii la opera constructivă, prin angajarea lor la progresul social-economic și cultural al națiunii noastre socialiste. Din acest punct de vedere, decisive sînt fapta, acțiunea, munca pe toate fronturile construcției socialiste pentru a realiza, în cele mai bune condiții, toate obiectivele, sarcinile și măsurile stabilite. De aici și orientarea constantă spre impulsionează dezvoltării conștiinței socialiste, revoluționare. Din această perspectivă, programul de educație socialistă a adus în prim plan cerințele dezvoltării gîndirii politice a maselor. În concepția partidului nostru, conștiința politică înaintată a oamenilor muncii, înmănunchind cunoștințe, atitudini și deprinderi revoluționare, reprezintă o coordonată fundamentală a vieții sociale, o modalitate de afirmare socială a fiecărui cetățean, indiferent de profesie și grad de cultură. În acest sens, propaganda, munca politică educativă, instituțiile de cultură au fost și sînt chemate să concure eficient, în forme de o mare diversitate, la educarea maselor în spiritul politicii de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate încît fiecare om al muncii să se deprindă a judeca partinic realitatea înconjurătoare, a evalua conștient datorile profesionale și obștești, faptele și atitudinile proprii sau ale semenilor, evenimentele și procesele sociale interne și internaționale.

Scopul și caracterul militant al educației politice

GHEORGHE ANGHEL

Victoria

rezidă în sensul ei activ, transformator. Educarea politică nu poate avea un alt teren decât realitățile concret-istorice ale procesului revoluționar pe care-l trăiesc și înfruntă masele. De aceea, formarea lor politică, de altfel întregul proces educațional, constituie o parte organică a operei concret-istorice de edificare a socialismului și comunismului în România. Indisolubilă legătură dintre procesul educațional și suportul ei obiectiv — realitatea construcției socialiste — constituie un principiu de bază al politicii educației. În acest înțeles, apare în deplină sa importanță principală obiectivul ca activitatea de educație să fie strâns legată de practică, să stimuleze spiritul revoluționar în lupta împotriva a tot ceea ce nu mai corespunde noilor condiții istorice, sociale, în promovarea noului, în asigurarea mersului ferm înainte. În această privință, orice activitate cultural-educativă este eficientă în măsura în care conține o „încărcătură” politică, adică acel mesaj de natură a contribui nu la simpla acumulare

de cunoștințe, ci și la determinarea unor stări de comportament social, exprimat nu declarativ, ci faptic.

Însușirea științifică și afectivă a idealului comunist de către oameni, indiferent de domeniul în care lucrează — constituie însăși condiția amplificării uriașei opere revoluționare de înaintare spre viitorul comunist. În condițiile revoluției tehnico-științifice, care își pune pregnant pecetea pe dezvoltarea României socialiste în acest cincinal, sarcinile educației nu devin mai ușoare, ci, dimpotrivă, tot mai complexe. Însușirea unor cunoștințe temeinice într-o profesiune și a unui larg orizont de cunoaștere și de cultură generală reprezintă condiția ca fiecare să-și aducă contribuția de calitate la progresul societății, al patriei noastre socialiste. De aceea, nu pot fi neglijate nici un moment comandamentele de ordin profesional, științific și cultural în formarea omului nou, cerințe care devin, s-ar putea spune, condiția existenței umane, condiția omului contemporan. Ținând seama de acest proces obiectiv, partidul a luat măsuri pentru perfecționarea învățământului de toate gradele, creșterea calificării și organizarea reciclării oamenilor muncii din toate domeniile de activitate.

În același timp, atenția deosebită acordată vieții morale în etapa actuală s-a concretizat în elaborarea **Codului principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste**. Adevărată Cartă a demnității umane, **Codul** este o cuprinzătoare sinteză a celor mai nobile virtuți morale și civice; el orientează activitatea de educație în vederea formării și afirmării depline a omului nou al societății socialiste și comuniste. Oamenii muncii au dobândit astfel o armă de neprețuit în eforturile lor de autoperfecționare, în lupta pentru înrădăcinarea trainică și generalizarea principiilor socialismului, ale eticii și echității în toate compartimentele vieții sociale. Munca educativă are menirea de a contribui la instaurarea unei discipline și ordini desăvârșite, la gospodărirea cu maximum de eficiență a mijloacelor materiale și financiare. Desigur, climatul de disciplină și ordine nu se realizează de la sine, ci ca rezultat al acțiunii multiple, pe diverse căi, atât pe plan material, prin sistemul de retribuție și normare a muncii, cât și pe plan educativ, prin munca politică, pentru a asigura aplicarea în viață a principiilor comuniste și formarea unei atitudini înaintate față de muncă și avutul obștesc, față de interesele prezente și viitoare ale colectivității, ale națiunii noastre socialiste.

Omul nou, cu o înaltă conștiință politică este un om educat în spiritul cinstei și adevărului, al colectivismului și umanismului, al atitudinii socialiste față de muncă și avutul obștesc, al echității și dreptății, al patriotismului socialist și solidarității internaționaliste consecutive.

Călăuzită de Programul adoptat de Congresul al XI-lea, ținând permanent seama de transformările revoluționare ce se produc în societatea socialistă românească, în viața internațională, munca ideologică și educativă ce va căpăta un nou impuls o dată cu Congresul educației politice și culturii socialiste, își are izvorul în forța ideilor marxism-leninismului, în cutezanța gândirii novatoare a partidului, înaripată de spirit revoluționar, în răspunsul dat, pe această bază, cerințelor construcției socialiste, ale înaintării spre comunism.

Ion MITRAN

DEMOCRATISMUL, TRĂSĂTURĂ DE BAZĂ A PLANIFICĂRII SOCIALISTE (I)

DEMOCRATIA SOCIALISTĂ, ca expresie a puterii poporului, și-a găsit o deplină întruchipare în statul socialist român. Acest caracter democratic este înscris la loc de frunte în Constituția țării, în care se arată că „Întreaga putere în R. S. România aparține poporului liber și stăpîn pe soarta sa“. În acest context par cel puțin stranii opiniile unor ideologi burghezi precum că socialismul, conducerea centralizată pe bază de plan a economiei naționale sînt incompatibile cu democrația. Democrația în general, democrația economică în special, este o trăsătură definitorie a relațiilor socialiste de producție, o caracteristică de bază a superiorității noii orînduirii, instrumentul principal prin care se înfăptuiește întreaga politică economică și socială a partidului și statului nostru. K. Marx, pe bună dreptate, pune semnul de egalitate între democrație și comunism, iar V. I. Lenin considera că nu este cu puțință un socialism victorios care nu realizează o democrație deplină.

Partidul nostru, secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-au adus atît pe plan conceptual, cît și prin activitatea practică o contribuție de seamă la conturarea unui concept marxist-leninist de democrație socialistă, la crearea în țara noastră a unui sistem complex de mecanisme și pirghii de înfăptuire la scara întregii societăți a democrației socialiste.

Socialismul creează pentru prima dată în istorie cadrul obiectiv necesar pentru introducerea unei adevărate democrații economice. „Democrația reală pentru cei ce muncesc — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale — nu se poate asigura fără lichidarea deplină a asuprașirii omului de către om, fără înlăturarea claselor exploatare, fără desființarea tuturor inegalităților sociale și naționale“.

Există o delimitare clară, de esență între democrația economică socialistă și așa-zisa democrație economică burgheză, fiind evidentă superioritatea celei socialiste. Aceasta decurge în mod obiectiv din caracterul relațiilor de producție, din forma de proprietate și modul de realizare a repartitiei bunurilor materiale. Democrația economică burgheză, care în ultimul timp se prezintă în ambalaje tot mai atrăgătoare, ca democrație „industrială“ și de „producție“, sau sub firma coparticipării și cogestiei, a pretenției democratizării a capitalului, cu toate mutațiile care au avut loc în perioada postbelică în structura societății capitaliste, nu și-a schimbat în esență caracterul de clasă. Pornindu-se de la constatarea corectă că în economia capitalistă piața este principala formă de legătură economică dintre producători și proprietarii bunurilor materiale și că pe piață toți cetățenii sînt liberi și egali, unii economiști burghezi prezintă ca suport al democrației teorii ca „piața liberă“, „economia socială de piață“, „concurența“. Analizînd fondul acestor relații, se desprinde faptul că numai din punct de vedere formal, capitalistul și salariatul sînt egali și că această egalitate nu are o bază social-economică, nu se întemeiază pe drepturi și obligații economice identice pentru toți membrii societății, iar repartitia bunurilor materiale se face în principal nu după muncă, ci după criteriul proprietății. Este evident că în condițiile dominației relațiilor de producție capitaliste, întreaga frazeologie cu privire la „democrația economică“, precum și unele măsuri care asigură în anumite limite participarea oamenilor muncii la conducerea economiei, au ca scop abaterea maselor de la lupta pentru adevărata democrație, pentru care acționează partidele comuniste și muncitorești din țările capitaliste. Fără a subaprecia tendința de extindere a democrației burgheze și în

viața economică, precum și unele progrese realizate de unele țări capitaliste în acest domeniu, ca urmare a presiunii clasei muncitoare și influenței socialismului, ea continuă să se limiteze în principal la sfera vieții politico-juridice.

Din analiza sistemului de relații și a modului cum se iau deciziile în capitalism rezultă că nu se poate vorbi de democrație reală de care să beneficieze în mod egal toți cetățenii țării în condițiile societății bazate pe proprietatea privat-capitalistă asupra mijloacelor de producție, pe exploatarea omului de către om, pe inegalitate economică și socială. În legătură cu esența democrației burgheze V. I. Lenin spune: „Democrația pentru o minoritate înfrimă, democrația pentru cei bogați, iată democratismul societății capitaliste“ (opere, vol. 25, p. 457). Această apreciere este pe deplin valabilă și astăzi.

SOcialismul prin cucerirea puterii de către cei ce muncesc, prin socializarea socialistă a mijloacelor de producție, lichidarea exploatarei omului de către om și realizarea repartitiei după cantitatea și calitatea muncii, asigură premisele necesare pentru afirmarea plenară a personalității umane, pentru egalitatea deplină între toți membrii societății. De asemenea — așa cum se arată în Programul P.C.R. — „se creează condiții pentru ca oamenii muncii să poată beneficia cu adevărat de roadele muncii lor, de cuceririle progresului și civilizației și, totodată, să se poată manifesta liber în sfera vieții sociale, să-și valorifice energia și forța creatoare în interesul lor și al societății, să se bucure de libertate și drepturi garantate material“.

Teza burgheză după care planificarea socialistă, aplicarea centralismului democratic în conducerea pe baza de plan a economiei naționale ar afecta democrația economică, ar împiedica manifestarea inițiativei creatoare a fiecărui producător de bunuri materiale, și ar genera prin sine însăși birocratism, are caracter speculativ, de diversiune.

Superioritatea democrației economice socialiste este ilustrată și de faptul că prin Constituție se garantează dreptul la muncă pentru fiecare membru al societății. În care constituție burgheză se stipulează un asemenea drept?

DEMOCRATIA ECONOMICA este un component organic al conceptului de democrație socialistă, ea exprimă latura esențială, determinantă a acesteia, constituie temelia materială a democratizării întregii vieți sociale. De aceea, în mod firesc se pune problema, poate exista o adevărată democrație, fără o democrație reală economică? Evident că nu. Trăsături esențiale, care străbate ca un fir roșu întregul sistem și mecanism de elaborare și definitivare a planului național unic de dezvoltare economico-socială, o constituie respectarea strictă la toate nivelele și verigile economiei naționale a principiului centralismului democratic. În concepția P.C.R., planul trebuie să fie o emanație a maselor, o creație conștientă a celor chemați să-l îndeplinească, să asigure angajarea întregului popor la stabilirea și îndeplinirea programului de dezvoltare economică și socială a țării. Avînd în vedere caracterul planificat al întregii vieți economice și sociale, în societatea socialistă forma principală prin care se realizează democrația economică, o constituie participarea largă a producătorilor socialisti uniți la elaborarea și realizarea planului național unic de dezvoltare economică și socială.

În Legea cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României se arată: „Elaborarea și realizarea planului național unic se bazează pe participarea largă și nemijlocită a

clasei muncitoare în alianță cu țărăimea muncitoare, cu intelectualitatea și celelalte categorii de oameni ai muncii — în dubla lor calitate de producători ai valorilor materiale și spirituale și în același timp de proprietari ai mijloacelor de producție, ai întregii averii naționale". Numai în aceste condiții se asigură caracterul democratic al planificării, realizarea în fapt a unuia din obiectivele fundamentale ale revoluției socialiste și anume dreptul poporului „de a-și hotărî în mod suveran destinele, de a-și facei viitorul așa cum dorește”. De aceea, creșterea rolului maselor largi în conducerea statului socialist, lărgirea continuă a democrației socialiste constituie o legată a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

Definirea modalităților concrete de aplicare a centralismului democratic în domeniul vieții economice, în activitatea de planificare, a constituit o preocupare constantă a partidului și statului nostru în ultimul deceniu.

PLANUL NAȚIONAL UNIC de dezvoltare economică și socială, fie anual, fie cincinal, este expresia cea mai profundă a democratismului care caracterizează orinduirea noastră. Acest fapt este ilustrat atât de principiile care stau la baza sa cât și de întreg sistemul de elaborare și executare a planului.

Legea cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României conține cadrul instituțional, precum și locul și rolul fiecărei verigi a economiei naționale în elaborarea și definirea planului. În această lege sunt reglementate probleme ca: atribuțiile și răspunderile întreprinderilor, centralelor, ministerelor și comitetelor executive ale consiliilor populare în elaborarea și executarea planurilor; rolul organelor de conducere colectivă, al consiliilor oamenilor muncii din întreprinderi și centrale și al consiliilor ministerelor, în elaborarea proiectelor planurilor cincinale și anuale și fundamentarea planurilor unităților socialiste, în rezolvarea operativă a problemelor ce se ridică în executarea planului, al modului de dezbateră a planurilor cincinale și anuale, precum și a măsurilor ce se impun în vederea îndeplinirii și depășirii planului în adunările generale ale oamenilor muncii. De asemenea, reglementează etapele de elaborare a planului, drumul pe care îl parcurge de la unitățile de bază economice, social-culturale și teritorial-administrative până la aprobarea sa de către Marea Adunare Națională, felul în care se asigură participarea largă a specialiștilor din producție, din institute de cercetare, proiectare și din învățământ la elaborarea și fundamentarea proiectelor de planuri, la modul de desfășurare pe trepte organizatorice a sarcinilor ce revin din planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării pe titulari de plan etc. Întreg mecanismul de elaborare și fundamentare a planului, precum și de defalcare a sa pe unități, se întemeiază pe principiul centralismului democratic care asigură imbinarea organică a conducerii întregii activități economice pe baza planului național unic cu autonomia funcțională a fiecărei unități.

Modalitățile concrete de aplicare a centralismului democratic în activitatea de planificare în țara noastră au cunoscut o perfecționare continuă. Un moment de cotitură în această direcție l-a constituit Congresul al IX-lea al P.C.R. care a deschis perspective largi introducerii și extinderii în toate domeniile de activitate, în forme adecvate, a democrației socialiste, a metodelor — folosite de conducerea partidului — de a se înfruntă și dezbate cu oamenii muncii probleme care vizează prezentul și viitorul patriei noastre, de a-i consulta și stabili împreună, în calitate de proprietari ai mijloacelor de producție, măsurile necesare pentru perfecționarea continuă a activității economice și sociale.

Trebuie precizat că ansamblul de măsuri cuprins în directivele aprobate de cele două Conferințe Naționale (1967 și 1972), orientările date de Congresul al X-lea și al XI-lea privind perfecționarea, organizarea și conducerea planificată a economiei naționale, a îmbunătățirilor aduse prin o serie de reglementări și legi, urmăresc nu slăbirea planificării, ci creșterea gradului de profunzime prin imbinarea mai justă a conducerii unitare a vieții economice sociale cu stimularea inițiativei economice de jos și perfecționarea mecanismului centralismului democratic sub ambele sale aspecte. Raportul dintre cele două laturi ale centralismului democratic, decizia centrală și autonomia unităților economice subordonate — nu trebuie privit static, ci într-o permanentă schimbare, în funcție de gradul de maturizare a societății. Prin traducerea în viață a ansamblului de măsuri privind perfecționarea organizării și conducerii planificate a economiei naționale, s-au produs o serie de mutații în direcția creșterii responsabilității în conducerea și rezolvarea problemelor economice direct de cei care dirijează nemijlocit producția, a apropierea conducerii de producție și eliminării verigilor inter-

mediare cu caracter pur administrativ. Prin urmare, avem de-a face cu aplicarea principiilor planificării socialiste la condiții modificate: o structură organizatorică mai simplă, un sistem de planificare mai cuprinzător în funcție de specificul fiecărui sector de activitate, așezarea pe baze economice a tuturor verigilor economiei naționale, a tuturor unităților productive.

PENTRU ÎNTELEGEREA esenței principiului centralismului democratic în viața economică, a particularității sale în acest domeniu de activitate trebuie clarificată relația dintre centralizare și descentralizare în condițiile economiei socialiste. Această problemă a constituit obiectul unor largi dezbateri în literatura economică din unele țări socialiste, mai ales legate de direcțiile de perfecționare a organizării și conducerii planificate a economiei naționale. Trebuie precizat că în fond prin aceste măsuri nu are loc o descentralizare a producției, o scădere a gradului său de concentrare, o slăbire a sistemului de planificare centralizată, ci o descentralizare a deciziilor, o lărgire a cadrului instituțional care va permite participarea efectivă a fiecărui om al muncii la elaborarea planului. Acest lucru este firesc, întrucât economia națională continuă să fie un tot unic și indivizibil, iar folosirea unor noi formule de organizare și conducere a producției materiale, — așa cum s-a întâmplat în țara noastră, prin înființarea centralelor economice — nu conduce la o scădere a rolului conducerii centralizate, nu aștează nivelul de concentrare a producției. Prin aceste măsuri s-a urmărit în principal: perfecționarea mecanismului funcțional al economiei socialiste, îmbunătățirea calității și sporirea eficacității conducerii, descentralizarea procesului de conducere, și în primul rând, a sistemului de luare a deciziilor.

În țara noastră, prin măsurile aplicate de perfecționare a sistemului de organizare și conducere a economiei naționale s-a urmărit nu slăbirea conducerii centralizate pe bază de plan a vieții economice, ci crearea cadrului necesar pentru ca deciziile economice luate la toate esaloanele economiei naționale să fie temeinic fundamentate și să corespundă cerințelor sporirii eficienței economiei naționale atât în ansamblul ei, cât și în fiecare sector de activitate din sfera producției materiale.

DEMOCRATIA ECONOMICA SOCIALISTA este un act conștient, deliberat, care presupune participarea activă a tuturor membrilor societății la luarea hotărârilor de importanță majoră privind dezvoltarea economică și socială a țării, a fiecărui colectiv de muncă la luarea deciziilor în unitatea respectivă. Partidul nostru este adversarul teoriilor privind reglementarea vieții economice după jocul liber al cererii și ofertei, al creării unor premise care să permită introducerea în economie a unor fenomene stihnice, a creării unei piețe concurențiale în care raporturile cerere-ofertă-preț să fie stabilite spontan. „Considerăm, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, că aceste concepții sint dăunătoare societății noastre. Este falsă concepția că relațiile de piață ar veni în contradicție cu principiile planificării centralizate, că planificarea ar fi o frână în creșterea competitivității și în înținerea pasului cu progresul tehnico- contemporan al întreprinderilor socialiste”.

În procesul așezării pe baze noi a sistemului de organizare și conducere pe bază de plan a economiei, o atenție deosebită s-a acordat adâncirii democrației economice, perfecționării modului de luare a deciziilor, creării unor condiții tot mai bune de participare directă a oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, la elaborarea și executarea planului, la aplicarea în viață a hotărârilor de partid și de stat. Organizarea de consfătuiri cu activul de partid și de stat, pe domenii de activitate, a devenit o practică curentă în țara noastră. În acest cadru se înscrie și hotărârea adoptată în ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 11 mai a.c., la propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a se convoca, odată la cinci ani Congresul consiliilor oamenilor muncii din industrie. Cu acest prilej se vor dezbate, în conformitate cu orientările date de partid, principalele probleme ale dezvoltării acestei ramuri hotărâtoare pentru progresul economiei naționale, al întregii noastre societăți. Prin urmare, concomitent cu perfecționarea organizării și conducerii economiei naționale, a avut loc și o adâncire a laturii democratice a centralismului democratic. Producătorii bunurilor materiale din țara noastră participă nemijlocit la conducerea producției, la elaborarea și executarea planului. Ei au reprezentanți în consiliile oamenilor muncii; s-a creat cadrul instituțional — adunarea generală a oamenilor muncii — în care se dezbate probleme majore ale activității întreprinderilor. Drept rezultat s-a asigurat ca deciziile de care depind mersul înainte, progresul multilateral al societății noastre să fie cu adevărat emanația voinței și înțelepciunii maselor, să corespundă intereselor supreme ale țării.

prof. univ. dr. Mihai PARALUȚA

„AURUL CENUȘIU”, SURSA DE PRIM RANG A PROGRESULUI ROMÂNIEI

DE-A LUNGUL ISTORIEI UMANE au avut loc numeroase mutații în tehnică și modificări radicale în domeniul științei, care, deși s-au influențat reciproc, nu au coincis în timp, ci s-au produs în momente diferite ale istoriei.

Particularitatea majoră a transformărilor ce se produc astăzi, transformări pe care le denumim prin termenul de revoluția științifică și tehnică, constă în **unitatea mutațiilor** ce se produc în gândirea științifică cu transformările calitative din sfera tehnicii. Revoluția științifico-tehnică contemporană reprezintă o situație nouă, fără precedent în istorie, un proces care cuprinde un complex de modificări calitative, în primul rând în sfera științei și tehnicii, cu numeroase implicații în economie, în relațiile sociale și în cultură. În cadrul acestui complex de procese remarcăm noul rol al științei, rolul acesteia de a deschide drumuri noi pentru tehnică.

În consecință se amplifică, în condițiile revoluției științifico-tehnice, importanța studierii rolului diferitelor surse ale bogăției sociale. Revoluția industrială din secolul al XVIII-lea a pus pe prim plan asemenea surse de bogăție cum sînt forța de muncă și materiile prime. Revoluția științifico-tehnică solicită, în afară de acestea, dezvoltarea spiritului științific, stabilirea unei „tradiții” de cultură. Alături de materiile prime și raționalizarea muncii o sursă din ce în ce mai importantă de bogăție socială devine „organizarea descoperirii”, respectiv conducerea progresului științific. De aici rolul deosebit pe care îl îndeplinește știința în ansamblul politicii statului, al societății.

Termenul de revoluție științifico-tehnică, după cum am spus, desemnează un complex de transformări radicale

care antrenează simultan știința și tehnica contemporană. Astfel, cu toate că nu există un sincronism între revoluția tehnico-științifică și evoluția societății, transformările pe care le produce revoluția tehnico-științifică au urmări asupra tuturor relațiilor sociale, prin modificările produse în caracterul și dinamica forțelor de producție. Totodată transformările nu au loc doar în tehnologie, ci și în sfera organizării și conducerii proceselor social-economice. Ca atare, revoluția științifico-tehnică este un proces cu multiple laturi, care cuprinde alături de automatizare și ciberneticizare și posibilitatea de a trece la forme noi de producție de tip nemașinist, prin utilizarea cuceririlor fizicii, biofizicii și biochimiei. Sub ochii noștri se realizează transformarea în perspectivă, prevăzută de K. Marx, a procesului de producție „din simplu proces de muncă în proces științific”.

Diversele linii de progres științific și tehnic se remarcă prin noutate, prin discontinuitate, datorită descoperirilor științifice sau invențiilor tehnice, capabile să deschidă noi drumuri pentru societate, să ofere noi surse de ridicare a eficienței activității umane de transformare a mediului natural și social. Din acest unghi de vedere revoluțiile în tehnică care s-au produs în diversele momente ale istoriei umane au reprezentat mutații în sfera forțelor de producție. Trecerea de la producția meșteșugărească la producția masinistă datorită revoluției industriale a constituit o reală discontinuitate în evoluția tehnicii, în modalitățile de operare asupra obiectului muncii, dar și în ce privește productivitatea muncii, gama obiectelor puse la dispoziția oamenilor, în modul de instruire și așa mai departe. Într-un mod mult mai complex se înfăptuiesc

revoluțiile în știință. În epoca contemporană sîntem martorii unei noi revoluții cu caracter global care își găsește expresia în procesul de integrare a gândirii științifice prin transdisciplinaritate, multidisciplinaritate și interdisciplinaritate. Acest proces cuprinde totalitatea științelor sociale, științelor tehnice și științelor naturii.

**Statele mici
pot aduce contribuții mari
la progresul tehnico-științific**

REVOLUȚIA ȘTIINȚIFICĂ și tehnică prin amploare, prin sfera sa de manifestare constituie un fenomen global de dimensiuni planetare. Cu toate acestea desfășurarea ei, în timp și spațiu, este inegală datorită decalajelor economice și a actualului sistem de relații economice și politice internaționale care ridică numeroase obstacole în calea unor raporturi de egalitate și echitate între toate țările și popoarele lumii. În aceste condiții strategia dezvoltării în perspectivă a țării noastre, care implică ca element definitoriu dezvoltarea puternică a forțelor de producție pe baza cuceririlor revoluției științifico-tehnice, este expresia voinței poporului de a transforma România într-o țară socialistă dezvoltată economic și social. O asemenea hotărîre a impus mobilizarea forțelor proprii în direcțiile principale de acțiune. În acest context angajarea potențialului științific autohton în rezolvarea problemelor dezvoltării a devenit hotărîtoare. Prof. Mircea Malița denumea sugestiv capacitatea științifică a națiunilor drept „aur cenușiu”.

În prezent „aurul cenușiu“ a devenit o sursă de prim rang a dezvoltării economice și sociale. Mai mult, împotriva unor prejudecăți destul de larg răspândite, putem considera că prin potențialul lor științific uman multe state mici și mijlocii și nu numai statele mari aduc și pot aduce contribuții importante la realizarea progresului.

De altfel, unele state dezvoltate ca S.U.A. bunăoară preferă să importe „aur cenușiu“ din alte state mici și mijlocii, folosindu-se de decalajele economice și sociale ale lumii contemporane. Un asemenea transfer de forțe umane cu înaltă calificare constituie un fenomen negativ cu repercusiuni asupra procesului de lichidare a decalajelor economice și a evoluției statelor angajate pe calea dezvoltării independente. Instaurarea pe plan internațional a unui sistem nou de relații politice și economice va contribui la utilizarea mai bună a potențialului științific al umanității, la o circulație a cuceririlor științei și tehnicii după noi reguli și criterii menite să avantajeze dezvoltarea tuturor țărilor și să evite polarizarea țărilor și popoarelor într-o majoritate săracă și o minoritate bogată.

Pe baza analizei caracterului revoluției științifico-tehnice și a experienței acumulate pe plan mondial, în ultimul deceniu, se constată că opțiunile de cercetare se realizează într-un context mai favorabil sau mai puțin favorabil în dependență de capacitățile științifice dezvoltate de o națiune.

România, care are tradiție în pregătirea temeinică a cadrelor științifice și ingineresti, dispune de un însemnat stoc de „aur cenușiu“ a cărui valoare este în continuă creștere. Prestigiul științei și tehnicii românești este pe deplin subliniat de numeroasele premii primite la concursurile internaționale, de cererea crescândă pentru cumpărarea de brevete românești, de numărul mare de lucrări brevetate în țară. Acest important efort de creație științifică și tehnică urmează să fie fructificat în cadrul actualului cincinal prin intermediul programelor prioritare de cercetare științifică. Dacă în trecutul nu prea îndepărtat opțiunile în domeniul cercetării științifice erau în mare măsură o problemă a personalităților care conduceau laboratoare și institute științifice, astăzi programele sunt stabilite în funcție de obiectivele dezvoltării economice și sociale. De asemenea, un element nou îl reprezintă organizarea și conducerea programelor în corelație cu planurile de dezvoltare economico-socială. Această corelare are drept scop să se asigure un avans al cercetării științifice în raport cu planul economico-social, astfel încât soluțiile oamenilor de știință să devină operaționale în momentul trecerii la îndeplinirea planului stabilit

pentru o anumită perioadă. De asemenea, în stabilirea priorităților de cercetare continuă să joace un rol important resursele naturale proprii, a căror valorificare se justifică economic și social; posibilitățile de opțiune se largesc pe măsura dezvoltării capacităților științifice, a ridicării nivelului general al cercetării științifice.

Programele prioritare de cercetare științifică sint rezultatul unor opțiuni la nivelul conducerii societății, opțiuni motivate de strategia dezvoltării țării noastre pe termen lung și de necesitatea stringentă de a spori aportul științei românești la acoperirea necesităților dezvoltării economiei și de a micșora corespunzător efortul valutar. Programele acoperă principalele domenii de activitate, socotindu-se în actualul cincinal ca 80% din totalul tehnologiilor să fie de concepție proprie sau rezultatul perfecționării celor existente și numai 20% să provină din import. Un asemenea efort presupune o grijă deosebită pentru ridicarea nivelului științific al cercetării, orientarea spre soluții avantajoase tehnice și economice, utilizarea intensivă a mijloacelor de cercetare, scurtarea duratei de realizare a obiectivelor de cercetare științifică și micșorarea duratei de transfer a realizărilor din laborator în producție. Desi-

gur, în această perioadă se va acorda o atenție sporită asimilării de produse pentru a se reduce importul și va spori grija pentru aplicarea în cele mai bune condiții a licențelor cumpărate pentru a crește gradul lor de integrare și nivelul de realizare tehnică.

Intrucât pe plan mondial a crescut cererea de „aur cenușiu“, se deschid numeroase posibilități de a oferi spre vânzare, alături de produsele economiei românești, și „produsele“ cercetării și proiectării, în forme extrem de variate, de la licențe până la servicii de consulting.

Integrarea cercetării fundamentale cu cea aplicativă

DIVIZIUNILE CLASICE, ca și încercările de a trasa granițe precise între cercetarea fundamentală și cercetarea aplicată pierd în mare măsură terenul, făcând loc unei concepții despre integrarea acestor nivele în gândirea și practica științifică. În aceste condiții func-

MARCEL CHIRNOAGĂ

Cresc pădurile de schele

ția științei de a construi teoria capabilă să explice mecanismul diferitelor fenomene se prelungește în activitatea de înlocuire a „rețetelor de lucru“, respectiv, de elaborare de noi tehnici, tehnologii și produse. Potențialul revoluției științifico-tehnice nu se epuizează prin automatizarea și cibernetizarea proceselor de producție. Prognosticele privind perspectivele dezvoltării științei și tehnicii includ progresele biologiei care vor duce la rezolvarea unui mare „pachet“ de probleme: prelungirea vieții active a oamenilor, cunoașterea temeinică a proceselor psihice în vederea influențării lor pozitive, cunoașterea aprofundată a proceselor genetice în scopul prevenirii maladiilor de această origine, dezvoltarea cunoștințelor de ecologie umană care vor permite îmbunătățirea condițiilor de viață pe baza unui progres tehnic accelerat, folosirea fuziunii nucleare, a laserilor în scopuri pașnice etc.

Descoperirile previzibile în fizică, biochimie și biofizică apropie tot mai mult momentul când producțiile de tip „mașinist“, generate de revoluția industrială și mereu perfecționate pînă astăzi, vor fi tot mai mult dublate de producții care se vor desfășura cu ajutorul tehnologiilor „nemașiniste“ întemeiate pe transformări biofizice și biochimice. În industrie procedeele biologice vor putea fi utilizate chiar în domeniul extracției miniere. De pe acum sînt unele rezultate promițătoare privind utilizarea microorganismelor pentru extragerea minereurilor utile, îndeosebi din acele materiale în care se găsesc în cantități extrem de mici și pentru care procedeele mecanice ar fi insuficiente. În energetică, procesele biofizice și biochimice vor permite găsirea căilor de transformare directă a energiei solare în forme de energie utile pentru societate. În agricultură extinderea tehnologiilor biologice pe seama micșorării cîmpului de utilizare a proceselor chimice va avea numeroase urmări pozitive, dintre care, cele mai importante ar fi următoarele: ieftinirea prețurilor de cost, ridicarea productivității muncii, creșterea producției și micșorarea pericolelor pentru sănătatea oamenilor implicate de folosirea actualelor insecticide, fungicide și chiar unele îngrășăminte chimice.

O deschidere recentă, pe care a realizat-o revoluția științifico-tehnică și care oferă perspective deosebit de interesante pentru viitorul economiei și vieții sociale, este realizată de cercetările privind ecologia societății. Se deschide perspectiva dirijării raționale a ecosistemelor naturale și sociale pe termen lung.

Știința și tehnica vor permite „remodelarea“ spațiului geografic, economic și social în dependență de criterii raționale și în funcție de programe unitare complexe. Amenajările bazinelor hidro-

grafice, sistematizarea complexă a teritoriului, raționalizarea dezvoltării urbane și rurale, acțiunile de protecție a plantelor și animalelor, activități de reglare a climatului sînt cîteva aspecte concrete de intervenție activă pentru reglementarea relațiilor dintre societate și natură. În țara noastră programele naționale elaborate sau în curs de elaborare prefigurează procesul organizării și conducerii relațiilor dintre economic, social și natural pentru evitarea efectelor negative ale progresului tehnic și tehnologic.

Creșterea rolului informației în conducerea socială

GENERALIZAREA TEHNICII de calcul electronic, influențează pozitiv mecanismul participării la conducerea întreprinderii și a societății. Acest proces constituie un aspect concret al raportului dintre decident și instrumentele care pot să-i servească pentru optimizarea deciziei. Rezultatul la care se ajunge depinde, în primul rînd, de factorul decident, de capacitatea sa de analiză și evaluare a datelor obținute cu ajutorul instrumentelor care îi stau la dispoziție.

În aceeași termeni se pune și problema participării maselor la conducere. Practica ne arată că unele neajunsuri ale funcționării mecanismului participativ pot fi înlăturate printr-o mai bună difuzare a informațiilor necesare oamenilor muncii pentru a se pronunța asupra măsurilor necesare pentru bunul mers al unităților economice. Rolul major pe care îl îndeplinește informația în procesul conducerii ne atrage atenția asupra mijloacelor pe care le oferă tehnica modernă în domeniul prelucrării datelor. În acest context introducerea computerilor în economie va juca un rol din ce în ce mai mare asigurînd o prelucrare rapidă a datelor și o comunicare mai eficientă. Astfel, tehnica electronică de calcul va putea îndeplini un rol pozitiv în dezvoltarea democrației economice și nu numai economice.

De altfel, trebuie încă o dată să subliniem că tehnica electronică de calcul nu constituie un „robot“ ce se substituie oamenilor sub toate aspectele. Orice element al unui sistem informațional automat va funcționa ca auxiliar al omului. Proliferarea în viitor a tehnicii de calcul electronic, inclusiv a sistemelor automate pentru conducerea proceselor tehnologice, nu va afecta negativ desfășurarea procesului de participare la conducere. Dimpotrivă, cadrul instituționalizat al conducerii participative va putea să beneficieze de serviciile unui sistem informațional perfecționat pen-

tru a optimiza procesul luării deciziilor și a adînci democrația economică. Stabilirea unui „dialog“ între conducătorul colectiv și computer nu va fi în acest caz decît o parte a unui proces mai complex în care ultimul cuvînt îl vor avea oamenii muncii în dubla lor calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și de producători.

Îmbogățirea conștiinței sociale cu elementele unei civilizații înaintate

MODIFICĂRILE pe care le produce revoluția științifico-tehnică și evoluția științei, în sfera tehnicii și tehnologiei, în economie și structurile socio-profesionale au implicații pe planul evoluției conștiinței oamenilor muncii. Deplasările care se produc în sfera muncii cer deja un nou model de calificare a forței de muncă întemeiat pe exigența creșterii calificării, ceea ce conduce la intensificarea procesului de însușire a cunoștințelor științifice și tehnice în masa populației. Creșterea nivelului de instrucție atrage după sine modificarea profilului cultural al indivizilor, îmbogățirea conștiinței lor cu elementele proprii unei civilizații înaintate.

Amplul proces de extindere a unor noi mijloace tehnice de răspîndire a culturii conduce la accelerarea și la mobilitatea proceselor de modificare a cunoștințelor individuale, la creșterea ponderii elementelor de gîndire realist-materialistă și la îngustarea cîmpului de manifestare a prejudecăților, a ideilor înapoiate despre viață și societate.

Un factor care va modifica profund procesele de modelare a conștiinței oamenilor este noul tip de învățămînt pe care îl propulsează revoluția științifico-tehnică. Dacă revoluția industrială din secolul XVIII a dat naștere procesului de democratizare a învățămîntului, revoluția științifico-tehnică pune bazele învățămîntului permanent care acoperă întreaga viață activă a individului. Dacă revoluția industrială a introdus învățămîntul de tip enciclopedic întemeiat pe acumularea cunoștințelor de care dispune omenirea, revoluția științifico-tehnică deschide calea învățămîntului creativ, întemeiat pe însușirea metodologiilor care permit folosirea informației și nu pe înregistrarea automată a informațiilor existente la un moment dat. Desigur și alte domenii ale vieții

prof. univ. dr. Sergiu TAMĂȘ

(Continuare în pag. 11)

CONȘTIINȚA SOCIALISTĂ ȘI FORMELE EI DE MANIFESTARE

ÎN ÎNTREAGA SA POLITICĂ, bazată pe teoria materialist-istorică, partidul nostru pune accentul pe dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor, pentru realizarea deplină a rolului acesteia în dezvoltarea societății, ca o uriașă forță revoluționară transformatoare. Subliniindu-i importanța, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că „...problema dezvoltării societății noastre este strâns legată de creșterea conștiinței maselor largi populare, de ridicarea nivelului ideologic și politic al comunistilor, de dezvoltarea conștiinței socialiste a tuturor cetățenilor, a tineretului în special. Întregul popor trebuie să acționeze în mod conștient — tot mai conștient — pentru îndeplinirea programului de transformare revoluționară a societății noastre”.

Partidul nostru pornește de la adevărul după care conștiința omului nu numai că reflectă lumea obiectivă dar și o creează, o perfecționează, aceasta deoarece totuși „(...) lumea nu îl satisface pe om și el se hotărăște s-o schimbe prin acțiunea lui” (V. I. Lenin). Conștiința înseamnă, în același timp, și reflectarea realității și acțiunea pentru schimbarea ei, fiind un act de creativitate în raport cu natura, cu societatea, cu economia, creativitate de care depinde progresul întregii națiuni.

Conștiința socialistă a ridicat oamenii la un nivel superior de înțelegere a lumii, de cunoaștere a legilor economice obiective și a relației lor cu voința și acțiunea socială, cu finalitatea ei umană. Oamenii muncii din țara noastră au devenit tot mai conștienți că bunăstarea și fericirea lor depind de felul cum acționează pentru întărirea și dezvoltarea continuă a proprietății socialiste, singura sursă a dezvoltării economiei țării, a progresului individual și în general al societății, a întăririi independenței și suveranității naționale.

Programul P.C.R. orientează întreaga muncă de educație pentru formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste.

„Însușirea concepției științifice despre lume, se arată în Program — dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor constituie un factor esențial al edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate și trecerii la comunism. Activitatea ideologică și politico-educativă a partidului are în vedere că teoria revoluționară a materialismului dialectic și istoric este menită să ajute nu nu-

mai la cunoașterea lumii, ci și la înarmarea întregului partid, a militanților săi, a tuturor membrilor partidului cu cunoștințele necesare desfășurării acțiunii conștiente de transformare a societății”.

Forță propulsoare a societății

ÎN conștiința socialistă se reflectă primordial comunitatea de interese a fiecărui om cu cele ale societății, datorită calității comune de proprietari colectivi ai mijloacelor de producție și producători socialiști, care stă la baza adâncirii continue a democrației socialiste în general și a celei economice în special. Drepturile care decurg din această dublă calitate sunt legiferate și transpuse într-un cadru instituțional larg democratic, iar pentru generalizarea conștiinței acestor drepturi și a obligațiilor care decurg de aici, se fac eforturi educative concretizate într-un ansamblu de forme și metode instructiv-educative.

Partidul se preocupă permanent de ridicarea conștiinței socialiste a maselor, de participarea lor conștientă la creșterea avuției naționale care se răsfinge apoi asupra nivelului de trai al tuturor. Viața dovedește că urmând politica partidului, oamenii muncii din țara noastră înțeleg din ce în ce mai bine concordanța dintre interesul personal și cel general al societății, și militează pentru respectarea principiilor eticii și echității socialiste. O dovedește atitudinea creatoare în muncă, numărul mare de invenții și inovații, miscalarea largă de mase a celor care luptă pentru autoutilarea întreprinderilor lor, pentru reducerea importurilor, pentru creșterea eficienței economice, pentru autocontrol și responsabilitate în toate întreprinderile, secțiile, locurile de muncă.

O caracteristică a conștiinței socialiste a poporului nostru, care îi potențează funcțiile mobilizatoare și transformatoare, constă în aceea că ea poartă amprenta istoriei țării, a specificului civilizației românești, creată, transmisă și amplificată în decursul timpului — prin cultura sa proprie,

evident și cea economică — cu care a contribuit la cea universală prin caracteristice spirituale și morale, prin umanismul său.

În conștiința socialistă a poporului nostru sînt încorporate puternicele elemente progresiste din trecut; atașamentul față de pămîntul țării, propria noastră experiență de luptă împotriva asupririi economice, sociale și naționale, aspirațiile cele mai nobile spre progres social, economic și moral, năzuințele de dreptate și libertate socială, prietenia și solidaritatea muncitorească cu naționalitățile conlocuitoare, patriotismul oamenilor de pe pămîntul României și totodată internaționalismul lor. Poporul nostru a avut din totdeauna o largă deschidere spre valorile autentice, spre mesajele de progres ale omenirii, asimilînd cuceririle științifice ale timpului, ideile progresiste, în general umaniste.

Încă în condițiile asupririi capitaliste, partidul clasei muncitoare a formulat idei programatice corespunzătoare aspirațiilor și necesităților specifice poporului nostru, oamenilor muncii din România. Aceste idei au căpătat noul dimensiuni în condițiile construcției socialiste, ale puterii populare, ale libertății de gândire, exprimare și acțiune, pe fondul de idei al marxism-leninismului care este dezvoltat creator.

În socialism cultura este un bun al maselor largi care asimilează valorile spirituale și morale, își formează o conștiință socialistă — unică și indivizibilă — și acționează în mod deliberat, conform Programului partidului, modelului de viață pe care și l-au dorit, imaginat și propus, în toate domeniile vieții. În acest mod, conștiința socialistă este un „laborator de energii” care face ca gîndirea să se transforme în acțiune, să-i dea forță materială. Rolul culturii economice în conștiința socialistă a maselor este esențial întrucît transformarea societății și a omului însuși se face avînd drept suport producția materială și spirituală, aceasta fiind o modalitate primordială de a trăi realitatea și a participa la progresul ei spre comunism. Cultura economică în socialism are o funcție modelatoare în sens comunist, integrată în funcția de ansamblu a conștiinței socialiste ca forță propulsoare a societății.

Cultura economică socialistă intră în conștiința oamenilor prin asimilarea

cuceririlor științelor economice progresiste, conceptelor purtătoare ale ideologiei materialist-istorice privind dezvoltarea societății pe baza concordanței dintre relațiile de producție cu forțele de producție. Acest proces duce la înălțarea conceptelor sociale cu încercarea vechii orînduiri exploatare, a celor ce nu intră în spiritul socialismului și al spiritualității românești izvorită din realitățile concrete social-economice ale țării noastre.

Acțiune conștientă vizind viitorul economiei naționale, transformarea omului

CONȘTIINȚA SOCIALISTĂ se manifestă cu putere în toate domeniile vieții, într-o mare diversitate de forme. Expresie cuprinzătoare a acțiunii conștiente în economie, planul unic de dezvoltare economico-socială, cincinal și anual, reflectă posibilitățile dintr-o etapă dată de creștere a avuției naționale

și pe această bază de ridicare a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii.

În conștiința oamenilor muncii din țara noastră, a intrat convingerea că planificarea unei rate înalte de acumulare este o necesitate istorică, de ordin nu numai economic ci și politic, de care depinde lichidarea treptată a decalajelor economice față de țările avansate industrial, afirmarea independenței naționale pe plan mondial, în cadrul unor interdependențe economice ce se dezvoltă neîncetat, odată cu necesitatea participării la diviziunea internațională a muncii, cu avîntul luat de revoluția tehnico-științifică contemporană. Oamenii muncii din țara noastră sînt conștienți că numai o rată înaltă a acumulării permite ritmuri înalte de dezvoltare care asigură un consum individual sporit și că, astfel, în cîteva cincinale se va putea asigura satisfacerea necesităților raționale de consum, științific stabilite.

În conștiința socialistă individuală și socială, se reflectă adevărul că dezvoltînd economia în ritm înalt se întărește națiunea și crește rolul statului nostru în concertul economic mondial. Oamenii muncii sînt conștienți de

justețea politicii partidului de repartizare echitabilă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării ceea ce duce la egalizarea nivelului de dezvoltare în toate județele. Aceasta face ca întreg poporul, indiferent de naționalitate, să se bucure de roadele industrializării, de dezvoltare armonioasă a tuturor ramurilor economiei, a întregului complex economic național. „În general, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, societatea noastră socialistă lichidînd inegalitatea economică, asuprirea socială și națională, realizînd o orînduire bazată pe dreptate economico-socială, pe recunoașterea dreptului la egalitate între toți cetățenii, fărăosebire de naționalitate, creează un umanism nou care pune pe primul plan întreaga națiune, dar și fiecare persoană, omul cu năzuințele, cu cerințele sale”.

Este astăzi un fapt din ce în ce mai limpede pentru toți oamenii muncii că realizarea prevederilor planului de stat elaborat și legitimat în mod democratic — de jos în sus — depinde de muncă, priceperea, inițiativa lor, de acțiunea și comportamentul lor responsabil în viața economică și în general în societate.

Acțiunea conștientă pe care oamenii muncii din țara noastră o desfășoară se îndreaptă în mod firesc spre integrarea tuturor în vastul efort creator de bunuri materiale și spirituale, de perfecționare neîncetată a relațiilor de producție socialiste. Integrarea plenară în colectivul de muncă socialist este o necesitate a afirmării solidarității umane, a răspunderii față de destinul națiunii, față de societatea socialistă; în colectivul de muncă oamenii se educă în spiritul cooperării, al creativității, al colectivismului în general, în spiritul nou al societății noastre — care combate manifestările de parazitism, de carierism, egocentrism și alte lare moștenite de la orînduirea trecută.

Acțiunea în cunoștință de cauză și pornită din conștiința socialistă, declanșează resorturile gândirii economice și tehnice operaționale, inițiativa actuală se plasează într-un orizont larg, tehnic și social. Fiecare act de inovație economică, tehnologică, organizațională este un act conștient înscris pe linia progresului social, al unei viziuni bine determinate asupra evoluției societății, înțepinderii și individului prin îmbinarea optimă a obiectivelor actuale cu cele viitoare, prin rezolvarea prioritară a celor mai importante probleme ale fiecărei perioade a dezvoltării economico-sociale.

Conștiința socialistă — ca forță propulsoră a societății — este izvorul inițiativei de masă, care impulsionează acțiunea ce transpune în fapt generalizat noul din știință, din experiență, din legile țării, a noului reieșit din analiza critică și auto critică a activității umane. În prezent, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea sa la Congresul sindicatelor „este necesar, să acționăm cu cea mai mare hotărîre pentru gospodărirea cu maximum de randament a mijloacelor de care dispunem, pentru reducerea consumurilor de materiale și, în general, pentru diminuarea tuturor cheltuielilor de producție. Pe această bază vom putea asigura creșterea continuă a eficienței economice, sporirea venitului național”.

Comportamentul oamenilor muncii ca stăpîni în propria lor țară, care-și cunosc destinul și-l făuresc conștient,

ION IRIMESCU

Lupeni 1929.

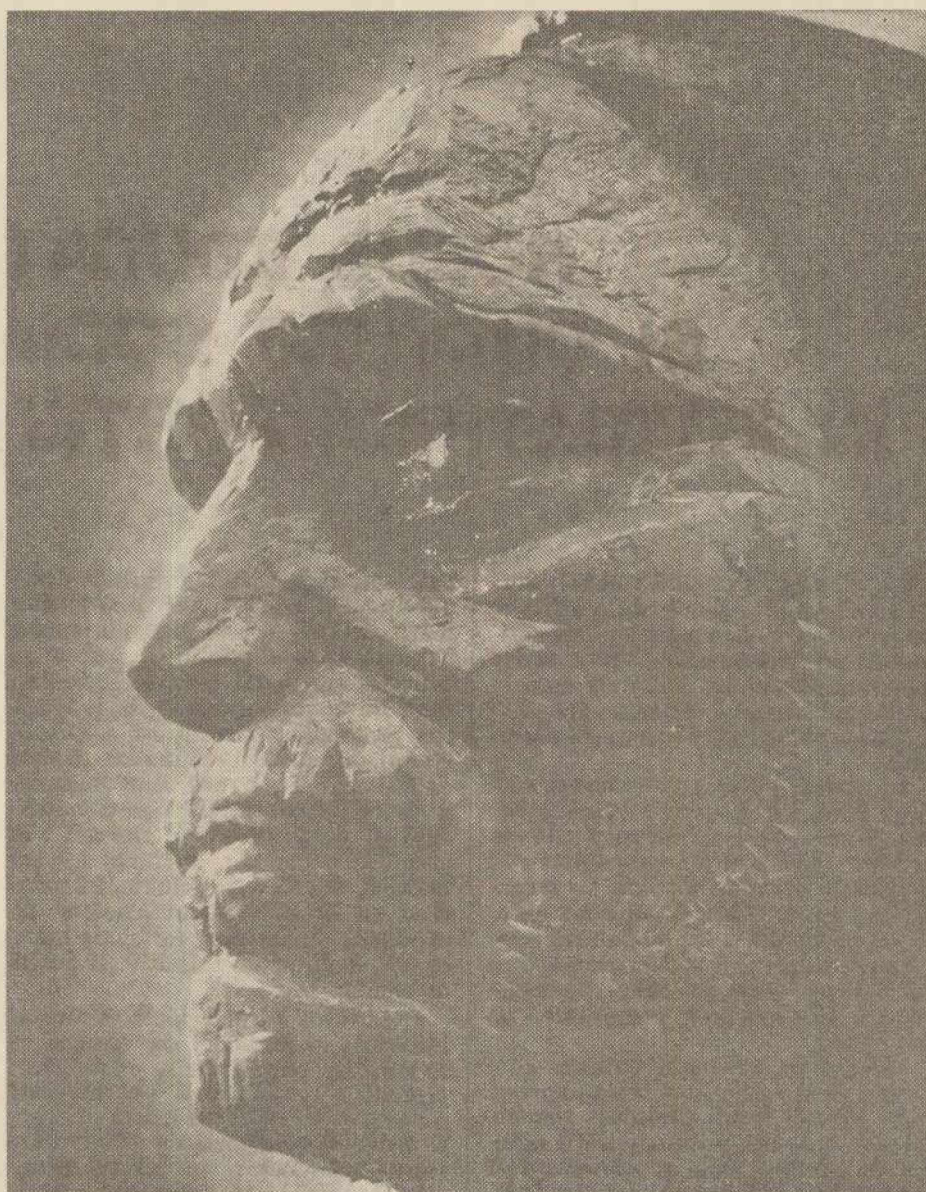
derivă și din aceea că înțeleg și aprobă întreaga politică economică internă și externă a partidului nostru și sînt interesați atît din punct de vedere economic cît și patriotic în afirmarea României pe piața mondială cu produse calitativ superioare, care să reziste în marea competiție internațională.

Intensificîndu-și eforturile pentru dezvoltarea economiei naționale, pentru sporirea rolului României în circuitul economic mondial, oamenii muncii din țara noastră, înțeleg și susțin total politica partidului nostru, care a adus un imens prestigiu României pe plan mondial, prin participarea activă la întreaga viață internațională, la eforturile popoarelor pentru destindere și colaborare, pentru soluționarea marilor probleme complexe de care depind pacea și progresul omenirii.

Cadrul pentru afirmarea plenară a conștiinței oamenilor muncii în viața economică a țării, în fiecare întreprindere este instituționalizat și i se aduc perfecționări etapă de etapă. Astfel, de curînd, a fost creat consiliul oamenilor muncii — prin unificarea organismelor democratice din întreprindere — și s-a constituit Congresul consiliilor oamenilor muncii din industrie, măsuri care dau forță participării tuturor oamenilor fără deosebire de naționalitate, la conducerea economiei, la luarea deciziilor impuse de necesitățile concrete și de perspectivă ale întreprinderii și ale țării.

Congresul educației politice și culturale socialiste se prefigurează, prin obiectivele sale larg cunoscute de întregul popor, ca un moment esențial în evoluția construcției socialiste în țara noastră, în orientarea pe mai departe a preocupărilor pentru ridicarea conștiinței socialiste pe plan superior și generalizarea ei la nivelul întregii națiuni. Congresul va fi o expresie a spiritualității socialiste românești, căruia partidul i-a conferit statutul de forum al întregii obști a țării.

Vasile PORUMBESCU

ROMUL LADEA

Horia (detaliu)

„AURUL CENUȘIU”, SURSA DE PRIM RANG A PROGRESULUI ROMÂNIEI

(Urmare din pag. 8)

spirituale sînt implicate în schimbările provocate de revoluția științifico-tehnică. Artă însăși este antrenată într-o evoluție semnificativă. Lăsînd la o parte exagerările, întrezărim noi posibilități de educare estetică, umanistă a omului și prin forme de artă care folosesc cuceririle științei și tehnicii contemporane.

Prin acțiunea și exigențele sale revoluția științifico-tehnică lărgeste la rîndul ei orizontul cultural al membrilor societății, modificare care se interferează pozitiv cu procesul creșterii efi-

cienței activităților economice, ceea ce va oferi în perspectivă un timp liber mult mai mare oamenilor muncii. Acest timp liber va putea căpăta în condițiile revoluției științifico-tehnice un conținut cultural-educativ deosebit de bogat prin dezvoltarea a numeroase forme de utilizare activă, de raportare creatoare la transformările progresiste prin care trece lumea în epoca noastră.

Perfecționarea în continuare a activității educative — care constituie un obiectiv major al Congresului educației politice și culturale socialiste ce își va deschide în curînd lucrările — va

permite deslășurarea în condiții mai bune a procesului de formare a omului nou cu un înalt grad de conștiință patriotică, cu un larg orizont cultural și științific, ceea ce se va răsfrînge pozitiv și asupra procesului de afirmare a revoluției științifico-tehnice în actualul cincinal 1976—1980. Forța de creație a poporului nostru este mare, fapt atestat de realizările obținute în ultimii ani în toate domeniile vieții sociale. Ridicarea calitativă în actualul cincinal a întregii activități cultural-educative va mobiliza cunoștințele, va da noi impulsuri activității de creație socială. Congresul Educației Politice și Culturii Socialiste dă un impuls nou întregii activități creatoare, efervescentei în gîndire a maselor largi populare, impulsionează eforturile pentru realizarea țelurilor fundamentale de progres economic-social, de înăvrire a comunismului.

ROLUL EDUCATIEI SI CULTURII SOCIALISTE IN PREGATIREA FORTEI DE MUNCA

IN CINCINALUL 1976—1980, etapă importantă a procesului edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră, una dintre sarcinile economice cele mai importante o constituie sporirea eficienței cu care se utilizează resursele societății.

În cadrul acestor resurse cel mai important loc îl ocupă cele umane, deoarece, spre deosebire de toate celelalte elemente ale procesului de producție a căror valoare se transmite numai asupra produselor create, factorul uman este singurul care creează valori noi, adăugând un plus de valoare la suma celor avansate pentru desfășurarea procesului de producție.

Gradul de eficiență cu care este utilizată forța de muncă se exprimă prin nivelul productivității muncii. Pentru sporirea productivității muncii se poate acționa și se acționează pe diferite căi. Printre acestea, alături de progresul tehnic, de perfecționare a organizării producției și a muncii etc., un loc deosebit de important îl ocupă îmbunătățirea calitativă a forței de muncă.

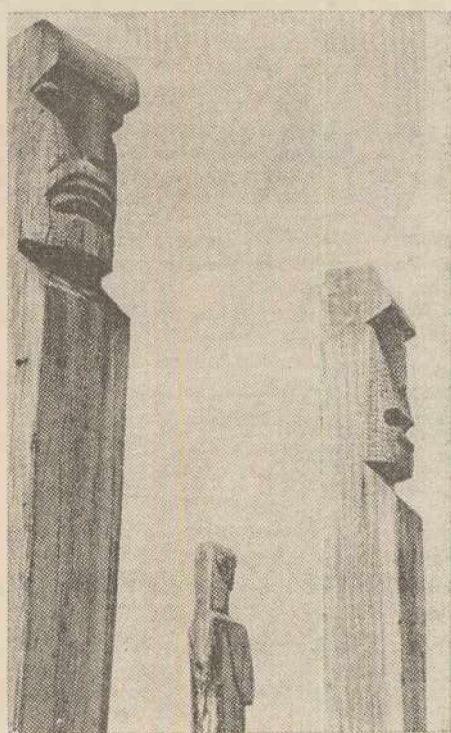
Din esența conceptului de calitate a forței de muncă, prin care înțelegem gradul, nivelul utilității sale sociale, rezultă că aceasta, are o multiplă determinare. Ea presupune, ca primă componentă, cunoștințele profesionale, teoretice și practice, experiența pe care le posedă omul în procesul muncii, și, prin urmare, asemenea calități, ca de exemplu, receptivitatea, operativitatea, adaptabilitatea, creativitatea, inventivitatea etc. acestuia. O a doua determinantă a nivelului calitativ al forței de muncă o constituie cultura sa generală. În ansamblu, calitatea forței de muncă este determinată de nivelul conștiinței socialiste a oamenilor, și, prin urmare, de atitudinea lor față de muncă.

Ridicarea calității forței de muncă, amplificarea capacităților potențelor sale creatoare are o deosebită importanță, deoarece, munca superioară, calitativ, creează în unitate de

timp valori de întrebuințare de complexitate și calitate superioară și o masă, un volum mai mare de valoare nouă, în comparație cu munca de calitate inferioară. Datorită acestui fapt, în cincinalul 1976—1980, sporirea producției, a venitului național, ritmul dezvoltării economice, gradul de valorificare a resurselor naționale, participarea în condiții de eficiență și competitivitate ridicată la circuitul economic mondial a țării noastre, vor fi determinate, în principal, nu de volumul mijloacelor de producție și de masa forței de muncă, ci de nivelul calitativ al forței de muncă utilizate.

Determinanta principală al nivelului calitativ al forței de muncă o constituie cunoștințele, pregătirea profesională, calificarea. Dar așa cum o dovedește realitatea există diferențe calitative importante privind felul de manifestare în muncă. Rezultatele obținute în activitatea desfășurată în funcție de gradul, nivelul conștiinței socialiste. Lucrătorii cu un nivel de conștiință socialistă ridicată au o serie de deprinderi comportamentale care au o influență pozitivă și nemijlocită asupra productivității muncii. Aceștia, se raportează, înainte de toate, într-un mod deosebit la condițiile obiective ale muncii: utilizează, întrețin și îngrijesc în mod corespunzător mijloacele de muncă, manifestă grijă pentru gospodărirea judicioasă și economisirea materiilor prime, materiale, energiei etc.

Nivelul conștiinței își pune amprenta și asupra felului în care muncitorul se raportează la colectiv și se integrează în acesta: manifestă un spirit mai dezvoltat de echipă, de responsabilitate față de activitatea personală, a celei depuse în calitate de membru al colectivului, față de rezultatele obținute de colectiv, luat în ansamblu. Lucrătorii cu conștiință socialistă ridicată manifestă un spirit accentuat de întraajutorare, de colaborare tovarășească, de transmitere a experienței, a cunoștințelor acumulate. Ei manifestă un nivel su-

VIDA GEZA

Monumentul de la Moisei (detaliu).

perior de disciplină, dăruire conștiințiozitate, pasiune în muncă.

De asemenea, poate fi observată ca o atitudine comportamentală caracteristică la asemenea lucrători, faptul că, manifestă multă inițiativă și creativitate în soluționarea unor probleme legate de munca, de specialitatea lor. Marea masă a inovatorilor, a inventatorilor dintre lucrători sînt tocmai cei care au o conștiință socialistă ridicată.

Perimetrul orizontului lucrătorilor cu o înaltă conștiință socialistă, nu se limitează, de asemenea, numai la munca efectuată în domeniul specialității lor propriu-zise. Ei se interesează și de problemele de ansamblu ale unităților în care își desfășoară activitatea, participă la conducerea acestora, la soluționarea unor probleme privind reducerea costurilor, ac-

celerarea vitezei de rotație a mijloacelor circulante, sporirea productivității muncii, sporirea rentabilității etc., manifestă interes față de problemele ramurii, a întregii economii naționale. Din caracterul complex al conceptului de calitate a forței de muncă rezultă că ridicarea nivelului acesteia presupune activități desfășurate în diferite domenii și forme, folosirea unor diverse metode educative. În fapt, putem desprinde căile principale de acțiune îndreptată spre ridicarea ei. Prima cale constă în calificarea profesională a forței de muncă prin sistemul de învățământ sau în mod nemijlocit în procesul de producție. Calificarea profesională trebuie completată cu ridicarea nivelului său cultural, printr-o activitate de proporții de masă.

Recunoscând uriașă importanță a muncii de educație politică a maseilor, și faptul că acest proces trebuie amplificat, extins, Partidul Comunist Român a inițiat și a elaborat un vast program de educație social-politică și de răspândire a culturii socialiste, concretizat în documentele plenary C.C. a P.C.R. din noiembrie 1971 privind îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educației socialiste a maselor, așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste, în orientările Congresului al XI-lea al partidului, precum și în „Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste”, adoptat la acest Congres.

Activitatea de educație politică și cultural-științifică care se desfășoară pe baza acestui vast program și a cărei realizare va fi amplu analizată la Congresul educației politice și culturii socialiste, are în vedere pregătirea membrilor societății pentru o participare activă și responsabilă la înfăptuirea politicii partidului, promovată în toate domeniile vieții economice și sociale.

În cadrul acestei pregătiri, care are în vedere formarea omului nou, multilateral dezvoltat, constructor al societății socialiste, un loc primordial îl ocupă activitatea îndreptată spre educarea membrilor societății în calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și de forță de muncă, educația prin muncă și pentru muncă. „La baza întregii activități educative, a pregătirii congresului

CORNELIA DANET

Montina

— subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să stea formarea cetățenilor patriei noastre pentru muncă — pornind de la adevărul arhicunoscut că munca fizică și intelectuală desfășurată în diferitele domenii ale vieții sociale, constituie factorul fundamental al progresului și civilizației, garanția bunăstării poporului, cheazăia edificării socialismului și comunismului, a apărării și consolidării independenței naționale a patriei.¹⁾

Formarea oamenilor societății socialiste în dubla lor calitate presupune înțelegerea și însușirea celor subliniate în Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, al eticii și echității socialiste, a faptului că „Pentru fiecare comunist, pentru fiecare cetățean, munca este o datorie fundamentală, de onoare. Fiecare trebuie să dea dovadă de o înaltă conștiință profesională competență, spirit creator, dăruire și pasiune în muncă; totodată, trebuie să manifeste combativitate și intransigență față de manifestările de indisciplină, superficialitate și lipsă de răspundere în muncă.”²⁾

De asemenea, așa cum se subliniază în codul amintit, în conștiința membrilor societății socialiste trebuie să se înrădăcineze adânc faptul că ei nu sînt numai producători, ci și proprietari ai mijloacelor de produc-

ție, a avuției naționale, și că în această calitate trebuie să manifeste spirit gospodăresc, inițiativă în folosirea resurselor, în păstrarea nealterată a mediului înconjurător. Pătruns de sentimente de adînc patriotism, ei trebuie să înțeleagă necesitatea îmbinării, în mod optim, a intereselor imediate, momentane ale societății cu cele ale generațiilor viitoare.

În formarea conștiinței socialiste a omului muncii, o deosebită importanță are înrădăcinarea faptului că nu numai mijloacele de producție ci și rezultatele muncii sînt folosite în interesul lui, că beneficiază direct sau indirect, mijlocit sau nemijlocit de întregul produs social și venit național, că scopul activității partidului este ridicarea nivelului de trai material și cultural al întregii societăți, că fiecare progres realizat în domeniul dezvoltării forțelor de producție este folosit prin măsuri luate de partid și stat pentru ridicarea nivelului lui de trai.

În formarea conștiinței noi, socialiste a oamenilor muncii, o deosebită importanță are însușirea principiilor eticii și echității socialiste ale procesului repartitiei în socialism. Cunoscînd aceste principii, fiecare membru al societății trebuie să înțeleagă că nu poate primi mai mult decît dă societății, că nimeni nu poate trăi fără muncă și că parazitismul, sub orice formă s-ar manifesta, constituie o manifestare profund retrogradă, cu caracter antisocial care nu poate fi tolerată. „Principiile echității socialiste care stau la baza retribuției noastre — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — cer ca fiecare să primească în raport cu contribuția concretă pe care o aduce — la locul său de muncă — la progresul societății, la dezvoltarea economico-socială a patriei. Toți cetățenii trebuie să fie conștienți că bunăstarea și fericirea lor depind de felul cum este gospodărită avuția națională, de felul cum acționează pentru întărirea și dezvoltarea continuă a proprietății socialiste — singura sursă a progresului societății, a întăririi independenței și suveranității naționale, a ridicării nivelului de trai, material și spiritual al întregului nostru popor.”³⁾

Congresul educației politice și culturii socialiste va analiza activitatea depusă în domeniul educației maseilor și va trasa noi perspective și direcții de acțiune pentru amplificarea procesului de făurire a conștiinței socialiste și comuniste, de ridicare pe o treaptă superioară a acesteia la fiecare om al muncii în calitate de proprietar, producător și beneficiar al tuturor valorilor existente în societate.

lector univ. Ana-Maria LUPAN

Cluj-Napoca

¹⁾ Nicolae Ceaușescu. Cuvîntarea la Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, 15 aprilie 1976. Scînteia, nr. 10 468, 17 apr. 1976.

²⁾ Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român. Editura politică, București, 1975, pag. 818.

³⁾ Nicolae Ceaușescu. Cuvîntare la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România, 26 aprilie 1976. Scînteia, nr. 10 476, 27 aprilie 1976.

Astăzi se deschid lucrările
Congresului al V-lea al UCECOM

PROFUNDE MUTAȚII ÎN ACTIVITATEA COOPERAȚIEI MEȘTEȘUGĂREȘTI

Florian DĂNALACHE
președintele UCECOM

Producția din 1950, în 15 zile

UN EVENIMENT DEOSEBIT de important pentru oamenii muncii din cooperativă meșteșugărească are loc în aceste zile — cel de-al V-lea Congres al Cooperativelor Meșteșugărești, ale cărui lucrări încep astăzi în sala Ateneului Român din Capitală. Acest for al cooperativelor meșteșugărești va analiza — într-un spirit de înaltă exigență și responsabilitate — activitatea desfășurată de organizația noastră pe perioada care a trecut de la ultimul său congres — din 1968 — și va stabili — în lumina mărețelor perspective deschise întregului nostru popor prin hotărârile adoptate de cel de-al XI-lea Congres al partidului — direcțiile dezvoltării activității economice și sociale a cooperativelor meșteșugărești pe următorii ani.

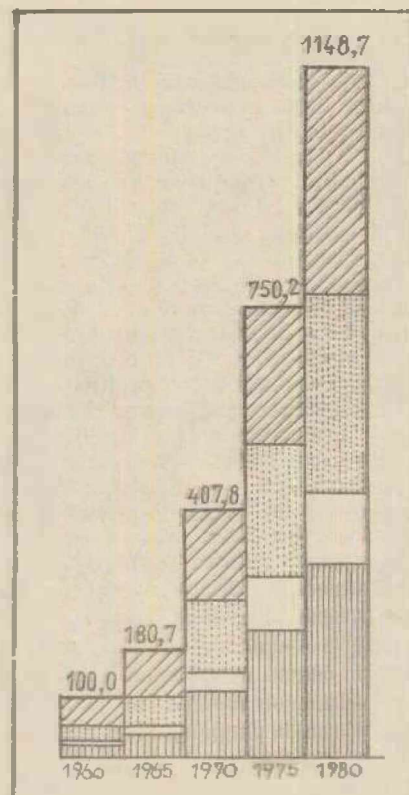
Cel de-al V-lea Congres al organizației noastre are loc la numai câteva luni de când oamenii muncii din întreaga țară au încheiat cu succes cea mai rodnică etapă de dezvoltare economică și socială a României — cincinalul 1971-1975 — pe care l-au îndeplinit înainte de termen.

Însuflețit de grandioasele obiective stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R., întregul nostru popor — sub conducerea partidului — a pășit cu hotărâre într-o nouă etapă, superioară, în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, angrenându-se cu toate forțele în îndeplinirea obiectivelor prevăzute de cincinalul 1976-1980. Cei peste 300.000 de cooperatori și lucrători — cîți numără în prezent organizația noastră — sînt mîndri că la toate aceste realizări ale poporului român își aduc și ei o contribuție activă.

Bucurîndu-se de îndrumarea și sprijinul permanent pe care partidul și statul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, îl acordă organizației noastre, cooperativă meșteșugărească a făcut, în sfîrșit, de veac care a trecut de la înființarea

sa, pași uriași în dezvoltarea sa economică, asigurînd creșterea necontenită a veniturilor membrilor săi. Este semnificativ să subliniem cu acest prilej că întreaga producție industrială pe care cooperativă meșteșugărească a obținut-o în anul 1950 — primul an de la crearea sa în urma istoricei Rezoluții a Plenarei C.C. al P.C.R. din 3-5 martie 1949 — se realizează astăzi în mai puțin de 15 zile. O puternică dezvoltare a cunoscut-o sectorul nostru în ultimii 10-11 ani, după ce Congresul al IX-lea al partidului ne-a pus în față sarcini însemnate referitoare la dezvoltarea, în ritm înalt și într-un sortiment cit mai variat, a producției de bunuri de consum de serie mică pentru fondul pieței și pentru export, precum și a activității de prestări servicii pentru populație.

Realizarea unor obiective atât de importante a impus perfecționarea conducerii și organizării cooperativelor meșteșugărești, în așa fel încît să se asigure o mai mare elasticitate, operativitate și mobilitate de acțiune. Pe această linie, la indicația conducerii superioare de partid și de stat a fost întocmit proiectul de lege privind organizarea și funcționarea cooperativelor meșteșugărești, proiect care, după dezbaterile și aprobarea sa în cadrul Congresului al IV-lea al cooperativelor meșteșugărești din 1968, a fost ratificat de forul legislativ al țării. Definind rolul și locul cooperativelor meșteșugărești în cadrul economiei naționale — în spiritul Hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului din 1967, în care se sublinia că sectorul nostru se încadrează organic în sistemul economiei socialiste și în normele sale generale de planificare și conducere — Legea nr. 14 din 1968 a stabilit obiectul activității, regimul juridic al înființării, funcționării, conducerii și planificării organizațiilor cooperativiste meșteșugărești, al bunurilor aflate în proprietatea acestora, precum și al reglementării privind celelalte laturi ale activității lor, inclusiv cea socială. Conținutul acestei legi, reflectînd încă o dată sprijinul larg de care s-a bucurat cooperativă meșteșugărească din partea

LUCRĂRI DUPĂ COMANDĂ ȘI SERVICII PENTRU POPULAȚIE
 LIVRĂRI DE MĂRFURI LA FONDUL PIEȚII
 EXPORT
 COOPERARE ÎN PRODUCȚIE CU INDUSTRIA REPUBLICANĂ, LUCRĂRI PENTRU ÎNTRE-PRINDERI, AUTOAPROVIZIONARE

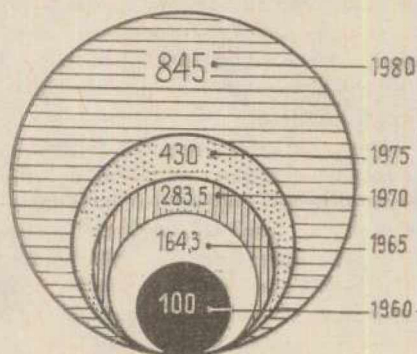
Graficul nr. 1. — Dinamica volumului și structurii producției în perioada 1960-1980.

partidului și statului, a creat condiții propice dezvoltării activității noastre prin dinamizarea tuturor forțelor, folosirea mai deplină a potențialului economic, a tutu-

ror resurselor, în scopul depășirii sarcinilor stabilite. Prin munca însușită a oamenilor muncii din cooperăția meșteșugărească, producția marfă a sectorului nostru a crescut în perioada 1966—1970 mai mult decât dublu, depășind substanțial sarcinile stabilite prin planul cincinal. Nivelul atins în această perioadă, structura producției pe fiecare ramură în parte, au format o bază puternică pentru dezvoltarea pe o treaptă superioară a activității cooperăției meșteșugărești în etapa următoare. Documentele Congresului al X-lea al P.C.R. au stabilit cooperăției meșteșugărești sarcini mai cuprinzătoare și mai concrete, de care oamenii muncii din acest sector s-au achitat cu cinst.

Cincinalul 1971—1975 se detașează ca perioada unor ritmuri deosebit de înalte în toate domeniile de activitate, în condițiile perfecționării continue a producției și a muncii. Prin alocarea unui volum important de investiții au fost extinse capacitățile de producție, a avut loc o acțiune de profilare și specializare a unităților. După cum se poate vedea și din graficul nr. 5, începând cu anul 1970, orientarea principală în domeniul investițiilor a constituit-o folosirea mai eficientă a spațiilor de producție, marcată de creșterea mai accentuată a valorilor investite în înzestrarea unităților cu utilaje. Astfel, s-a trecut la organizarea unor ateliere centralizate de producție și de prestări de servicii, au fost înființate încă 1 700 de noi unități dotate cu utilaje moderne. În același timp, a sporit numărul cooperativelor calificate cu peste 90 000. Consolidarea organizatorică și economico-financiară a cooperativelor a avut drept urmare creșterea avutului organizației noastre, la sfârșitul anului trecut, cu aproape 3 miliarde lei față de anul 1970. Având asigurate condiții mai bune de muncă și de viață, cooperativii meșteșugari, prin muncă intensă, au reușit să realizeze planul cincinal la valoarea producției marfă și a prestațiilor de servicii — indicatori care exprimă sintetic activitatea sectorului nostru — cu aproape cinci luni mai devreme. Exprimată valoric, producția marfă realizată peste prevederile cincinalului a însumat mai mult de 6,5 miliarde lei.

Ca o consecință directă a mutațiilor de ordin calitativ intervenite în structura producției și a prestațiilor de servicii, a foloșirii mai depline a spațiilor și utilajelor, a valorificării mai judicioase a materialelor prime și materialelor, a organizării după criterii mai științifice a producției și a muncii, s-au obținut, an de an, ritmuri ridicate de creștere a volumului producției marfă și al prestațiilor de servicii, nivelul atins în 1975, la acest indicator, fiind cu 84% superior celui înregistrat în 1970.

Graficul nr. 2 — Creșterea volumului serviciilor prestate populației în perioada 1960—1980

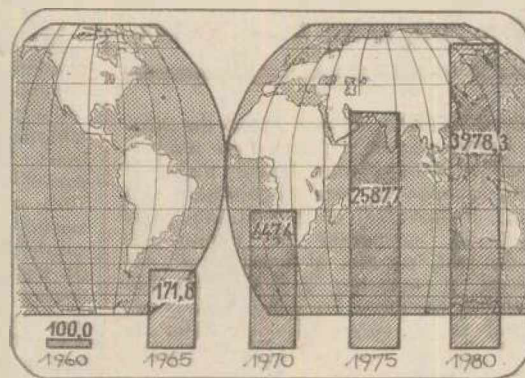
Evoluția volumului și structurii serviciilor...

DINTRE SECTOARELE spre care este orientată activitatea cooperăției meșteșugărești, cea mai mare pondere — peste 30% — o dețin serviciile și lucrările după comandă pentru populație. Cooperativele meșteșugărești au extins, diversificat și modernizat continuu gama lucrărilor și serviciilor, aceasta cuprinzând, în prezent, peste 100 de activități (de la lucrări de îmbrăcăminte, încălțăminte, tricotaje, blănărie, marochinărie, mobilă și alte bunuri din lemn, metal, mase plastice, depararea și întreținerea obiectelor de uz casnic și personal de folosință îndelungată, întreținerea și repararea locuințelor) — până la cele mai variate servicii de igienă (frizerie, coafură, cosmetică, pedichiură), activități gospodărești desfășurate la domiciliu ș.a.

În cincinalul trecut, au fost organizate 800 de noi unități de prestări, dintre care 206 de confecții, 46 de încălțăminte, 96 de blănărie, 153 de laboratoare pentru repararea radioreceptoarelor și televizioarelor, 132 de secții de spălătorie, curățătorie chimică-vopsitorie, precum și numeroase ateliere de reparare a bunurilor electrocasnice de folosință îndelungată, a autoturismelor și altele. Se fac, de asemenea, eforturi stăruitoare — și cu unele rezultate notabile — pe linia introducerii unor forme noi de servire a populației care să vină în întâmpinarea solicitărilor cetățenilor, să contribuie la economisirea timpului liber al acestora, să ușureze munca femeilor în gospodărie. Dintre acestea, menționăm organizarea unor servicii pe bază de abonament, dispeceratele organizate de către o serie de cooperative din capitală și din alte orașe din țară. Casele de comenzi înființate în municipiile Cluj-Napoca, Craiova, Timișoara, Suceava, Bacău și altele, prin intermediul cărora se pot solicita lucrări privind întreținerea și curățenia locuințelor, repararea mobilei, a instalațiilor tehnico-sanitare, a obiectelor electrocasnice și a altor prestări la domiciliu. Larga rețea de servire a populației și capacitatea mereu crescândă a acesteia, formată din 13 200 unități în care lucrează peste 120 000 de meseriași, poate cuprinde, acum, mai bine teritoriul localităților urbane, al stațiunilor balneoclimaterice și al centrelor muncitorești, fiind capabilă să satisfacă, într-o măsură tot mai mare, cerințele populației privind prestările de servicii din profilul cooperăției meșteșugărești.

...a gamei bunurilor de consum...

PRODUCȚIA DE BUNURI de consum executată în serie mică, livrată fondului pieței, pentru completarea și diversificarea

Graficul nr. 3 — Dinamica exporturilor în perioada 1960—1980

sortimentului de confecții, tricotaje, încălțăminte, marochinărie, mobilă, țesături, articole de uz gospodăresc și alte bunuri reprezintă cca. 29 la sută din valoarea producției marfă a cooperăției meșteșugărești. În anul trecut, valoarea totală a acestor mărfuri a fost mai mare decât cea realizată cu 10 ani în urmă de aproape 5 ori. Comparativ cu 1970, ea a fost de 2,8 ori mai mare la tricotaje, de cca. 2 ori la încălțăminte, de 2,3 ori la mobilă ș.a.m.d.

Cerințele impuse de diversificarea, îmbunătățirea calității și sporirea competitivității produselor au impus adoptarea unui complex de măsuri pentru organizarea, dezvoltarea și perfecționarea muncii de creație, atât la nivel central, cât și la fiecare cooperativă producătoare în parte.

O bună parte din aceste mărfuri — aproape o treime — se vinde populației, prin cele 1 600 de magazine, expoziții cu vinzare, bazare, ce alcătuiesc rețeaua comercială a cooperăției meșteșugărești. Asemenea unități constituie totodată, și un mijloc eficient de testare permanentă a gusturilor și cerințelor populației.

Producția destinată exportului a crescut de aproape 26 de ori în intervalul 1960—1975 cuprinzând un nomenclator tot mai variat de produse — peste 7 000 — din toate ramurile de activitate. Cu fiecare an a avut loc o lărgire remarcabilă a sortimentelor — mai ales în ce privește produsele de artă populară și artizanat, mobila, confecțiile etc. — preocupări constante manifestându-se și în direcția diversificării producției altor mărfuri, — cu caracter utilitar, din lemn, metal, a producției de jucării etc. În structura exportului nostru, produsele de artă populară și meșteșuguri artistice — covoarele, braderiile și confecțiile artizanale, țesăturile cu alesături, ceramica, artizanatul din sticlă, lemn sau metal, împletiturile și altele — dețin o pondere de aproximativ 40 la sută.

Prin întreprinderea noastră de comerț exterior — ICECOOP — produsele cooperăției meșteșugărești se exportă în peste 60 de țări de pe toate continentele, ea întreținând în prezent relații comerciale cu aproximativ 700 de firme de peste hotare.

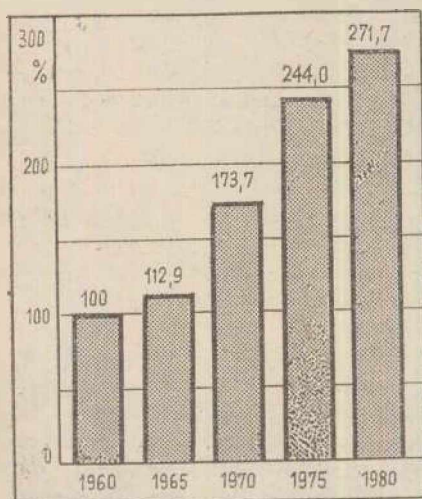
...și a cooperării cu industria

CONCOMITENT cu activitatea de prestări servicii pentru populație, cu producția de mărfuri pentru fondul pieței și export, cooperarea meșteșugărească și-a adâncit și dezvoltat, în ritm susținut, producția în cooperare cu întreprinderile de stat, precum și lucrările de întreținere și reparare a fondurilor fixe aparținând acestora. La cererea unor fabrici și uzine, cooperativele noastre execută diverse piese de schimb, repere, subansamble, garnituri, ambalaje etc., unele dintre acestea fiind produse și piese mai complexe, ca dinamuri, electromotoare, girofaruri, aeroterme, uși, aripi, lămpi plafoniere, semnalizatoare, cloxoaane și alte repere auto, solicitate de uzine constructoare de mașini, de autovehicule. Pentru autototarea unităților proprii a fost intensificată producția unor mașini și utilaje: cricuri hidraulice și de lip crocodil — pentru uzul stațiilor auto-service — mașini de spălat rufe, calendre și mașini centrifuge, destinate unităților de spălătorie-curătoare chimică-vopsitoare, diverse utilaje pentru prelucrarea lemnului, a metalului, pentru atelierile de blănărie, cizmărie, bijuterie s.a.

În ultimul deceniu valoarea producției destinată cooperării cu industria de stat a crescut de peste 5 ori.

Obiective în actualul cincinal

POTRIVIT DIRECTIVELOR celui de-al XI-lea Congres al partidului „va continua să se dezvolte și să se diversifice activitatea cooperatiei meșteșugărești. Se va dezvolta în ritm susținut producția de serie mică de confecții, tricotaje, încălțăminte, bunuri de consum din lemn, metal, mase plastice, producția de țesături, covoare, obiecte de artă populară și artizanat, utilizându-se mai bine resursele de muncă din gospodăriile individuale, experiența și tradițiile din diferite județe ale țării în mod deosebit, se va urmări extinderea și modernizarea prestărilor de servicii, pre-

Graficul nr. 4 — Dinamica numărului de lucrători în perioada 1960—1980

cum și executarea după comandă a diferitelor produse pentru populație”.

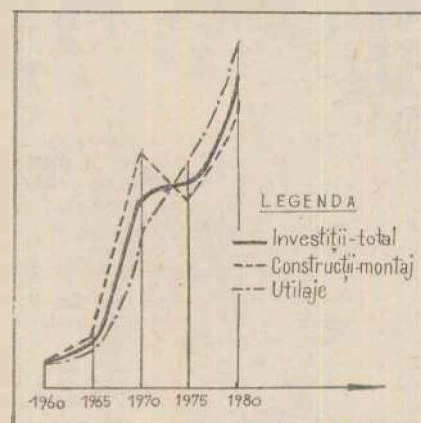
Îndeplinirea acestor sarcini de mare răspundere trasate de Congresul partidului, impune ca activitatea economică a cooperatiei meșteșugărești să se dezvolte, în următorii ani, într-un ritm susținut. Astfel, valoarea producției marfă și a prestărilor de servicii va spori, în 1980, cu 53,1% față de 1975. Având în vedere rolul și importanța serviciilor pentru populație, în creșterea gradului de civilizație, ridicarea nivelului de trai material și cultural al poporului nostru, Programul privind dezvoltarea prestărilor de servicii către populație în perioada 1976—1980, adoptat recent, prevede sarcini distincte și pentru cooperarea meșteșugărească. În lumina acestor prevederi, prestările de servicii vor cunoaște, în actualul cincinal, cel mai înalt ritm de dezvoltare dintre toate sectoarele de activitate ale cooperatiei meșteșugărești, astfel încât, în 1980 volumul prestărilor de servicii să se dubleze comparativ cu cel înregistrat în anul 1975.

În dezvoltarea prestărilor, un accent deosebit se va pune pe întreținerea și repararea bunurilor de uz casnic cu durată lungă de folosință (receptoarele de radio și televiziune, a autoturismelor) precum și pe dezvoltarea serviciilor de spălătorie, curătoare chimică-vopsitoare, construirea și întreținerea de locuințe, extinderea muncii gospodărești la domiciliu, închirierea de obiecte pentru diferite ocazii. În același timp, în fiecare județ, în fiecare oras, vor fi elaborate noi studii și sondaje în rândul populației, care să determine în mod științific, volumul cerințelor actuale și de perspectivă. În largirea activității de servicii a populației, vom ține seama în primul rând de perspectivele de dezvoltare industrială ale fiecărui județ, întrucât, sporirea populației urbane va influența hotărâtor și cerințele de prestări din partea acestora. Este cazul, mai ales al județelor Bistrița-Năsăud, Sălaj, Tulcea, Vaslui, Covasna, Botoșani, Vrancea, Gorj, Ialomița etc. — care, potrivit Directivelor Congresului al XI-lea al partidului, vor cunoaște o dezvoltare economico-socială mai accentuată, superioară ritmului mediu pe țară.

În aceeași perioadă, livrările la fondul pieței menite să contribuie la îmbogățirea sortimentului de mărfuri din rețeaua comercială vor cunoaște o extindere însemnată. Pe ansamblu, ele vor spori, în 1980, cu 52,1% în comparație cu ultimul an al cincinalului precedent. În cadrul acțiunii de structurare a acestei producții se are în vedere asimilarea unor produse, mașini, aparate și utilaje casnice care să contribuie la ușurarea muncii în gospodărie. Totodată, se va dezvolta producția unor articole mai simple de menaj, a unor utilaje casnice de mai mică complexitate, a unor bunuri electrotehnice, a unor articole de sport și turism — toate realizate la nivel calitativ ridicat și cu parametri funcționali îmbunătățiți.

Obiective importante ne revin și pe linia valorificării mai depline a tradițiilor folclorului nostru, a creării unor produse cu însușiri estetico-funcționale sporite, adaptate cerințelor vieții moderne — respectând originalitatea și măiestria ce caracterizează arta populară românească.

Răspunzând cu promptitudine sarcinilor trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale din 21—22 iulie 1975, ca și la Consfătuirea de lucru de la Comitetul Central al P.C.R. din luna oc-

Graficul nr. 5 — Dinamica investițiilor în perioada 1960—1980.

tombrie a aceluiași an, cooperarea meșteșugărească va dezvolta într-o măsură însemnată, și producția în cooperare cu întreprinderile de stat. Pe baza unor contracte de lungă durată cu beneficiarii respectivi, volumul acestei activități urmează să crească continuu, ajungând ca în actualul cincinal să reprezinte circa 22% din întreaga producție marfă a cooperatiei meșteșugărești.

Folosind cu mai mare eficiență prospec-tarea pieței externe și intensificând activitatea de creație a unor produse și modele cu parametri calitativi și funcționali îmbunătățiți, exportul cooperatiei meșteșugărești urmează să sporească, în ultimul an al cincinalului actual, cu aproape 54% față de 1975.

În vederea consolidării și dezvoltării bazei noastre tehnico-materiale, corespunzător sarcinilor ce revin în actualul cincinal se vor investi însemnate fonduri orientate cu precădere spre uniunile și cooperativele din localitățile care vor cunoaște o dezvoltare economico-socială mai accentuată. Totodată, prin formele de calificare specifice sectorului nostru, vor fi pregătiți alți 74 000 de meseriași, într-un număr sporit de meserii.

Un obiectiv de seamă îl constituie, în același timp desfășurarea, sub conducerea și cu sprijinul organelor și organizațiilor de partid, a unei ample munci educative care să ducă la dezvoltarea conștiinței socialiste a cooperativitorilor, la intronarea în toate colectivele de muncă a normelor eticii și echității socialiste, la întărirea ordinii și disciplinei în muncă, a spiritului de răspundere față de apărarea și dezvoltarea avutului obștesc.

Bucurându-ne de îndrumarea și sprijinul permanent din partea partidului și statului nostru, având asigurată o bază materială traincă, oamenii muncii din cooperarea meșteșugărească sint ferm hotărâți, să nu precupețească nici un efort pentru a-și aduce o contribuție tot mai mare la ridicarea bunăstării poporului, țelul suprem al partidului nostru, la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism.

PRIN MOBILIZAREA REZERVELOR INTERNE, PRODUSE PESTE PLAN

REZULTATELE BUNE obținute în întrecerea socialistă pentru realizarea prevederilor de plan și a angajamentelor asumate au dezvăluit an de an însemnate resurse creatoare — în fiecare colectiv de oameni ai muncii — mobilizate în vederea sporirii producției și ridicării eficienței, pentru consolidarea, înnoirea și modernizarea bazei tehnico-materiale a economiei românești. În acest proces, un rol de maximă importanță l-au avut industria metalurgică și industria construcțiilor de mașini, al căror aport a fost esențial pentru satisfacerea într-un grad înalt a cerințelor tuturor beneficiarilor, sporirea performanțelor și competitivității produselor noastre, accelerarea participării României la circuitul internațional de valori.

În cincinalul actual, al revoluției și intensificării tehnice, în fața tuturor colectivelor de oameni ai muncii din industrie stau sarcini substanțial sporite nu numai cantitativ, ci și calitativ. Metalurgia și construcțiile de mașini sunt chemate să aducă contribuții esențiale la emanciparea noastră tehnologică, la realizarea unei înalte calități și competitivități a produselor. În acest context, realizarea exemplară, la toți indicatorii, a planului pe 1976, reprezintă o sarcină de maximă importanță, în rezolvarea căreia apare necesară în fiecare întreprindere o mai mare mobilizare de forțe pentru ca graficul producției și al livrărilor să fie ritmic îndeplinit și depășit.

Producția fizică, un obiectiv prioritar

ÎNCĂ DE LA ÎNCEPUTUL acestui cincinal în întreprinderile analizate s-au înregistrat rezultate bune în îndeplinirea planului. Prevederile pe primul trimestru a.c. au fost realizate și depășite pe ansamblul industriei metalurgice, cit și a celei constructoare de mașini. O imagine de ansamblu asupra desfășurării întrecerii în această perioadă, este prezentată în „clasamentul” alăturat. Realizarea lui a urmărit să evidențieze aportul diferitelor întreprinderi metalurgice și constructoare de mașini la rezultatele globale obținute pe ansamblul trimestrului I a.c. În scopul de a contribui la intensificarea acțiunilor pentru dobândirea de realizări dintre cele mai bune, organiza-

țiile sindicale și conducerile centralelor industriale cu sprijinul Comitet, la U-niunii, /Sindicatelor din metalurgie și construcții de mașini precum și al ministerelor respective, au realizat și pentru perioada 1 ianuarie — 31 martie 1976 o clasificare a întreprinderilor din aceste ramuri după locul pe care-l ocupă în întrecerea pentru realizarea prevederilor de plan și angajamentelor asumate. În ierarhizarea întreprinderilor situate în fruntea întrecerii socialiste prezentate în tabel, s-a avut în vedere nivelul la care a fost realizat planul pe primele trei luni din acest an, corelat cu proporția îndeplinirii, în această perioadă, a angajamentului anual. Criteriile folosite pentru departajarea unităților economice sînt aceleași pe care le-am folosit în prezentarea clasamentelor întocmite în 1975 („Revista Economică” nr. 19 din 9 mai 1975, nr. 34 din 22 august 1975 etc.).

Din situația prezentată rezultă cu claritate că multe dintre colectivele care au obținut locul fruntaș în întrecere în anul trecut se mențin și în prezent în „plutonul” fruntaș. Astfel, reîntîlnim în clasamentul celor cu rezultate deosebite, Combinatul siderurgic Reșița, Întreprinderea „Automatică”-București, „Rulmentul”-Brașov, Întreprinderea de cazane mici și arzătoare Cluj-Napoca ș.a. Se cer semnate și alte noi apariții în acest clasament față de situația înregistrată la finele anului trecut. Este vorba, nu numai de întreprinderile metalurgice Aiud și Iași, de Combinatul metalurgic Tulcea, Întreprinderea de piese pentru tractoare și mașini agricole Galați, ci și de Întreprinderea de radiatoare și cabluri Brașov, Întreprinderea de armături din fontă și oțel Zalău etc.

Rezultatele bune ale trimestrului I s-au răsfrînt favorabil și asupra activității desfășurate în prima lună a celui de al doilea trimestru. Acest fapt a făcut ca, pe ansamblul primelor patru luni din acest an, planul producției globale și marfă să fie îndeplinit și depășit atît în metalurgie (102 și respectiv 102,6%) cit și pe ansamblul construcției de mașini (100,5 și 101,0%). Desigur, realizările globale-valorice și-au găsit reflectarea în obținerea unor însemnate producții peste prevederile de plan la o serie de produse de o deosebită importanță, necesare economiei naționale și exportului. Au fost realizate suplimentar în perioada 1 ianuarie — 30 aprilie a.c.: peste 107 000 t fontă, 43 000 t oțel, peste 22 700 t laminate finite, 4 754 t țevi. Construcția de

mașini a produs peste prevederi aparataj electric de joasă tensiune în valoare de 125 milioane lei, 347 t de utilaj tehnologic de prelucrare a țigieiului, 1 751 buc. autoutilitare, mijloace de automatizare electrotehnice în valoare de 51 milioane lei și electronice în valoare de 17,8 milioane lei, 74 autobuze, mașini-unelte de prelucrare a metalelor prin așchiere în valoare de 36,2 milioane lei, 7 000 receptoare de radiodifuziune și multe altele.

În perspectivă: acțiuni complexe, eficiente

FĂRĂ ÎNDOIALĂ, nu se poate prezenta o situație completă a concordanței prevederi de plan — realizări, fără a adăuga că, alături de rezultatele bune menționate, au existat și unele neajunsuri care s-au manifestat în activitatea unor întreprinderi. Așa cum arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea de lucru de la Comitetul Central al Partidului Comunist Român din 12-13 mai 1976, indiciile de utilizare a capacităților de producție și a forței de muncă se situează sub prevederi; „dispunem actualmente de capacități de producție care, folosite, pot asigura o creștere a producției industriale mult mai substanțială decît s-a prevăzut în plan”.

O asemenea situație regăsim, din păcate, în unele întreprinderi din industria constructoare de mașini, unde indiciile de utilizare a capacităților de producție și coeficientul de schimb se situau cu mult sub posibilități. În 1975, de exemplu, în această situație se găseau Întreprinderea de mașini-unelte și agregate București, Întreprinderea mecanică de utilaje tehnologice Moreni, Întreprinderea „Unirea” Cluj-Napoca ș.a. Ca urmare, devine necesar ca în fiecare întreprindere să se ia toate măsurile pentru realizarea indicatorilor de schimburi planificați, pentru perfecționarea organizării producției și a muncii, asigurarea din vreme cu forță de muncă necesară în numărul și de calificare corespunzătoare.

Desfășurarea necorespunzătoare a mecanismului aprovizionării tehnico-materiale a reprezentat o altă problemă generatoare de neajunsuri. Neco-

ECONOMIE NATIONALA

CLASAMENT		CLASAMENT		CLASAMENT		CLASAMENT							
Intreprinderile care s-au situat în fruntea întrecerii socialiste pentru îndeplinirea și depășirea planului pe trimestrul I 1976 în ramurile industriilor metalurgie și construcții de mașini													
Tabelul nr. 1													
Loc în clasament	Ministerul Central Întreprinderea	REALIZĂRI											
		Producția globală		Producția marfă		Productivitatea muncii		Cheltuieli la 100 lei prod.marfă		Beneficii		Export	
		1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
MIN. INDUSTRII METALURGICE													
Centrale industriale siderurgice													
1.	Intrep. de fier Vishnița	100,2	14,5	106,0	111,7	100,8	"	"	11,2	"	192,0	"	102,4
2.	Combinatul siderurgic Reșița	100,9	28,6	100,7	46,1	101,2	"	"	7,3	"	110,4	154,4	103,5
3.	Intrep. "Clocanul" Nadreg	104,0	"	104,1	47,2	101,7	"	"	3,4	"	204,8	"	"
Centrale industriale prelucrări metalurgice													
1.	Intrep. "Căbiul Roșesc" Iași	103,8	92,5	104,1	95,4	103,4	82,3	"	6,3	787,5	115,6	219,4	106,9
2.	Intrep. metalurgică Iași	102,2	59,9	103,1	84,3	101,1	56,7	"	3,5	233,3	102,0	12,6	105,6
3.	Intrep. metalurgică Iași	102,2	59,9	103,1	84,3	101,1	56,7	"	3,5	233,3	102,0	12,6	105,6
Centrale ind. pentru produse refractare													
1.	Intrep. de produse refractare Ilba Iulia	110,6	235,0	107,1	224,2	107,9	185,2	"	0,1	12,5	110,4	135,6	"
2.	Intrep. "9 Mai" Turda	105,4	34,6	105,6	27,3	100,4	68,6	"	8,1	450,0	145,6	121,7	"
3.	Intrep. "Vulturul" Comarnic	105,9	135,5	104,4	467,5	105,4	115,0	"	2,5	277,8	105,3	47,6	"
Centrale ind. de metale neferoase și rare													
1.	Intrep. "Heracl" București	106,2	88,8	103,9	78,9	102,5	220,8	"	2,6	236,0	126,2	654,7	100,6
2.	Combinatul metalurgic Râmnic	113,6	93,4	109,6	64,0	107,5	54,7	"	88,0	"	104,0	"	"
3.	Intrep. de prelucrare aluminiu, Slatina	103,2	39,0	105,2	98,2	103,3	"	"	6,6	"	127,4	"	113,2
MIN. INDUSTRII CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI													
Centrale ind. de autocamioane și turisme													
1.	Intrep. de piese auto Lagi	105,9	153,3	104,7	132,0	101,7	"	"	22,9	"	311,3	"	"
2.	Intrep. de piese auto SATU Mare	107,9	184,0	100,0	"	107,6	"	"	1,2	"	143,9	"	"
3.	Intrep. de radiatoare și cabluri Brașov	100,3	196,0	100,2	50,0	103,8	"	"	0,4	"	"	"	"
Centrale ind. de tractoare și mașini agricole													
1.	Intrep. "Tractorul" Brașov	100,6	75,3	102,4	312,0	100,0	"	"	3,5	"	132,7	"	109,8
2.	Intrep. "2 Noiembrie" Craiova	101,3	105,7	100,9	31,0	100,6	184,0	"	1,0	"	150,9	"	101,1
3.	Intrep. de piese pentru tractoare și mașini agricole Galați	112,0	487,5	112,9	476,3	100,2	10,0	"	3,4	79,1	103,7	50,1	"
Centrale ind. de utilaj tehnologic, chimic, petrolier și minier													
1.	Intrep. "Armatura" Cluj-Napoca	103,4	39,3	103,8	95,6	100,8	"	"	2,6	"	630,2	"	102,5
2.	Intrep. "1 Mai" Fiești	100,3	22,0	100,4	20,8	100,6	"	"	0,1	"	106,5	"	"
3.	Intrep. de armături din fontă și oțel Zalău	100,6	11,0	103,4	87,7	100,6	17,1	"	51,5	"	259,1	"	"
Centrale ind. de utilaj energetic, metalurgic și mașini de ridicat													
1.	Intrep. de mașini grele București	100,4	11,5	103,9	25,7	100,5	"	"	9,0	"	133,2	"	102,0
2.	Intrep. de cazane mici și arătoare Cluj-Napoca	104,0	103,1	102,6	162,4	104,1	"	"	15,3	"	178,5	"	"
Centrale ind. de utilaj tehnologic și material rulant													
1.	Intrep. de utilaj greu "Progresul" Brăila	100,2	20,4	102,9	77,0	100,2	"	"	1,9	"	112,6	"	"
Centrale ind. navale													
1.	Santierul naval Giurgiu	101,9	350,0	113,4	494,0	102,7	"	"	73,3	293,2	232,6	101,3	"
2.	Santierul naval Constanța	101,3	165,2	103,3	590,5	103,5	366,5	"	6,6	"	163,2	"	172,8
3.	Intrep. mecanică navală Galați	100,5	204,5	100,4	143,2	102,4	"	"	1,0	"	211,3	1792,0	"
Centrale ind. de rulmenți și organe de asamblare													
1.	Intrep. "Rulmentul" Brașov	102,4	96,7	106,3	86,5	100,6	"	"	5,2	"	111,2	"	"
2.	Intrep. de rulmenți Birlad	102,2	29,2	103,6	39,8	102,6	"	"	0,1	"	107,2	1493,0	"
3.	Intrep. de rulmenți Alexandria	100,6	20,0	106,1	150,6	100,6	"	"	0,1	"	105,3	433,1	"
Centrale ind. de mașini-unelte, mecanice (fără și soula													
1.	Intrep. mecanică Gucău	104,9	220,0	103,4	540,0	105,0	"	"	4,3	"	128,6	"	130,8
2.	Intrep. de strunguri Irgovigile	101,8	300,0	109,7	16,0	102,1	"	"	2,5	"	152,9	"	116,7
Centrale ind. de mașini și aparate electrice													
1.	Intrep. "Electrobenet" Timișoara	100,4	18,0	101,4	54,0	100,3	"	"	0,3	"	105,2	"	806,1
2.	Intrep. "Electromotor" Timișoara	100,2	10,0	100,4	14,0	100,3	"	"	0,5	"	902,1	"	"
Centrale ind. pentru echipamente de telecomunicații și automatizări													
1.	Intrep. "Sistem electric" Ploiești	111,0	110,2	104,0	350,2	110,3	"	"	0,4	"	193,4	484,4	276,0
2.	Intrep. "Electromagnetice" București	102,5	36,4	100,0	1,0	102,8	"	"	10,8	"	118,9	"	"
3.	Intrep. "Automatice" București	102,2	16,9	103,9	22,3	103,6	"	"	3,0	"	212,3	64,4	"
Centrale ind. de mașini și materiale electrotehnice													
1.	Intrep. "Electromureș" Tg. Mureș	102,1	90,0	101,3	66,0	100,7	"	"	0,8	"	203,2	"	"
2.	Intrep. de montaj ascensoare Buc.	101,8	"	101,0	24,0	104,1	"	"	2,0	"	119,9	"	"

**Comitetul Uniunii Sindicatelor din
metalurgie și construcții de mașini**

CREȘTEREA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII, PROBLEMĂ FUNDAMENTALĂ A ACTUALULUI CINCINAL

UNA din direcțiile principale în care va acționa partidul nostru pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, prevăzută în Programul Partidului Comunist Român, adoptat de Congresul al XI-lea, o constituie creșterea productivității muncii sociale — factor esențial în dezvoltarea generală a societății. În acest context se prevede, în continuare, acordarea unei deosebite atenții mecanizării și automatizării proceselor de producție, organizării științifice a producției și a muncii, utilizării tuturor rezervelor și resurselor economiei noastre socialiste, a întregului potențial economic național.

Productivitatea muncii sociale constituie indicatorul cel mai sintetic al gradului de dezvoltare economică, suportul solid al creșterii venitului național. „Prin creșterea productivității muncii, arăta *tevarășul* Nicolae Ceaușescu, se poate asigura o sporire substanțială a producției, a venitului național. Aceasta este calea fundamentală pentru a crea resurse suplimentare atât pentru dezvoltarea economiei, cât și pentru ridicarea nivelului de viață al poporului”¹. Tocmai pornind de la astfel de considerente plenara C.C. al P.C.R. din iulie 1975 a stabilit ca sarcină minimală un ritm mediu anual de creștere a productivității muncii de 9,1%, față de 6,7—7,2% cât se prevăzuse

IULIAN PLOȘTINARU

prim-secretar al Comitetului județean
Mehedinți al P.C.R.

în Directivele Congresului al XI-lea. Aceasta va permite ca în decurs de 3—4 planuri cincinale să se lichideze decalajul existent pe planul productivității muncii în industrie față de unele țări dezvoltate, iar sporirea cu numai un singur procent a ritmului prevăzut va asigura scurtarea perioadei pentru obținerea acestui obiectiv cu peste 5 ani.

Având în vedere însemnătatea și implicațiile multiple ale creșterii productivității muncii, partidul nostru a acordat permanent acestei probleme o însemnătate deosebită. În perioada construcției socialiste nu a existat program de dezvoltare care să nu aibă ca fundament al creșterii economice sporirea rapidă a productivității muncii. Aceasta cu atât mai mult cu cât pe măsura dezvoltării economiei naționale, sporirea productivității muncii a reprezentat an de an valori tot mai mari. Astfel, dacă în 1965 sporul producției obținute pe seama creșterii productivității muncii cu un procent era de 1,5 miliarde lei, în 1970 a ajuns la 2,7 miliarde lei, în 1975 la 5 miliarde lei, urmând să atingă în 1980 aproape 10 miliarde lei. În perioada 1976—1980, pe seama creșterii productivității muncii se va obține 80% din sporul producției industriale față de 55% cât s-a realizat în cincinalul precedent.

O creștere accelerată

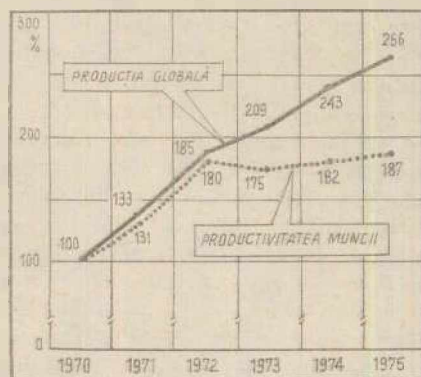
MILITÂND pentru traducerea în viață a indicațiilor conducerii partidului, organele de partid și de stat din jude-

țul Mehedinți, colectivele tuturor unităților economice au manifestat preocupări susținute pentru punerea mai deplină în valoare a rezervelor și resurselor locale în vederea creșterii permanente a nivelului productivității muncii și, pe această bază, a creșterii volumului producției industriale și a contribuției județului la dezvoltarea economico-socială a patriei.

Antrenate în marea înfringere pentru realizarea înainte de termen a sarcinilor din perioada 1971—1975, întreprinderile industriale au obținut succese importante pe linia sporirii productivității muncii. Ritmul mediu anual de creștere în această perioadă a fost de 13,4%, obținându-se pe seama acestui indicator 70% din sporul producției industriale (dinamica creșterii producției și a productivității muncii este redată în graficul nr. 1). Aceste rezultate s-au reflectat în îndeplinirea prevederilor cincinalului cu 97 zile mai devreme, realizându-se astfel un spor al producției globale industriale de 1,5 miliarde lei.

Problemele creșterii productivității muncii capătă o importanță tot mai mare în anii actualului cincinal. Beneficiind din plin de roadele politicii înțelepte a partidului privind repartizarea rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării, județul Mehedinți va cunoaște o dezvoltare economică și socială impetuoasă, prin repartizarea unui volum de investiții cu 55% mai mare ca în cincinalul trecut. Cea mai mare parte a acestora — 53,4% — va fi orientată spre dezvoltarea în continuare a industriei județului, în principal a energiei electrice, care deține 43% din volumul investițiilor repartizate industriei, a construcțiilor de mașini — 27,5% și chimiei — 23,5%, ceea ce va permite introducerea pe scară largă a progresului tehnic în economia județului.

Pornind de la faptul că în cincinalul revoluției tehnico-științifice creșterea productivității muncii reprezintă unul

Graficul nr. 1 — Dinamica producției globale și a productivității muncii

Influența factorilor care asigură creșterea productivității muncii
— în procente —

Anii	Progresul tehnic	Organizarea conducerii producției și muncii	Pregătirea cadrelor	Schimbarea structurii producției	Alți factori
1976	37	34	4	16	9
1977	52	41	7	—	—
1978	51	36	6	— 5	12
1979	38	42	8	— 3	15
1980	40	44	5	— 2	12

din factorii principali ai sporirii eficienței economice, cu un rol hotărâtor în asigurarea progresului general al societății, încă din anul 1975 **Comitetul județean de partid a constituit, la nivelul județului și în fiecare întreprindere, colective de cadre de specialiști, muncitori cu înaltă calificare, activiști de partid care au analizat în fiecare secție, atelier și loc de muncă posibilitățile și căile de creștere a productivității muncii.** La nivelul fiecărei întreprinderi au fost stabilite programe de acțiuni concrete pentru asigurarea realizării sarcinii de creștere a productivității muncii prevăzută în anul 1976 și pe întregul cincinal. Aceste programe au fost dezbătute și îmbunătățite în ședințe comune ale organelor de conducere colectivă și comitetelor de partid și apoi supuse aprobării adunărilor generale ale oamenilor muncii.

Înțelegând că sporirea productivității muncii este o pirghie esențială în obținerea de noi și importante rezultate, oamenii muncii din industria județului Mehedinți s-au angajat ca în 1976 să obțină o producție suplimentară de 59 milioane lei, din care peste 44 milioane lei pe seama creșterii productivității muncii. Măsurile stabilite vor permite depășirea sarcinii de creștere a productivității muncii pe acest an cu circa 200 lei pe un lucrător.

Preocupările colectivelor de muncă din industria județului pentru materializarea măsurilor stabilite în programe s-au concretizat în faptul că, în primul trimestru al acestui an, planul productivității muncii s-a îndeplinit în proporție de 100,9%, obținându-se o depășire de 595 lei pe un lucrător. În această perioadă, pe seama creșterii productivității muncii s-a obținut aproximativ jumătate din sporul producției globale industriale față de perioada corespunzătoare din anul precedent.

Rezultatele obținute reflectă preocuparea organelor și organizațiilor de partid pentru punerea mai deplină în valoare a rezervelor existente privind creșterea gradului de folosire a capacităților de producție, introducerea progresului tehnic, organizarea mai bună a producției și a muncii, utilizarea rațională a forței de muncă. De remarcat că

acest indicator a fost îndeplinit și depășit, cu excepția unei singure unități, de către toate întreprinderile industriale din județ.

Investiția de inteligență — cerință esențială a creșterii productivității muncii

URMĂRIND modul în care întreprinderile concep ridicarea productivității muncii rezultă cu prisosință faptul că aceasta este rodul unor măsuri care au la bază nu intensificarea muncii, ci o punere plenară în valoare a capacității creatoare a oamenilor muncii.

Astfel, unul din factorii care contribuie în mod hotărâtor la creșterea rapidă a productivității muncii îl constituie **promovarea progresului tehnic.** Semnificativ în această direcție este faptul că în 1976 circa 37% din sporul productivității muncii în industria județului se va obține pe seama introducerii progresului tehnic. Contribuția acestui factor la sporirea productivității muncii în unele întreprinderi este mai mare decât această medie: la Întreprinderea de vagoane — 52,4%, la Combinatul de prelucrare a lemnului — 60%, la Combinatul de celuloză și hârtie — 49,6%, la Întreprinderea minieră Orșova — 64%. Preocupările susținute pe linia introducerii progresului tehnic își găsesc reflectare în majoritatea programelor de măsuri din unitățile aparținând industriei construcției de mașini, exploatarei și prelucrării lemnului, celulozei și hârtiei și altele.

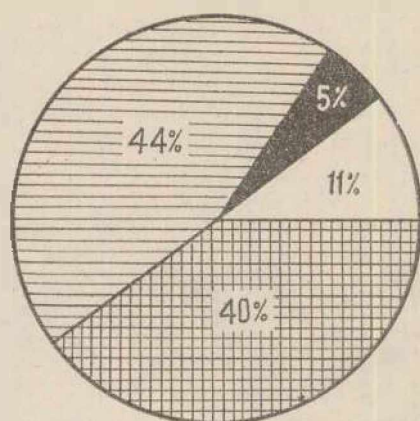
Printre măsurile mai semnificative a căror aplicare se realizează în această perioadă menționăm: la Întreprinderea de vagoane extinderea sudurii automate și semiautomate, creșterea gradului de echipare cu S.D.V.-uri, realizarea unui important volum de lucrări prin mecanizarea operațiilor cu un consum mare de muncă; la Șantierul naval Drobeta-Turnu Severin mecanizarea transportului tablelor și profilelor din depozitul de laminate etc.

Manifestând preocupări susținute pe linia mecanizării unor lucrări cu con-

sum mare de muncă, modernizării și automatizării unor procese de producție, colectivele de oameni ai muncii din industria județului au realizat o serie de mașini și instalații prin autoutilare, care au contribuit la reducerea efortului fizic, la eliminarea locurilor înguste, sporirea productivității muncii și implicit a producției. La Combinatul de prelucrare a lemnului, a fost realizată o mașină de concepție proprie prin care se asigură imbinarea furnizelor pe cant și o foarfecă mecanică pentru tăierea furnirului, înlocuind două mașini de frezat pe cant. Șantierul naval a realizat o instalație pentru sudură a aluminiului în mediu de argon cu performanțe superioare celor care se aduceau până în prezent din import și cu o fiabilitate și randament sporite. La Întreprinderea de industrializare a cărnii s-a mecanizat și modernizat procesul de producție în secția pentru semiconserve din carne. A fost confecționată o instalație modernă de fierbere a cutiilor cu semiconserve, care a condus la sporirea capacității de producție și la creșterea productivității muncii cu 5%. De asemenea, s-au mai realizat, tot prin efort propriu, o linie de conveiere pentru subproduse, un depilator și curățător de negru de fum, cu influențe asupra creșterii productivității muncii cu 25% și respectiv 10% la locurile de muncă unde s-au introdus aceste instalații. Acțiuni similare se desfășoară la Întreprinderea de vagoane, Șantierul naval Orșova, Întreprinderea de confecții și în alte unități ale județului.

În anul 1976 produsele noi și reproductate vor reprezenta 20% din producția-marfă industrială a județului, la C.C.H. 46,6%, la Întreprinderea de vagoane 43%, la Întreprinderea de confecții 25%, la Șantierul naval Drobeta-Turnu Severin 10,6%.

O pondere importantă în creșterea productivității muncii o deține perfecționarea **organizării producției și muncii** prin îmbunătățirea sistemului informațional-decizional, a metodelor de conducere, de programare, lansare și urmărire a producției, introducerea sistemelor mecanizate de prelucrare a datelor, tipizarea și standardizarea pieselor, subansamblelor, tehnologiilor, sporirea gradului de specializare și concentrare a producției, folosirea mai judicioasă a timpului de muncă, organizarea pe baze științifice a locurilor de muncă, extinderea muncii în acord global și altele. Trebuie să amintim faptul că în direcția organizării producției în fiecare întreprindere, loc de muncă, secție sau atelier, un loc de seamă deține organizarea cât mai bună a ciclului aprovizionare-producție-desfacere, astfel încât să se preîntâmpine întreruperile, să se muncească în mod ritmic, fără salturi.

PROGRESUL TEHNIC
ORGANIZAREA PRODUCȚIEI ȘI A MUNCII
PREGĂTIREA CADRELOR
ALȚI FACTORI

Graficul nr. 2 — Influența factorilor care asigură creșterea productivității muncii în industria județului, în anul 1980

Programul la nivelul județului asigură pe seama organizării și conducerii producției și a muncii 34% din sporul de productivitate prevăzut în acest an și 44% în 1980 (graficul nr. 2). Influențe importante în asigurarea sporului de productivitate a muncii pe seama acestui factor se regăsesc la Combinatul de prelucrare a lemnului, Întreprinderea de vagoane, C.C.H., Șantierul naval Orșova, Întreprinderea de produse zaharoase, Întreprinderea de industrializare a cârnii, Întreprinderea de confecții, la care ponderea depășește cu mult media pe județ.

În grupul măsurilor privind perfecționarea organizării producției și a muncii se regăsesc o serie de preocupări privind îmbunătățirea gradului de utilizare a capacităților de producție, a activității de întreținere și reparație a utilajelor și creșterea coeficientului de schimburi. Pe baza măsurilor întreprinse, în anul 1976 gradul de utilizare a capacităților de producție va înregistra un spor de 6% față de anul trecut.

Au fost inițiate și realizate o serie de studii pentru îmbunătățirea organizării producției și muncii prin aplicarea unor metode și tehnici moderne în acest domeniu. Astfel, la Combinatul de prelucrare a lemnului, prin introducerea sistemului de paletizare la secția de mobilă și cherestea, productivitatea muncii a crescut cu 156 lei pe lucrător, respectiv o economie de 31 muncitori. Reorganizarea fluxului de fabricație la sectorul de prese finisaj din cadrul Fabricii de placaj, precum și a fluxului de fabricație la Fabrica de furnire estetice a condus la o economie relativă de 12 și respectiv 21 muncitori, ceea ce a permis reducerea consumului de manoperă cu 1,5 ore/mc de placaj și cu 1,4 ore/mia de mp furnire estetice.

Pornind de la aprecierea făcută de secretarul general al partidului că o importantă rezervă pentru creșterea productivității muncii o reprezintă îmbunătățirea raportului între personalul TESA și totalul personalului, precum și a celui dintre muncitorii auxiliari și totalul muncitorilor, prin măsurile întreprinse, în prezent în industria județului ponderea personalului tehnic, economic, de alte specialități, administrativ, de deservire și de pază reprezintă 8%, iar a muncitorilor auxiliari 15,6%. În această direcție mai există încă rezerve care pot fi mobilizate prin extinderea mecanizării și automatizării proceselor de producție și de prelucrare a datelor. De pildă, în urma aplicării studiului efectuat la Șantierul naval Drobeta Turnu Severin, privind îmbunătățirea organizării transportului intern și mecanizării muncii în depozitele de materiale, productivitatea muncii la aceste operațiuni a crescut cu 15%.

Pe linia introducerii sistemelor de prelucrare automată a datelor ne aflăm în faza de început, în sensul că numai două unități — Întreprinderea de vagoane și Combinatul de celuloză și hirtie — au trecut la implementarea unor lucrări de evidență a stocurilor de materiale pe calculator. Această acțiune va continua pe scară mai largă începând din acest an, ca urmare a înființării Oficiului județean de calcul electronic.

Este îndeobște cunoscut că organizarea superioară a producției și a muncii trebuie să aibă în vedere utilizarea cât mai deplină a timpului de lucru, întrucât fiecare minut irosit, absențele nemotivate, întreruperile în producție influențează negativ nivelul productivității muncii. De aceea, întreaga activitate politică și cultural-educativă desfășurată de organele și organizațiile de partid, sindicale și de tineret din întreprinderile industriale este orientată spre introducerea la fiecare loc de muncă a unei ordini și discipline riguroase a muncii, care să asigure valorificarea maximă a potențialului material și uman.

Introducerea progresului tehnic, stăpânirea unor procedee bazate pe tehnologii perfecționate, automatizarea și mecanizarea producției necesită preocupări sporite pentru calificarea și perfecționarea pregătirii profesionale a cadrelor. În anul 1976, în industria județului se va asigura pregătirea unui număr de 3 594 muncitori calificați, 150 maiștri și tehnicieni, 217 cadre cu pregătire superioară. Măsurile privind calificarea și perfecționarea pregătirii cadrelor vor contribui cu 4% la obținerea sporului planificat de creștere a productivității muncii pe anul 1976.

Având în vedere obiectivele noi ce vor intra în funcțiune în perioada 1976—1980, precum și dezvoltarea și modernizarea capacităților de producție existente, în actualul cincinal se vor pregăti 28 000 muncitori calificați, circa 1 000 cadre cu studii medii de specia-

litate și 900 cadre cu studii superioare. Peste 60% din acestea vor fi pregătite prin școli profesionale, licee de specialitate, școli postliceale și învățământ superior curs de zi. Vor apare noi meserii și specialități ca: operatori de prelucrare automată a datelor, electroniști, programatori, analiști, operatori chimisti, otelari, turnători fontă și neferoase, termiști, tratamențiști și altele.

Paralel cu acțiunea de asigurare a necesarului de cadre calificate în toate unitățile, se desfășoară, pe baza unor programe concrete, cursuri de reciclare și ridicare a nivelului de pregătire profesională începând cu muncitorii, maiștrii, tehnicienii, inginerii și terminând cu cadrele de conducere.

Influența principalilor factori asupra creșterii productivității muncii în perioada 1976—1980 pe baza măsurilor adoptate în programele elaborate în întreprinderi, este redată în tabelul alăturat. Caracteristic pentru eficiența măsurilor adoptate în aceste programe, după cum reiese din datele tabelului, este faptul că **introducerea progresului tehnic și organizarea conducerii producției și muncii dețin ponderea cea mai mare în asigurarea sporului de productivitate în această perioadă.** Programele privind îndeplinirea nivelului planificat al productivității muncii pe anul 1976 și în continuare până în 1980 exprimă rezultatele studiilor și analizelor efectuate în unități, eficiența măsurilor cuprinse în planurile de cercetare și proiectare, în planurile tehnice, precum și în alte documente susceptibile să contribuie la economisirea muncii vii. Având în vedere că activitatea ce se desfășoară în unități este foarte dinamică, este necesar ca aceste programe să fie completate și adaptate la noile condiții, în așa fel ca efectul măsurilor să conducă în final la realizarea sarcinilor și angajamentelor asumate în întrecerea socialistă pentru creșterea productivității muncii.

Înfăptuirea acestui obiectiv incumbă preocupări sporite din partea organelor și organizațiilor de partid, a consiliilor oamenilor muncii, pentru urmărirea realizării în termen a măsurilor stabilite, sesizarea operativă a modificărilor ce au loc în activitatea întreprinderilor, asigurarea receptivității față de propunerile valoroase menite să determine sporirea productivității muncii în fiecare unitate. Numai astfel vom avea garanția că acest principal factor al creșterii eficienței întregii activități economice își va aduce o contribuție substanțială la sporirea venitului național, la crearea de resurse suplimentare pentru dezvoltarea economică și ridicarea nivelului de trai al întregului popor.

1) Nicolae Crausescu, România pe drumul construcției socialiste multilateral dezvoltate vol. 5 Editura politică 1971, pag. 292—293.

In ajutorul candidaților la examenul de admitere
în învățămîntul economic superior

PREȚUL DE COST ȘI CĂILE REDUCERII LUI

Publicăm în continuare consultațiile de economie politică pe temele din programul examenului de admitere în învățămîntul superior economic.

Consultațiile sînt elaborate de membri ai catedrei de economie politică de sub conducerea prof. dr. doc. N. N. Constantinescu de la Academia de Studii Economice București.

Prețul de cost și valoarea

Unitățile economice dispun de fonduri pe care trebuie să le consume în mod eficient. Cheltuielile de fonduri făcute de unitățile economice pentru producerea mărfurilor (sau serviciilor) și anume cu mijloacele de producție consumate (f) și retribuirea forței de muncă ce le-a pus în funcțiune (r), constituie prețul de cost (k).

Folosirea eficientă a mijloacelor de producție de către forța de muncă în procesul de producție presupune crearea de produs pentru societate (p). Expresia bănească a plusprodusului poartă denumirea de venit net.

Prin urmare, valoarea mărfii în formă bănească (M) este : $M=f+r+p$. Prețul de cost al mărfii reprezintă doar o componentă a acesteia și anume $k=f+r$.

În ceea ce privește venitul net, acesta se împarte în : impozitul pe circulația mărfurilor (*), beneficiu (**), dobîndă (***), adaos comercial (****) etc. O parte din venitul net rămîne la dispoziția unităților economice și poartă denumirea de venit net al acestora iar cealaltă parte formează venitul net centralizat al statului.

Nivelul și structura prețului de cost

Calcularea prețului de cost are o mare însemnătate pentru conducerea științifică a unităților economice. El este un indicator sintetic al activității întreprinderilor ; cu ajutorul prețului de cost întreprinderile au posibilitatea să măsoare și să cunoască eficiența folosirii resurselor materiale și de muncă, să compare, în expresie bănească, rezultatele obținute, cu cheltuielile efectuate. Unitățile economice își recuperează costurile de producție, cu prilejul vânzării mărfurilor, asigurîndu-și astfel mijloacele necesare continuității procesului de producție. În mărirea prețului de cost se oglindește, prin urmare, preocuparea întreprinderii pentru gospodărirea cît mai economică a mijloacelor materiale, de muncă și bănești de care dispune, pentru introducerea tehnicii noi și organizarea rațională a producției și a muncii, pentru descoperirea rezervelor existente și valorificarea lor etc. În acest scop, o importanță deosebită prezintă cunoașterea atât a nivelului cît și a structurii prețului de cost.

Prin nivelul prețului de cost se înțelege mărirea absolută a cheltuielilor care îl compun, adică mărirea consumului de mijloace de producție și de forță de muncă efectuat de întreprindere. Prețul de cost se poate stabili ca preț de cost individual și preț de cost mediu, pe ramură. Cel individual, la rîndul său, se poate calcula pe unitatea de produs (exemplu pe o tonă de aluminiu) și pe întreaga producție a unei întreprinderi. Prețul de cost mediu pe ramură se determină prin luarea în calcul a cheltuielilor de producție ale tuturor unităților care produc aceleași produse. El se calculează ca o medie aritmetică ponderată a prețului de cost al produsului fabricat în ramura

respectivă. Prețul de cost mediu pe ramură stă la baza calculării prețului. Aceste categorii de prețuri de cost se folosesc pentru cunoașterea eficienței activității întreprinderii, pentru compararea cheltuielilor de producție individuale, a celor individuale cu cele medii pe ramură etc., în vederea reducerii nivelului lor.

Simpla determinare a mărimii costului de producție, a nivelului acestuia, nu este însă suficientă pentru găsirea căilor de reducere a prețului de cost. Este necesară și cunoașterea structurii prețului de cost.

Structura prețului de cost oglindește elementele de cheltuieli componente ale acesteia, precum și ponderea lor în totalul cheltuielilor de producție.

Conform legislației în vigoare, în țara noastră, structura prețului de cost cuprinde următoarele elemente de cheltuieli : materii prime și materiale ; combustibil, energie, apă ; amortizarea fondurilor fixe ; retribuiții și contribuții la asigurări sociale ; taxa asupra fondurilor de producție ; (****) taxa asupra terenurilor (*****) ; cheltuieli pentru introducerea tehnicii noi ; dobînzii și alte cheltuieli bănești.

Deși în prețul de cost trebuie să se cuprindă numai cheltuielile de producție propriu-zise, totuși din considerente de politică economică, legislația în vigoare include și unele elemente de plusprodus cum sînt : dobînda, taxa pentru fondurile de producție, taxa asupra terenurilor etc. Prin aceasta se urmărește stimularea întreprinderilor pentru o mai bună utilizare a fondurilor cu care au fost dotate.

Elementele prețului de cost au pondere diferită în totalul cheltuielilor de producție, în funcție de specificul fiecărei ramuri (nivelul de înzestrare tehnică, particularitățile tehnologice, gradul de pregătire a cadrelor etc.).

Cunoașterea structurii prețului de cost este necesară pentru orientarea acțiunii de reducere a cheltuielilor de producție în primul rînd, spre elementele care au greutatea specifică cea mai mare.

Căile reducerii prețului de cost

În socialism, reducerea prețului de cost este un proces dirijat conștient de către societate. Perfecționările care au loc în înzestrarea tehnică, în calificarea lucrătorilor, organizarea muncii etc., duc la reducerea acestor cheltuieli.

Societatea socialistă, în ansamblul ei, fiecare unitate economică, sînt interesate în micșorarea prețului de cost. Prin diminuarea costurilor, crește masa veniturii net obținut și, prin urmare, apare posibilitatea lărgirii producției, se creează premisele mării veniturilor reale ale populației. Totodată, reducerea prețului de cost oferă statului posibilitatea să reducă și prețul produselor și, pe această cale, să asigure creșterea sistematică a nivelului de trai. În anul 1975, cheltuielile totale pentru 1000 lei producție marfă în industria republicană, în con-

diții comparabile, au scăzut față de anul 1970 cu 81,9 lei. Pe întreg cincinalul 1971—1975, s-au realizat economii la cheltuielile totale de producție de 85 miliarde lei.

Căile principale de micșorare a prețului de cost sint: reducerea cheltuielilor materiale, creșterea productivității muncii și reducerea cheltuielilor administrativ-gospodărești.

1. Reducerea cheltuielilor materiale constituie cea mai importantă cale de micșorare a prețului de cost. În categoria acestor cheltuieli se includ cele cu materii prime, materiale, combustibil, energie, apă, amortizări. Scăderea cheltuielilor materiale înseamnă economisirea muncii înmagazinată în mijloacele de producție, ceea ce echivalează cu economisirea resurselor materiale ale țării. Pentru mijloacele de producție provenite din import, reducerea lor înseamnă și economii de devalize, care pot fi folosite pentru cumpărarea altor produse necesare, în primul rând, mașini și utilaje de înaltă tehnicitate. Reducerea cu un procent a volumului cheltuielilor materiale în anul 1976 echivalează cu o economie de 4 miliarde sau cu sumele pentru construirea a 44 500 apartamente. La nivelul ultimului an al actualului cincinal, scăderea cu 1% a cheltuielilor materiale în produsul social echivalează cu un venit național suplimentar de 13—14 miliarde de lei. Iată de ce în documentele Congresului al XI-lea al partidului s-a prevăzut reducerea cheltuielilor materiale cu trei procente în 1980 față de 1975.

Printre factorii care determină reducerea cheltuielilor materiale pe primul loc se situează micșorarea consumurilor specifice și sporirea gradului de valorificare a resurselor materiale. Această acțiune se realizează prin: reducerea normelor de consum, îmbunătățirea calității produselor, introducerea tehnicii și tehnologiilor moderne, reproiectarea produselor, folosirea înlocuitorilor de materiale, eliminarea rebuturilor, ridicarea permanentă a calificării cadrelor etc.

Consumurile de materiale sint dimensionate prin norme științifice și balanțe materiale, pe fiecare produs, pentru fiecare întreprindere. Prin intermediul planului, între resursele disponibile și cerințele de consum se stabilește un echilibru. De aceea, orice depășire a consumurilor de materiale pe unitate de produs poate crea dereglări în activitatea unităților economice: de aici, necesitatea reducerii sistematice a costurilor de producție și, înosebi, a cheltuielilor materiale.

În direcția scăderii cheltuielilor materiale acționează și îmbunătățirea utilizării fondurilor fixe ale întreprinderilor (mașini, utilaje, instalații etc.). Pe această cale se poate mări producția fără investiții suplimentare.

2. Creșterea productivității muncii este o altă cale deosebit de importantă pentru reducerea prețului de cost. Prin productivitatea muncii se înțelege eficiența, rodnicia cu care este cheltuită munca. Productivitatea muncii (W) se exprimă prin cantitatea de produse (Q) obținute în unitatea de timp (T) sau prin timpul realizat pentru crearea unui produs. Deci: $W = \frac{Q}{T}$

De exemplu, dacă un lucrător a produs în 8 ore 8 piese, productivitatea muncii lui va fi egală cu 1 piesă pe oră. Dacă el își dublează productivitatea muncii, atunci va crea 16 piese în 8 ore, deci 2 piese într-o oră. Creșterea productivității muncii duce la scăderea cheltuielilor de muncă vie pentru producerea unei unități de produs, și, prin urmare, la micșorarea ponderii retributiei în prețul de cost al unității de produs.

Creșterea productivității muncii duce la reducerea prețului de cost, nu în orice condiții, ci numai atunci când acesta depășește mărirea retributiei medii. Dacă, de exemplu, pentru confecționarea a 20 de piese s-au consumat 40 ore, iar ora de muncă este retribuită cu 10 lei, manopera totală va fi de 400 lei. În condițiile în care alți productivitatea muncii cît și retributia se dublează, nu va avea loc reducerea prețului de cost. În acest caz, numărul de ore necesar pentru confecționarea celor 20 de piese va scădea la 20, retributia pe oră va crește la 20 lei, deci manopera totală rămîne tot 400 lei. Deci ritmul de creștere al productivității muncii trebuie să depășească pe cel al retributiei.

Ridicarea productivității muncii este factorul principal de creștere a volumului producției și respectiv a venitului național. În același timp, prin creșterea productivității muncii, se creează condiții materiale pentru reducerea duratei zilei de muncă. Iată pentru ce P.C.R. acordă o atenție deosebită creșterii productivității muncii. În cincinalul 1971—1975, sporul producției industriale pe seama acestui factor a fost de 55%. În perioada 1976—1980 ritmul de creștere a productivității muncii va fi de 9% față de 6,5% cît s-a realizat în cincinalul anterior: acest lucru contribuie la mărirea producției industriale în proporție de 70%.

Principalele căi de sporire a productivității muncii sint:

- Progresul tehnic**, respectiv dezvoltarea și perfecționarea mijlo-

celor de producție, inclusiv a tehnologiilor de fabricație. Cincinalul 1976—1980 este denumit cincinalul aplicării ample a rezultatelor revoluției tehnico-științifice. Direcțiile principale ale progresului tehnic sint: mecanizarea și automatizarea complexă a proceselor de producție, chimizarea, electrificarea și folosirea energiei atomice în scopuri pașnice. Ca urmare a introducerii în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii se realizează valorificarea superioară a resurselor naturale, ridicarea calității producției, micșorarea volumului deșeurilor și a rebuturilor, deci atît o economie de muncă vie, cît și de muncă materializată. Pentru a crea condițiile necesare promovării continue și multilaterale a progresului tehnic, în economia noastră națională se vor dezvolta cu prioritate subramurile industriale moderne: electronica, electrotehnica, automatica, mecanica fină, industria optică și altele. Totodată este necesar să sporească spiritul de invenție și de inovație tehnică eficientă.

b) Organizarea științifică a producției și a muncii este o altă cale de creștere a productivității muncii. Oricît ar fi de moderne utilajele, dacă munca nu este bine organizată în ansamblu și la fiecare loc de lucru, dacă nu se folosește deplin și eficient timpul de lucru, productivitatea muncii nu va crește. De asemenea, aprovizionarea ritmică cu materii prime și materiale, încheierea la timp și respectarea strictă a contractelor, gospodărirea judicioasă a stocurilor etc., contribuie într-o foarte mare măsură la mărirea eficienței muncii cheltuite.

c) Pregătirea cadrelor, ridicarea nivelului lor de calificare profesională constituie o cale foarte importantă a ridicării productivității muncii. Acest lucru este cu alți mai important în etapa actuală cînd asistăm la desfășurarea unei grandioase revoluții tehnico-științifice și care nu se poate realiza fără o înaltă pregătire profesională. Avînd în vedere acest fapt, în țara noastră începînd din anul 1971 s-a creat un sistem național de pregătire sistematică a cadrelor.

d) Perfecționarea sistemului de coînteresare a oamenilor muncii stimulează buna desfășurare a proceselor de producție, introducerea tehnicii noi, ridicarea calificării cadrelor etc., și, pe această bază și creșterea productivității muncii.

e) Printre posibilitățile de mărire a productivității muncii se înscriu și condițiile naturale, întrecerea socialistă și altele.

Folosirea intensă a tuturor căilor de creștere a productivității muncii va da posibilitate țării noastre să lichideze decalajul ce o desparte încă de țările dezvoltate din punct de vedere economic.

3. Prețul de cost se reduce și prin micșorarea cheltuielilor administrativ-gospodărești (cheltuielile pentru poștă, telefon, rechizite de birou, imprimate, întreținerea aparatului administrativ și a personalului de deservire, penalizări, locații etc.). Această categorie de cheltuieli se reduce prin introducerea mecanizării complexe, adică a mecanizării lucrărilor auxiliare și a celor de birou, respectarea disciplinei muncii etc. Sporind cantitatea de bunuri obținute, toate aceste cheltuieli fiind, în general, constante, se vor regăsi într-o proporție mai mică pe fiecare produs în parte.

Reducerea prețului de cost este temelia progresului economic al țării, al ridicării bunăstării materiale a poporului și de aceea constituie un obiectiv de primă importanță în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

lector univ. dr. E. MALIN

- x) Impozit pe circulația mărfurilor reprezintă o parte din venitul net constituit în unitățile productive și care se mobilizează la bugetul statului, contribuind astfel la formarea venitului centralizat al statului;
- xx) Beneficiu — parte a venitului net creat de munca pentru societate a lucrătorilor din sfera productivă și care revine unităților economice respective;
- xxx) Dobînda — parte a plusprodusului în expresie bănească plătită de către debitori creditorilor pentru suma de bani împrumutată;
- xxxx) Adaos comercial — formă a venitului net care revine întreprinderilor comerciale pentru acoperirea cheltuielilor de circulație și formarea de beneficii;
- xxxxx) Taxa asupra fondurilor de producție — formă de venit net ce se constituie la nivelul unităților de stat și care revine statului pentru utilizarea fondurilor de producție cu care acestea au fost dotate;
- xxxxxx) Taxa asupra terenurilor — formă de venit net ce se constituie în țara noastră și care se plătește de către unitățile de stat și cooperatiste, organizate pe principiul gestiunii economice, care folosesc terenurile proprietate de stat în alte scopuri decît producția agricolă vegetală sau silvică.

CONVORBIRI ECONOMICE cu ALVIN TOFFLER

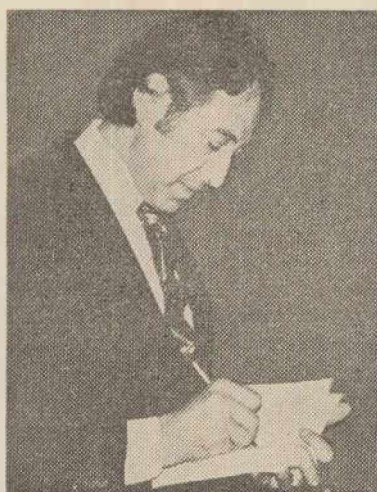
ANALIZA UNEI REALITĂȚI MULTIDISCIPLINARE

AFLAT pentru un turneu de conferințe la București, scriitorul american Alvin Toffler, autorul cunoscutelor lucrări „Socul viitorului” și „Eco-spasmul”, a avut bunăvoința să acorde un interviu revistei noastre.

• Una din ideile ce revin cu insistență în lucrările dv. este aceea că economia nu este un sistem închis, că ea suferă influențe și la rândul ei influențează un complex de factori, că problemele care se pun în societate nu sînt pur economice și că de aceea nici soluțiile lor nu pot avea numai acest caracter.

— În societățile industriale există o puternică influență a lui Descartes, filozoful care a afirmat că dacă vrei să înțelegi o problemă trebuie s-o descompui în părți mai mici. Economia este una din aceste părți componente. Totuși, oamenii de știință știu că, după ce se separă aceste părți, trebuie să le reunești la loc. Economiiștii n-au atins încă după părerea mea acest grad de sofisticare, ci mai acționează ca și cum economia ar fi un sistem închis, ca și cum ea n-ar fi pătrunsă de forțe sociale, politice, de realitățile culturale, de sistemele de valori, de factori spirituali etc. În anii din urmă, odată cu creșterea complexității aparatului matematic, economiiștii au devenit și mai închisi față de luarea în considerare a influenței sociale și politice. Economiiștii, în special în Occident, tind să ia în considerare numai acei factori sau forțe care pot fi cuantificate și numai cei care presupun schimburi bănești. În consecință, ei au ajuns la concepte ca cel de produs național brut (P.N.B.), care este considerat de obicei ca măsură a dezvoltării economice a unei țări. După părerea mea, conceptul citat este extrem de periculos, pentru motivul că este considerat în mod frecvent drept ceea ce nu este.

A măsura creșterea economică numai în termenii produsului național brut înseamnă a neglija trăsăturile multilaterale ale oricărei societăți. Produsul național brut reprezintă un mijloc insuficient pentru a măsura dezvoltarea. Dezvoltarea are aspecte politice, sociale, culturale care nu sînt măsurate de economiiști. Deoarece eco-

nomiiștii își bazează calculele pe tranzacții care presupun schimburi de mărfuri și de bani, ei omit din sistemul de care se ocupă multe activități absolut fundamentale, ca de exemplu, muncile casnice, fără de care întreaga economie s-ar prăbuși. Închipuiți-vă ce s-ar întâmpla dacă fiecare femeie, în loc să mai aibă grijă de propriul său copil, și în loc de a se mai îngriji de propria sa casă, ar îngriji de copiii și de casa vecinului, contra unei anumite sume de bani. Dintr-odată, P.N.B. ar spori considerabil. În acest sens, cred că conceptul de P.N.B. suferă de multe slăbiciuni și totuși guvernele pun un mare accent asupra lui. Am luat doar un exemplu pentru a arăta că multe concepte economice care au o anumită validitate, sînt utilizate uneori foarte îngust, în vreme ce în toate științele vedem că realitatea este multidisciplinară.

În cartea mea „Eco-spasmul” dau un exemplu în care arăt cum rata ridicată a schimbărilor din societate influențează viteza de circulație a banilor. El ilustrează cum tendințele sociale și culturale afectează economia, deși nici un economist nu a considerat încă ritmul schimbărilor sociale ca o forță economică. De aceea, eu cred că trebuie să depășim barierele economiei și să începem să includem ecologia, foarte multe subtile și complexe forțe sociale, factorii culturali și psihologici în analiza noastră și să găsim un mijloc teoretic de a combina tranzacțiile de schimb și bănești din interiorul sistemului economic cu date

din alte sisteme care nu sînt reflectate în sistemul bănesc, dar care îl afectează pe acesta din urmă.

Banii sînt un numitor comun, un mijloc de a compara mere cu portocale, cum spunem noi. Activitățile economice sînt mere, activitățile sociale, culturale, psihologice sînt portocale, banane, struguri. Avem nevoie de o metodă, de un limbaj sau de anumite metafore sau simboluri, într-un cuvînt de un sistem de a găsi un numitor comun al tuturor acestor activități, pentru a putea ține seama de aceste importante interacțiuni.

• S-ar putea ca în aceste condiții eficiența pur economică, așa cum se măsoară ea acum, să fie mai redusă, cel puțin pe termen scurt. Ne gîndim, de exemplu, la politica de dezvoltare economică regională, în care criteriile de ordin social sînt chemate să aibă un cuvînt greu de spus...

— Cel puțin sper că ou. Deciziile nu trebuie luate numai pe o bază economică, trebuie să operăm cu obiective multiple și să optimizăm sau să conexăm diferitele obiective. Deciziile luate trebuie să aibă o bază ecologică, socială, culturală, de acritate a sănătății și o bază economică. Există o idee primitivă care spune că dacă vom reuși să facem să funcționeze economia, tot restul va merge perfect, ca și cum economia ar fi motorul și tot restul ar fi anexe sau echipamente periferice. În realitate, societatea este o rețea de relații sau un sistem de relații, în care toate părțile și organele sistemului se influențează unele pe altele. Eu cred că economia este importantă, mai importantă decît alte forțe, dar n-aș considera economia ca fiind motorul, ci aș utiliza o analogie biologică: aș spune că este inima și oricît de bună ar fi inima, este nevoie și de un sistem circulator, de creier, de coloană vertebrală, de degete. Economiiștii utilizează o analogie mecanică — a motorului — în locul unei analogii biologice, care a fost utilizată pentru economie la începuturile științei economice moderne. Fr. Quesnay în Franța, de exemplu, a utilizat analogia cu corpul omenesc. Cred că ar trebui să reconsiderăm ce analogie trebuie să folosim în economie sau poate să combinăm, să utilizăm analogii multiple. Dar simpla idee mecanică ce consideră economia motorul și că tot ce avem de făcut este de a regla acest motor este o eroare, care poate conduce la dezastru.

• Există o contradicție între tendința de a se produce tot mai mult „bunuri efemere” — de care v-ați ocupat pe larg în „Șocul viitorului” — și rarefierea unor resurse sau cel puțin creșterea prețului lor. Cum vedeți această contradicție existentă în așa-numita societate de consum ?

— Economiiștii clasici occidentali susțin că pe măsură ce prețul materiilor prime va crește, natura producției se va schimba. Există anumiți activiști în domeniul ecologiei care, în Anglia de pildă, au propus un fel de impozit: dacă un produs va dura 100 de ani el să nu fie impozabil, dacă durează numai un an taxa să fie de 100%, astfel încât durata vieții produsului să determine mărimea taxei. Ei s-au gândit la acest sistem ca la un mijloc de a reduce consumul de materii prime. Până acum n-am auzit însă de nici o țară care să fi legiferat o asemenea taxă și este puțin probabil că se va găsi vreuna. Dar mi se pare evident că pe măsură ce prețul materiilor prime va crește vom începe să căutăm înlocuitori mai ieftini și vom începe să înlocuim alți factori (energie, forță de muncă). De fapt putem privi produsele „de aruncat” în termeni de înlocuire a forței de muncă, pentru că în mod tradițional noi produceam bunuri care să dureze o perioadă îndelungată. După introducerea producției de masă, munca manuală a devenit relativ inefficientă și scumpă. Astfel

costul reparațiilor a crescut, în vreme ce costul pe unitate de produs al producției mecanizate a scăzut. În consecință, era mai ieftin în sistemul clasic de a produce bunuri „de aruncat” decât de a produce bunuri care trebuiau reparate.

Problema este mai profundă, de aceea aș vrea să pun în discuție și un alt aspect. Științele economice se bazează foarte mult pe contabilitate. Cu cât m-am adâncit în studiul contabilității, cu atât am descoperit că ea este metafizică și că nu are o bază obiectivă. Noi presupunem că economia este o știință obiectivă și totuși datele pe care ea se bazează sînt, după părerea mea, subiective și arbitrare, mai curînd decît obiective. Aș da un exemplu: toate calculațiile de cost nu se bazează pe fapte obiective ci foarte adesea pe repartiziții subiective. L-am întrebat odată pe controlorul financiar de la Sistemul american de telefoane, care este o corporație particulară, care serviciu aduce mai mare profit, cel interurban sau cel local. El mi-a spus că problema este foarte complexă și că este greu de dat răspunsul la ea pentru că depinde de modul în care se repartizează costul rețelei, cablurilor, echipamentului. Pentru unele scopuri s-ar putea repartiza într-un fel, pentru alte scopuri în alt mod. Aceasta este adevărat pentru orice industrie și cred că este adevărat și în industrii necapitaliste, cînd se face încercarea de a calcula costul relativ al diferitelor părți ale sistemului: la bază se află

o serie de estimări valorice despre ceea ce reprezintă sau nu reprezintă cost.

Un alt exemplu al acestui fapt privește așa numitele externalități. Am vizitat o întreprindere metalurgică în București. Uzina respectivă produce nu numai țevi, ci emană și fum. Cum se repartizează costul eliminării poluării atmosferice? Este acesta un cost pentru uzina respectivă sau direct pentru întreaga societate? Întreprinderea are și o școală profesională. Poate că costul pregătirii intră în bugetul întreprinderii sau poate că el este suportat de societate, este externalizat. Dacă ne gândim mai profund la ceea ce este externalizat și ceea ce este internalizat în analiza noastră economică a unei întreprinderi, vom descoperi că există mulți factori vitali necesari producției care nu sînt niciodată luați în calculul economic. De exemplu: orice firmă, chiar cea mai simplă, depinde de muncitori care pot comunica unul cu altul. Cine suportă costul învățării copiilor să vorbească? Desigur, nu firma, ci societatea. Există externalități foarte subtile, iar determinarea faptului dacă o întreprindere este sau nu eficientă nu este obiectivă, nu se bazează pe știință, pe calcul, pe date certe, ci pe o serie de decizii privind ceea ce trebuie externalizat și ceea ce trebuie internalizat. Aceste decizii nu se bazează pe factori

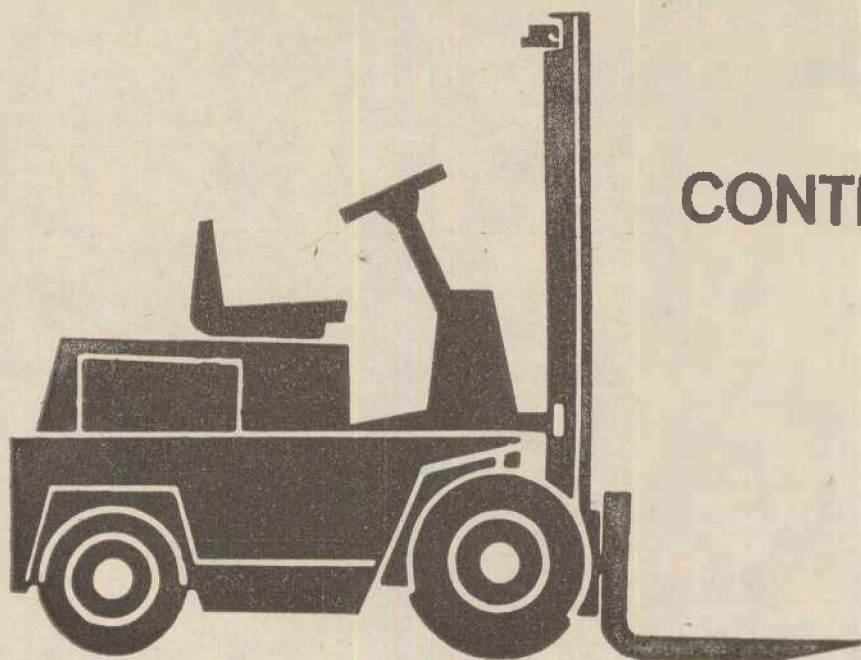
Interviu de
Dinu DRAGOMIRESCU

(Continuare în pag. 32)

balkancar

TRADIȚIE ȘI CONTEMPORANEITATE

REPREZENTANȚA COMERCIALĂ
BULGARĂ

București, str. Galați 32
Telefon 11-20-87

TIMPUL ÎȘI SPUNE CUVINTUL!

Dumneavoastră de asemenea vă veți convinge de avantajele mijloacelor de ridicat și de transport ale Balkancar-ului.

Proгноza științifică, activitatea serioasă de construcție și de experimentare contribuie la afirmarea producției cu această marcă.

Exportator :
BALKANCARIMPEX
Bulgaria, Sofia, str. Alabin 56
Telex 022386

PUBLICOM

ECONOMIȘTII BURGHEZI ortodocși s-au felicitat multă vreme pentru găsirea de remedii oscilațiilor ciclice periculoase; indeosebi crizelor și șomajului de dimensiuni înspăimântătoare, ca cele ale anilor '30. „Măsurile de ordin bugetar, luate în domeniul impozitelor și al cheltuielilor publice, au drept scop, împreună cu măsurile monetare stabilizatoare — scria cu numai 5-6 ani în urmă pe o notă optimistă P. A. Samuelson — să promoveze creșterea economică și să realizeze un nivel de ocupare a forței de muncă elevat și toate acestea evitând inflația prețurilor. Manevrind contra vinturilor economice dominante, autoritățile monetare și bugetare contribuie la crearea unei ambianțe favorabile, în sinul căreia forțele dinamice ale inițiativei private pot să găsească cele mai largi șanse de reușită”.¹⁾ Practica postbelică părea a oferi un suport solid pentru concluzii optimiste. Cercetarea marxistă — care nu s-a oprit la suprafața fenomenelor, cum au făcut economiștii burghezi, ci a pătruns în substraturile adânci ale acestora, a atras mereu atenția asupra naturii capitalist-monopoliste-statale a mecanismelor economice „anticiclice”, care pot atenua temporar anumite fenomene negative prin măsuri bugetare și monetare, dar care vor conduce la agravarea instabilității capitalismului — era socotită de cercurile oficiale ca o apreciere cu parti pris rea prevestitoare.

Actuala răbufnire a crizei capitaliste generalizate, globale a dat câștig de cauză analizei și pronosticurilor marxiste, dar nu numai atât; ea a arătat fragilitatea mecanismelor economice capitalist-monopolist-statale care se pot bloca chiar prin acțiunea propriilor subansamble, socotite, un timp, drept pirghii și condiții ale bunei funcționări. Două categorii de asemenea subansamble erau apreciate până de curând ca cele mai importante: a) marii „stabilizatori incorporați” și b) măsurile bugetare și monetare discreționare. Primul subansamblu era considerat capabil să reacționeze automat la evoluțiile ciclice și să declanșeze forțe de contracurare și de corijare a acestora, iar, cind acestea nu puteau face față șuvoaielor ciclice, se

Criza economică și teoria marilor „stabilizatori incorporați”

cerea să se introducă în acțiune, prin decizii guvernamentale (prezidențiale sau ale Congresului, în cazul S.U.A.) cel de-al doilea subansamblu. „Sistemele noastre economico-bugetare moderne, scria P. A. Samuelson, sînt dotate în mod structural cu forțe stabilizatoare automate foarte eficace. Zi și noapte, indiferent dacă președintele rezidează sau nu la Casa Albă, sistemul bugetar contribuie, în maniera unui reostat, la neutralizarea factorilor de dezechilibru”. Pe această bază P.A.S. a făcut și un pronostic pentru anul 1975: „Dacă în 1975 (scria autorul în 1971 n.n.) o recesiune ar începe în timpul vacanței Congresului, puternice forțe automate ar intra imediat în acțiune... împotriva acestui pericol, fără să fie necesară în nici un fel convocarea de comisii și chiar nici puterile publice nu vor fi nevoite să-și frămînte mintea pentru a descoperi soluții inedite”.²⁾ Dar nu ipotetic, ci real, și nu în timpul vacanței de vară a Congresului în 1975, ci în toamna lui 1973, recesiunea și-a făcut apariția. Ea a evoluat într-o veritabilă criză, apreciată — de astă dată nu numai de marxisti, ci și de economiștii burghezi — ca cea mai profundă criză postbelică. „Experții în problemele economice, politice

și oamenii de afaceri, se menționa în revista „Asociației europene a liberului schimb”, n-au fost puși niciodată pînă astăzi la încercare în perioada postbelică de atîtea incertitudini, atunci cînd caută să analizeze corect situația economică sau să formuleze previziuni plauzibile asupra viitorului. Recunoaștem că ei au solide motive să rămînă perplexi. Tot ceea ce se știe este că recesiunea actuală este cea mai gravă și cea mai lungă dintre toate cîte au survenit după marea criză a anilor '30 și că ea a atins majoritatea țărilor Occidentului³⁾. Aceasta înseamnă — judecînd lucrurile prin prisma teoriilor despre marii „stabilizatori incorporați” — ori că forțele stabilizatoare ale ciclurilor s-au defectat temporar (fie și pentru o perioadă mai mare), ori că ele au acționat cu efecte temporar stabilizatoare, dar în perspectivă cu efecte dereglante, contribuind la răbufnirea marii crize în forme atît de violente. Un răspuns corect obligă la urmărirea, fie și sumară, a acțiunii principalilor „stabilizatori automați”.

Primul din seria lor se numește „variațiile automate ale încasărilor fiscale”. În S.U.A. sistemul fiscal federal se bazează în mare parte pe impozitele asupra veniturilor personale și ale societăților. Acest sistem s-a considerat că are următoarele consecințe asupra stabilității economice: din moment ce veniturile (persoanelor și societăților, corporațiilor) încep să scadă — fără vreo intervenție într-un sens sau altul a puterii publice — scad și încasăările fiscale. În caz de scădere a veniturilor, această tendință ar putea fi frînată sau oprită dacă se recurge la degrevări fiscale. Degrevările fiscale (sau impozitul negativ propus de R. Nixon) ar reduce temporar încasăările, dar, oprind scăderea veniturilor și apoi stimulînd creșterea lor, ar avea drept efect final atît sporirea veniturilor personale și ale societăților, cît și sporirea încasărilor fiscale. În caz de creștere prea rapidă a veniturilor s-ar opera cu încasăările fiscale în sens invers. „Trebuie prin urmare să ne felicităm — scria Samuelson, după al cărui „Economics” învață majoritatea studenților occidentali — pentru

FIȘE

● Volumul Noua ordine economică internațională. Decalajele internaționale, de dr. N.S. Stănescu, membru corespondent al Academiei de științe sociale

și politice, este o sinteză documentară alcătuită sub egida Institutului de cercetări comerciale, Oficiul de informare documentară pentru comerț interior (București, 1976, 372 p.). Economia mondială contemporană, subliniază autorul, este caracterizată prin existența unor profunde decalaje între economia țărilor dezvoltate și cea a țărilor aflate într-un proces de dezvoltare sau într-o stare de subdezvoltare; iar una din principalele condiții ale stabilirii unor noi relații politice și economice între state este, în concepția partidului nostru, tocmai lichidarea acestei stări de subdezvoltare. Din sumar: Lichidarea subdezvoltării; Poziția României; Cîteva date despre populația lumii; Nivelul dezvoltării economice; Di-

namica venitului național; Structura economiei naționale; Producția industrială; Producția de materii prime minerale; Producția agricolă; Comerțul interior și consumul; Comerțul internațional; Unii indicatori social-culturali ai decalajelor. În Anexe se află: un mic glosar de termeni despre decalaje și relații internaționale; Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Declarația difuzată la a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U., precum și alte documente ale O.N.U. și ale „Grupului celor 77”.

● Sub egida Consiliului legislativ, a apărut în Editura Academiei Republicii Socialiste România lucrarea colectivă Legislația și perfecționarea relațiilor sociale, București 1976, 304 p., în re-

CONSILIUL LEGISLATIV

LEGISLAȚIA ȘI PERFECȚIONAREA RELATIILOR SOCIALE

dacția prof. dr. docent Ioan Ceterchi. Lucrarea prezintă principalele direcții ale evoluției legislației românești în etapa actuală a dezvoltării economice și sociale a țării noastre. Volumul debutează cu studiul introductiv Programul legislativ al etapei fărîmării societății socialiste multilaterale dezvoltate, de prof. dr.

„flexibilitatea automată”, într-o anumită măsură, a sistemului nostru fiscal contemporan, ale cărui încasări tind să crească în perioadele de inflație și să descrească în perioadele de depresiune, deoarece el constituie un puternic factor de stabilitate economică generală și de nivelare a fazelor ciclului economic”.⁽¹⁾ Atita timp cit puseurile recesiunii erau slabe și urmate de inflații tiritoare, existau anumite temeiuri pentru a crede în acțiunea miraculoasă a „flexibilității automate a încasărilor fiscale”. Dar și atunci analizele temeinice, de fond, evidențiau nu numai fragilitatea lor, dar și efectele lente, dar profunde, asupra agravării acelor cauze care generează instabilitatea capitalismului și anume: contradicțiile inerente acestei orinduirii. Variațiile încasărilor fiscale erau, într-un fel sau altul, influențate sau dirijate de stat, iar natura de clasă a politicii fiscale — în detrimentul maselor și în folosul monopolurilor — a contribuit la acumularea treptată de factori care au dat acuitatea și profunzimea cunoscută crizei, cu toate că, temporar, pe parcurs, s-au înregistrat și unele efecte pozitive.

Al doilea „mare stabilizator încorporat” în economia capitalistă actuală este socotit „ajutorul de șomaj și alte transferuri sociale”. În timpul anilor de prosperitate..., se precizează în „Economics”, rezervele fondului de șomaj cresc, exercitând o presiune stabilizatoare împotriva exceselor de cheltuieli. Invers, în perioada anilor de mediocră ocupare a forței de muncă, veniturile vărsate șomerilor prin prelevarea din fonduri serveste la susținerea consumului și la oprirea scăderii conjuncturale”.⁽²⁾ Ajutorul de șomaj ca și alte transferuri sociale — diverse ajutoare — exercită temporar o acțiune stabilizatoare. Dar trebuie să nu uităm câteva lucruri esențiale. Fondul total de valori și plusvalori (venitul național) este creat de oamenii muncii din sferele productive. Repartiția lui se face în funcție de capital, pe de o parte, și de valoarea forței de muncă, pe de altă parte. Ajutorul de șomaj ca și alte transferuri sociale nu reprezintă deplasări de valoare sau plusvaloare de la capitaliști la oamenii muncii; ele, se constituie, de

regulă, din veniturile oamenilor muncii în perioada de prosperitate și se atribuie acestora în perioade de declin. În măsura în care gradul de exploatare a oamenilor muncii crește și, prin urmare, se accentuează discrepanțele de putere și avere între deținătorii de capital și cei ce muncesc, se amplifică și factorii destabilizatori care scapă inevitabil din friul politicii economice, declanșând la un moment dat crize ca cea pe care-o parcurge astăzi capitalismul. Infima acțiune stabilizatoare a ajutoarelor de șomaj este contracararea de puternici factori legați de creșterea gradului de exploatare a clasei muncitoare, de spolierea păturilor largi populare prin mecanismele capitalismului monopolist de stat și chiar de creșterea dimensiunilor șomajului până la o rată prea înaltă pentru a putea fi tolerată, în primul rând de cei în cauză, de clasa muncitoare dar și de economie în general.

Printre principalii „stabilizatori încorporați” se află și „programele de ajutorare a agriculturii” zise și programe de paritate, întrucât vizează și evitarea creării de disparități mari între prețurile produselor agricole și cele ale produselor industriale. Amintite programe acționează după următorul principiu: atunci cind cheltuielile consumatorilor pentru produsele agricole se reduc iar prețurile acestor produse scad, guvernul achiziționează o parte din produsele nevindute și oprește scăderea prețurilor. Cind, din contră, cererea de produse agricole sporește, iar prețurile se ridică, guvernul aruncă pe piață produse din stocurile sale și frinează creșterea prețurilor. Asemenea măsuri au avut anumite influențe asupra fluctuațiilor conjuncturale de la un an la altul, dar nu se poate afirma fără rezerve că ele au dus întotdeauna la eficiența și rezultatele scontate.

În sistemul „stabilizatorilor încorporați”, figurează și alți factori, cum ar fi economisirile particularilor și ale societăților, taxele variabile de impunere asupra indicelui prețurilor ș.a., printre cei mai importanți fiind cei analizați mai sus. Acțiunea lor este prezentă și nu poate fi omisă în analiza conjuncturală a economiei capitaliste. Desigur,

dimensiunile „stabilizatorilor încorporați” sint poate prea mici pentru a putea determina o apropiere cit de cit substanțială a „diferențelor de nivel” în evoluțiile ciclice. De acest lucru este conștient și P. A. Samuelson, care scria că „un stabilizator încorporat exercită o acțiune tinzind să atenueze **pînă la un anumit punct** orice fluctuație care afectează economia națională, dar el nu duce la eliminarea 100% a efectelor unei asemenea mișcări. Numai intervențiile discreționare, de ordin monetar și bugetar, sint susceptibile de restaurare completă a echilibrului normal”.⁽³⁾ Atunci cu toată importanța ce li se acordă de către adepții „sintezelor neoclasice”, „stabilizatorii încorporați” pot fi definiți ca pirghii minore în mecanismul capitalismului monopolist de stat, cu o eficacitate limitată asupra unor fluctuații conjuncturale. Ei nu pot modifica substanțial alura generală a evoluțiilor ciclice. Acestea din urmă sint condionate de cauze profunde, care depind de natura monopolist-statală a actualului capitalism. Cu unele influențe pozitive de moment asupra fluctuațiilor conjuncturale, „stabilizatorii încorporați”, prin aaminarea unor efecte și cumulara lor, au contribuit și ei într-o anumită măsură la coacerea crizei, declanșate la finele anului 1973. Într-o alternativă democratică la capitalismul monopolist de stat ei n-ar dispore ci, așa cum se străduiesc să demonstreze economiști radicali, ca J. K. Galbraith, J. Robinson, Fr. Perroux, G. Myrdal ș.a., ar putea acționa în alt chip și cu efecte pozitive mai sensibile. Cit despre natura, caracterul și limitele „intervențiilor discreționare” ca mijloc de „restaurare completă a echilibrului” rămîne să ne ocupăm într-un alt articol.

prof. univ. dr. Ivanciu Nicolae — VALEANU

1, 2, 4, 5, 6 P.A. Samuelson, „L'Economie. Introduction à l'analyse économique”, VIII-e, éd. Armand Colin. Paris, 1972, p. 500, 501, 502, 503.

3. Knapp Korst — „Dépression ou inflexion de la courbe de croissance”, in „E.F.T.A. Bulletin” sept.—oct. 1975.

Ioan Ceterchi, membru corespondent al Academiei, din care rezultă tematica unitară a lucrării. Abordînd conceptul de program legislativ național, autorul examinează necesitatea obiectivă a elaborării unui nou cadru juridic, a cărui premisă o constituie organizarea unei evidențe legislative științifice care să asigure abrogarea unor acte legislative depășite; se analizează problema teoretică a delimitării conceptului de sistem de drept de cel de sistem legislativ și se prezintă principalele coordonate ale elaborării programului legislativ. Volumul mai cuprinde nouă studii, semnate de Maria Colceriu Leiss, dr. Ioan Busuioc, dr. Victor-Dan Zlătescu, dr. Vasile Stănescu, dr. Lucian Stingu, dr. Iulian Poenaru, Ilariu Mrejeru, Cor-

nel Reteșan, dr. Ion Nestor și dr. Nae Androne.

● Apărută de curind în Editura Academiei Republicii Socia-

liste România, cartea Coordonate ale conducerii planificate a activității economico-sociale în România (228 p.), de Constantin Danciu, tratează într-o formă unitară unele din problemele teoretice și practice actuale din domeniul conducerii planificate a dezvoltării economico-sociale din România în etapa edificării societății socialiste multilateral dezvoltate. Lucrarea cuprinde două subdiviziuni: 1. Conducere și planificare — în cadrul căreia se analizează problematica raportului dintre plan și piață, dintre prognoză și plan, precum și conducerea planificată a activității economico-sociale și perfecționarea ei continuă; 2. Trăsături definitorii ale dezvoltării

FIȘE

economico-sociale a României socialiste — în cuprinsul căreia se prezintă și se fundamentează politica P.C.R. referitoare la ritmul rapid de creștere economică, la optimizarea corelației dintre fondul de dezvoltare și fondul de consum, la rolul planului în creșterea eficienței activității economice, la progresul tehnic și calificarea forței de muncă, la repartizarea rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării și la creșterea nivelului de trai ca țel suprem al politicii partidului.

HABITAT

VANCOUVER

31 mai

11 iunie

1976

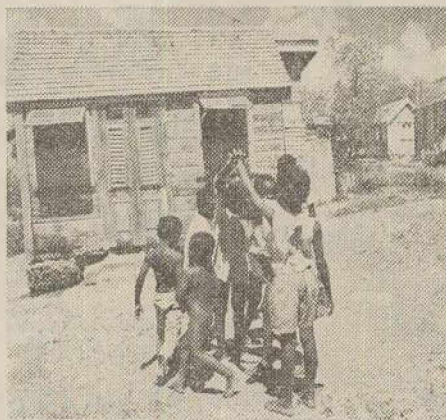
AȘEZĂRILE UMANE, UN INSTRUMENT AL DEZVOLTĂRII

CONFERINȚA care se deschide luni la Vancouver, pe litoralul pacific al Canadei, este prima conferință mondială interguvernamentală consacrată problemelor comunităților locale — orase și sate. Această conferință — cunoscută pe scurt sub numele de Habitat — este a șasea din seria conferințelor mondiale inițiate în acest deceniu, sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite, consacrate problemelor mari care confruntă omenirea: mediu înconjurător, populație, alimentație, dreptul mării, statutul femeii și acum așezările umane.

Ideea unei conferințe pe această temă s-a născut cu ocazia Conferinței Națiunilor Unite asupra mediului înconjurător, desfășurată la Stockholm în 1972. Între cele 26 de principii adoptate atunci a fost înscrisă și planificarea așezărilor umane pentru a evita efecte negative asupra mediului înconjurător și a obține maximum de avantaje sociale, economice și de mediu pentru toți oamenii.

Deși este poate prea devreme pentru a evalua rezultatele finale ale tuturor acestor conferințe mondiale — ca forumuri de dezbateră și clarificare a problemelor și de explorare a unor posibilități de cooperare — un lucru este sigur, afirmă o publicație a B.I.R.D. (*Finance and Development*, martie 1976): însuși faptul că ele au avut loc este simbolic pentru modul nou în care guvernele și popoarele de pretutindeni au început să privească lumea în care trăiesc. Virtutile dialogului, ale schimbului de experiență în căutarea soluțiilor pentru ameliorarea condițiilor în prezent adeseori critice în care trăiește o mare parte din populația globului (vezi articolul *Mediul construit, mediu pentru om*) se vadese chiar și în cazul unor probleme preponderent naționale cum sunt cele privind așezările umane.

Organizarea unei conferințe mondiale consacrate special așezărilor umane reflectă totodată și faptul că acestea nu mai sunt privite doar ca un rezultat sau ca o anexă a altor activități. Așa cum se subliniază în proiectul *Declarației de principii* (document A/Conf. 70/4) care urmează să fie adoptată de conferința de la Vancouver, așezările umane tre-

buie văzute ca un instrument al dezvoltării. Obiectivele politicii în domeniul așezărilor sunt legate inseparabil de obiectivele fiecărui sector al vieții economice și sociale. Soluțiile la problemele așezărilor umane trebuie privite și concepute în consecință ca o parte integrantă a procesului de dezvoltare a fiecărei națiuni și a comunității internaționale.

De aceea, proiectul de declarație relevă că politica națională în domeniul așezărilor umane „trebuie să prezinte o componentă esențială a strategiei generale a dezvoltării fiecărei țări, legată și armonizată cu politicile de industrializare, agricultură, sociale, în domeniul mediului înconjurător, culturii, astfel încât acestea să se sprijine reciproc într-o ridicare progresivă a bunăstării oamenilor”.

Una din direcțiile de acțiune pe care le propune proiectul vizează — în spiritul unei mari echități și justiții sociale — definirea și realizarea cel puțin a unor standarde minime pentru o calitate acceptabilă a vieții pentru toți oamenii, în funcție de condițiile și posibilitățile existente pe plan național.

Recomandările de acțiune națională preconizate a fi adoptate de conferință pornesc de la principiul fundamental că problema așezărilor umane și politica în acest domeniu sunt un atribut exclusiv al jurisdicției suverane a statelor.

Problemele care confruntă comunitățile locale nefiind niciodată identice, nici soluția căutată nu poate fi unică. Conferința va elabora recomandări privind o gamă largă de măsuri de ordin economic, demografic, social, bugetar, al planificării urbane etc. din care guvernele vor putea alege sau se vor putea inspira cu ocazia definirii politicilor naționale ale așezărilor umane.

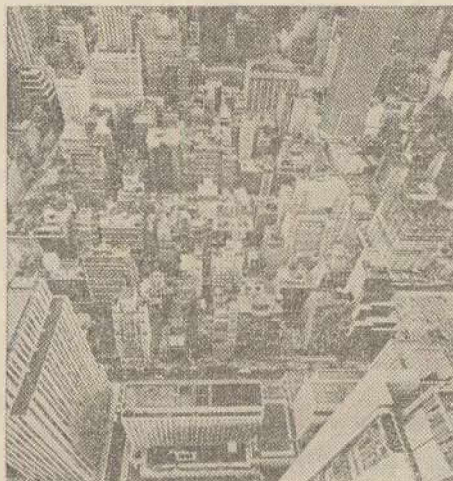
Unul din obiectivele Conferinței de la Vancouver va fi de a demonstra că problemele cele mai presante ale așezărilor umane pot fi soluționate la nivel național cu tehnologiile existente, dacă există voința politică în acest sens. Construcția de locuințe, construcțiile în general, sînt poate singurul sector economic pentru care toate materialele principale, cel puțin cele tradiționale, există pe plan național și pentru care nu se manifestă nevoi însemnate de import. În plus, construcțiile pot absorbi o numeroasă forță de muncă, contribuind în acest fel la atenuarea problemei neutilizării ei productive.

Contribuția pe care O.N.U. și instituțiile sale specializate o pot aduce la potențarea eforturilor proprii ale țărilor în curs de dezvoltare formează obiectul unui al treilea document al conferinței — **Programul de cooperare internațională**.

Ca și la Stockholm, București, Roma și Mexico, paralel cu conferința propriu-zisă și la Vancouver va fi organizat un **forum** deschis participării reprezentanților organizațiilor neguvernamentale și populației, pe agenda cărui vor figura teme ca: mediul natural și mediul creat de om, justiția socială și diferențele culturale, așezările umane și noua ordine economică internațională, participarea la elaborarea și realizarea planurilor, utilizarea terenurilor și proprietatea, așezările umane în mediul rural, adăpostirea populației din zonele calamitate și altele. Va fi deschisă de asemenea o expoziție internațională la care reprezentanții a 145 țări vor ilustra cu montaje audiovizuale soluțiile specifice concepute pentru problemele așezărilor umane din țările lor.

Dinu DRAGOMIRESCU

MEDIUL CONSTRUIT, MEDIU PENTRU OM

O LUNGĂ PERIOADĂ istorică mediul omului a reprezentat o parte relativ restrinsă din marele mediu natural al planetei, omenirea atingând cifra de un miliard de locuitori abia la începutul secolului al XIX-lea. Este vorba de acea parte aflată în exploatarea sa directă sub o formă sau alta. Dintre acestea construcția și organizarea spațială au reprezentat întotdeauna modalitatea cea mai pregnantă de manifestare a prezenței umane, constituindu-se în două forme principale — satul și orașul.

Așa-numitul „fenomen urban“

CU 200 de ani în urmă numai 3% din populația mondială trăia în orașe. Odată cu revoluția industrială și numeroasele transformări economice și sociale din secolul trecut, începe să se manifeste așa-numitul „fenomen urban“, caracterizat prin: **creșterea rapidă a populației orașelor** (de la începutul secolului al XIX-lea până la sfârșitul primei jumătăți a secolului nostru, populația mondială a crescut de aproape 3 ori în timp ce populația urbană a crescut de 26,3 ori); **accentuarea concentrării urbane**, creșterea — uneori peste măsură — a orașului mare (în 1830 nici un oraș din lume nu avea 1 milion de locuitori; în 1970, din 132 asemenea orașe, câteva depășeau 10 milioane).

Urbanizarea se constituie astfel ca unul dintre procesele fundamentale ce însoțesc dezvoltarea economică și socială a lumii contemporane. Indicele de urbanizare este în acest sens un indicator semnificativ în ceea ce privește nivelul potențialului industrial al unei țări. El depășește adesea 80% pentru statele industrializate și variază între 7 și 45% pentru țările în curs de dezvoltare. Populația urbană a țării noastre a crescut în ultimii 25 de ani de 2,2 ori, iar numărul orașelor s-a mărit de la 152 la 236. Pe baza datelor de prognoză, de la aproape 43% în prezent ponderea populației orașenești, ca urmare a politicii de accelerare a dezvoltării economico-sociale și a pro-

cesului de urbanizare, va ajunge în 1990 la circa 60—70% din totalul populației țării. Va avea loc, de fapt, o nouă dublare a populației urbane până în 1990.

Mediul urban — mediu predilect?

SE apreciază că în general în lume orașul — care acum grupează două cincimi din populația globului — va reprezenta încă la sfârșitul acestui mileniu forma preponderentă de organizare a vieții umane în teritoriu. Întrebarea care s-ar putea pune, în aceste condiții, este în ce măsură acest mediu preponderent reprezintă și mediul predilect al oamenilor sau cum trebuie să fie el organizat ca să corespundă cerințelor și aspirațiilor umane? Pe glob, în cele aproape 300 „orașe mari“ (orașe cu peste 500 000 de locuitori) trăiesc astăzi mai mult de un miliard și jumătate de oameni. Așa cum rezultă din Raportul Rotta (O.N.U.D.I.) într-o serie de astfel de mari orașe din unele părți ale lumii „supraaglomerarea și condițiile grele de locuit, înmulțirea și extinderea cocioabelor, limitarea spațiilor libere destinate activităților recreative, mediocritatea vieții în comun și relele sociale ce decurg, paralizarea circulației și creșterea accidentelor, mijloacele de locomotie ce își dispută cu ființa umană locul necesar pentru activitate și repaus, infestarea aerului și a apei, creșterea timpului necesar deplasării...“ constituie fundalul unor intense insatisfacții umane.

Potrivit evaluărilor Băncii Mondiale, în numeroase țări în curs de dezvoltare proporția familiilor citadine al căror venit nu le permite să găsească o locuință fie ea oricât de modestă ajunge la 35—65%, iar președintele Băncii Mondiale, Robert McNamara, releva că cei circa 900 milioane de locuitori în stare de „sărăcie absolută“ din țările în curs de dezvoltare (din care circa 200 milioane în orașe) trăiesc în condiții

care reprezintă o „insultă intolerabilă pentru însăși demnitatea umană“.

Fără îndoială că rațiunile de etică, sociale, economice, umane, nu pot fi acordate cu acest mod de realizare a procesului de urbanizare cu consecințele ca cele enumerate.

Urbanizarea ca fenomen caracteristic al lumii contemporane, se cere a se desfășura dirijat, în condițiile respectării depline a parametrilor specifici mediului uman în care se manifestă. „Țările în curs de dezvoltare — subliniază Enrique Peñalosa, secretarul general al Conferinței Națiunilor Unite asupra așezărilor umane — nu-și pot permite economică și nu pot suporta din punct de vedere social risipa și haosul procesului de creștere spontană care a reprezentat, în împrejurări foarte diferite, trăsătura țărilor industrializate“.

Barometrul locuirii

DIN TOTDEAUNA omul a fost preocupat de alcătuirea funcțională și plăcută a locuinței în care a trăit. Casele noastre tradiționale constituie și astăzi un model de înțeleaptă chibzuință și aleasă închegare a părților constitutive.

În același timp, nu mai putem vorbi astăzi numai de locuință, în sfera conceptului de locuire, ci și de dotări de educație și învățământ, social-culturale, de comerț, destindere și recreere etc. Înainte de toate însă, locuirea se traduce printr-un necesar de spațiu de locuit (locuințe) care trebuie să preia sporul demografic, fondul de locuințe necorespunzător și pe cel uzat moral. Aceasta face ca — în proporții diferite — toate națiunile lumii să fie confruntate cu problemele locuirii.

Potrivit previziunilor O.N.U., în 1980 „lumii a treia“ îi vor lipsi 370 milioane de locuințe. În India era nevoie în 1971 de peste 83 de milioane de locuințe și aceste cerințe se anunțau în creștere în fiecare an cu alte 2,5 milioane. În S.U.A. existau (în 1963) 6 milioane de locuințe „defectuoase“ dintre care 1,5 milioane de cocioabe.

Un studiu al Națiunilor Unite, comparând obiectivele în materie de locuire definite în documentul din 1965 („Situția locuirii în lume și estimarea nevoilor de locuințe“) cu sporul real realizat, constată că pentru atingerea obiectivelor propuse ar trebui ca într-un sfert de secol să se tripleze patrimoniul construit al planetei.

Umanismul mediului construit

ÎN țara noastră sporirea numărului de locuințe date în folosință în fiecare cinci ani, prevederea construirii în cin-

arh. Mircea LUPU

(Continuare în pag. 32)

TENDINȚE • CONJUNCTURI

Tările OCDE: inflație net diferențiată

DUPĂ ultimele statistici ale O.C.D.E. privind rata inflației în țările membre ale Organizației, în perioada de 12 luni încheiată în martie 1976 fenomenul a continuat să fie net diferențiat. Cea mai puternică creștere a prețurilor s-a înregistrat, la fel ca în lunile precedente și pe întreg anul 1975, în Islanda unde potrivit celor mai recente date a fost de 36,3%. Creșteri de peste 20% s-au mai observat în Anglia (21,2%) și Portugalia (22,8%), iar între 10% și 20% — în Australia, unde ritmul inflației a fost de 13,4%, în Noua Zeelandă 17,2%, în Italia 11,8%, în Luxemburg 10,3%, în Irlanda 16,1%, în Finlanda 16,3%, în Grecia 13,3%, în Spania 15,4%, în Suedia 11,1%, în Turcia 15,6%. Pe ansamblul țărilor O.C.D.E. prețurile au crescut în perioada de 12 luni încheiată în martie a.c. cu 9,1%, din care în țările europene membre ale Organizației — cu 11,7%, iar în țările Comunității Economice Europene (Piata Comună) — cu 11,5%.

Producția agricolă a Europei occidentale

PRODUCȚIA agricolă a Europei occidentale ar urma să se redreseze în 1976, deși s-ar putea înregistra la sfârșitul anului o oarecare penurie de carne de vită. Se apreciază că producția agricolă a Europei occidentale a scăzut cu 4% în 1975, mai ales din cauza unei reduceri a recoltelor cu 8%. Producția de carne de vită a scăzut ușor, iar cea de produse lactate a sporit întrucâtva, ambele rămânând mai mari față de cererea reală. În 1976 ar urma să aibă loc o redresare a recoltelor și o continuare a tendințelor producției din 1975, atât pentru carnea de vită cât și pentru produsele lactate.

Potrivit Departamentului Agriculturii a S.U.A., care pu-

blică aceste estimări, problema lichidării excedentelor de produse lactate în C.E.E. va rămâne dificilă. Dezechilibrul din sectorul cărnii de vită este dimpotrivă temporar și nu structural. Scăderea producției de carne de vită în țările C.E.E. în 1975 ar urma să fie însoțită de o creștere a consumului și deci a importurilor, ceea ce va aduce un element de sprijinire pieței internaționale în acest sector.

Polonia — Elveția: extinderea cooperării

ASA CUM relatează recent revista „Hebdomadaire polonais”, după ce volumul schimburilor comerciale polono-elvețiene a crescut de aproape 7,5 ori în perioada 1971—1975, în acest an a fost semnat un nou protocol referitor la largirea și adâncirea cooperării economice, științifice și tehnice între cele două țări. Largirea s-a concretizat, între altele, în semnarea unui acord — între Centrula polonă de comerț exterior „Ciech” și concernul chimic elvețian „Ciba-Geigy” — privind cooperarea științifică și tehnică în producția de coloranți.

La prima sesiune a comisiei mixte polono-elvețiene, care s-a desfășurat nu demult la Berna, s-a subliniat că există mari posibilități de extindere a schimburilor reciproce de mărfuri (indeosebi a exporturilor polone în Elveția), precum și de cooperare bilaterală, atât în domeniul industrial (de pildă, în industria chimică și farmaceutică, industria de mașini textile, industria poligrafică și construcția de motoare pentru nave maritime), precum și în domeniul desfacerilor pe terțe piețe.

Banca Mondială: revizuirea ratei dobânzii

BANCA internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Banca Mondială) a anunțat o modificare a ratei dobân-

EVOLUȚII MONETARE

SAPTĂMINA 17-21 mai 1976 s-a caracterizat prin continuarea formă a dolarului S.U.A. față de restul devizelor occidentale. Astfel, moneda vest-germană a terminat intervalul la circa 2.5900 mărci pentru un dolar, comparativ cu 2.5540 la sfârșitul săptămânii precedente, iar francul francez a cotat 4,7410 franci pentru un dolar, față de 4,6930 franci.

Lira sterlină a continuat să se deprecieze față de restul valurilor occidentale, coborînd pentru prima dată sub nivelul de 1,80 dolari pentru o liră sterlină, respectiv la 1,7775 dolari (la 21 mai a.c.), ceea ce reprezintă cel mai scăzut nivel din istorie. În acest fel lira sterlină a înregistrat o depreciere record de 38,8% față de nivelul din decembrie 1971 în raport cu monedele primilor 10 parteneri comerciali ai Marii Britanii. Deteriorarea cursului monedei britanice a fost accelerată de tendința fermă a dolarului, de mișcările importante de capitaluri din liră sterlină în franc elvețian, precum și de zvonurile referitoare la posibilitatea instituirii unei duble piețe valutare de către autoritățile britanice.

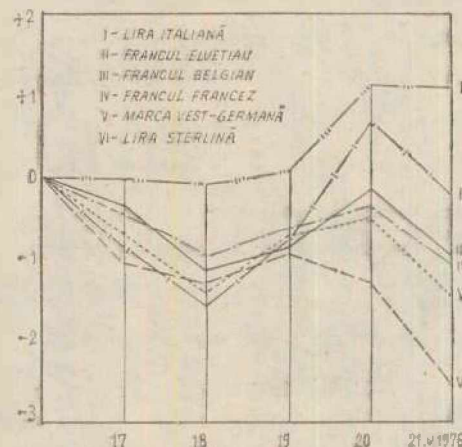
Lira italiană a continuat să beneficieze de efectul favorabil al măsurilor restrictive impuse de autoritățile italiene, situându-se la nivelul de cea. 841 lire pentru un dolar la sfârșitul perioadei, față de circa 852 lire, inițial.

Francul elvețian, după ce în prima parte a intervalului a cedat teren dolarului, atingând un nivel minim de cea. 2,5340 franci pentru un dolar, a avut o revenire atenuată întrucâtva în ultima zi a intervalului examinat, cînd s-a situat la cea. 2,4975 franci pentru un dolar. La această evoluție au contribuit, printre altele, convertirea unor sume importante din lire sterline în franci elvețieni, aprecierile potrivit cărora pe termen mai lung francul elvețian va continua să fie o valută forte, fapt care pare a fi determinat rambursarea anticipată a unor împrumuturi angajate în această deviză, faptul că balanța comercială a Elveției s-a soldat pe primele 4 luni ale anului cu un excedent de 80 milioane franci (comparativ cu un deficit de 2 miliarde franci în perioada corespunzătoare a anului trecut).

Dobinzile la depozitele în eurovalute pe perioada de 6 luni au înregistrat creșteri ușoare la euromarca vest-germană și eurofrancul elvețian (cu cea. 1/8% p.a.) și mai accentuate la eurodolar (cu cea. 1/2% p.a.).

Prețul aurului la Londra a înregistrat o ușoară scădere, situându-se la cea. 125,70 dolari/uncie la sfârșitul intervalului.

**Paul DUMITRASCU
Gheorghe MUNTEAN**

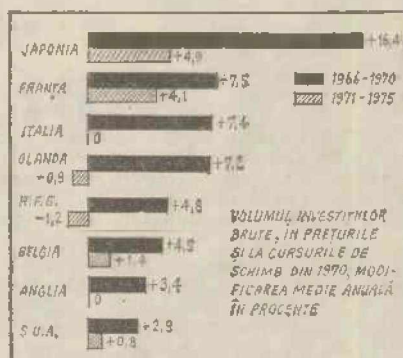
Evoluția principalelor devize vest-europene în perioada 17.V.1976—21.V.1976, luînd ca bază cursul dolarului S.U.A. din 14.V.1976.

zii pe care o va percepe la creditele noi și adoptarea unei formule modificate de stabilire a dobânzilor în viitor. Cu începere de la 1 iunie a.c., rata dobânzilor percepută de B.I.R.D. se majorează la 8,85% față de 8,50% în prezent. Aceasta este o măsură cu caracter temporar, care va rămâne în vigoare pînă la aplicarea noii formule, de la 1 iulie a.c. După noua formulă, rata dobânzii percepută de B.I.R.D. va

fi revizuită la sfârșitul fiecărui trimestru, în funcție de costul mediu ponderat al capitalurilor luate cu împrumut de către Bancă în cursul perioadei de 12 luni premergătoare. Rata dobânzii percepută de Bancă de la beneficiarii împrumuturilor noi acordate de ea în cursul trimestrului următor se va obține prin majorarea cu 0,50 puncte procentuale a costului mediu ponderat amintit.

Investiții în pierdere de viteză

SLĂBICIUNEA investițiilor continuă să fie una din preocupările de frunte ale responsabililor economici occidentali, deoarece fără redresarea lor nu se poate conta pe o ieșire efectivă și durabilă din recesiune. Și aceasta cu atât mai mult cu cât stagnarea sau încetinirea creșterii investițiilor caracterizează economia unor importante țări capitaliste dezvoltate încă de la începutul actualului deceniu. Comparațiile internaționale din grafic arată că proporțiile tendințelor regresive în acest domeniu

variază foarte mult de la o țară la alta. Dar comun este ritmul sensibil inferior al dinamicii investițiilor în prima jumătate a anilor '70, față de anii 1966-1970. Un calcul pentru R.F.G. reprodus de săptămânalul *Die Zeit*, care publică graficul, arată că încetinirea se exprimă într-o scădere substanțială a investițiilor „normale”, adică extrapolate. Aplicând la anii recenți ritmul de creștere din anii '60, săptămânalul ajunge la concluzia că în economia vest-germană, de exemplu, volumul investițiilor efective din 1975, care a fost de 131,6 miliarde mărci, a reprezentat cu 53,3 miliarde mai puțin decât nivelul potențial.

Canal Dunare — Marea Egee

REȚEAUA — realizată sau în perspectivă — de căi fluviale, menite să ușureze traficul crescând pe continentul european, se îmbogățește continuu. Recent a intrat în actualitate un proiect — cel al unei legături directe între Dunăre și Marea Egee, pentru care guvernele Iugoslaviei și Greciei au solicitat asistență financiară din partea P.N.U.D. (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare) în vederea elaborării unui studiu de oportunitate. Canalul ar urma să pornească de la Dunăre (în apropiere de Belgrad) spre sud, pe afluentul Morava, făcând apoi legătura cu râul Vardar (cunoscut sub denumirea de Axios pe teritoriul Greciei) și urmînd cursul acestuia pînă la vărsarea în golful Salonic.

Se apreciază, pe de o parte, că traseul menționat va permite construirea

căii navigabile proiectate cu investiții relativ reduse, iar pe de altă parte — că ea va contribui la scurtarea distanței de transport a mărfurilor din țările Europei centrale către zona Mediteranei de est, precum și la reducerea cheltuielilor de transport înseși: pentru aceeași cantitate de mărfuri transportate pe căile fluviale se consumă cu o treime mai puțin carburant-diesel decât în transportul feroviar și de 2,6 ori mai puțin decât în cel autorutier.

Proiecte peruane

GUVERNUL peruan desfășoară largi eforturi, în primul rînd în domeniul investițiilor, pentru a realiza — într-un viitor apropiat — sporirea radicală a producției agricole și a putea renunța la importul de alimente. Principala orientare o constituie crearea de sisteme de irigație pe terenuri potențial fertile, dar suferind de lipsă de apă. În curînd, va fi dat în exploatare complexul de irigații din regiunea Majes și se elaborează proiectul unui alt complex — energetic și de irigații — pe valea râului Olmos.

Totodată, oamenii de știință peruani au demonstrat că, în condițiile climatice din țară, este posibil să se strîngă cîte 2-3 recolte de cereale de pe același teren. Astfel, de pe un lot experimental de 100 ha au fost strînse în decurs de un an trei recolte de grâu, cu un randament de 30 q/ha de fiecare dată.

Cînd se scumpesc blugii

DACĂ blugii sînt în prezent un fel de semn de recunoaștere al tinerilor din Occident, care au veleități de boem și în general nu posedă prea mulți bani, nu peste mult timp asemenea amatori de „întoarcere la natură” ar putea fi nevoiți să pășească mai hotărît spre acest ideal al lor, abandonînd articolul respectiv de îmbrăcăminte sau revenind la pantalonii dintr-un material mai conservator și... mai ieftin.

După cum se știe, o bună parte din blugii așa-ziși americani sînt fabricați de fapt la Hong Kong. Or, în ultimul an prețul pe piața americană al blugilor „made in Hong Kong” aproape s-a dublat, de la 12 dolari la 20 de dolari perechea. Urcarea prețurilor se datorează sistemului acordării cotelor de export. Autoritățile din Hong Kong distribuie aceste cote în primul rînd firmelor mai vechi, pe baza dimensiunilor producției lor de pînă atunci. Firmele mai noi caută să obțină cote la un fel de „bursă neagră” specială, unde plătesc 16 dolari pentru dreptul de a exporta o duzină de blugi, față de 60 de cenți cu un an în urmă, ceea ce a dus firește la scumpirea produsului la export.

Urcarea prețurilor la blugii de această proveniență ar putea provoca o reorientare a comenzilor spre alte țări, ceea ce ar lovi grav în economia Hong Kong-ului căci industria confecțiilor asigură 44% din încasările sale din export și utilizează o treime din forța sa de muncă.

Un caz de abandon

O REȚEA japoneză de supermarket-uri, firma O.K., a anunțat închiderea, după numai un an de la inaugurare, a primului său magazin complet automatizat. Auspiciile păruseră totuși favorabile. Grupînd într-un sistem unitar, controlat prin calculator electronic, 67 de instalații de tipul automatelor de vânzare care desfășeau circa 2500 de articole alimentare, diferite, firma spe-

rase să obțină beneficii sporite datorită reducerii costurilor comerciale și accelerării operațiunilor de casă. Dar, relatează revista *Newsweek* comentînd abandonarea acestor speranțe prin închiderea magazinului, „cumpărătorii au fost goniți de plasticul dezumanizat și au rămas frustrați în fața instalațiilor super-igienice care le răpeau plăcerea de a pipăi marfa sau de a o examina în-deaproape”. Responsabilii dezamăgiți ai firmei japoneze apreciază că experiența lor merită să fie luată în considerare de oricine ar intenționa să lanseze într-un viitor apropiat magazine complet automatizate.

Panaceul bucătarilor?

ÎN PADURILE din Ghana crește un arbore — sinsepal — devenit cunoscut prin efectul miraculos al fructelor sale, cu aspect de prunișoare. Cine consumă asemenea prunișoare are după aceea senzația că orice mâncare — acră, amară sau pur și simplu insipidă — este deosebit de gustoasă.

Oamenii de știință au reușit să separe din pulpa fructului o substanță specifică, botezată miraculin. O firmă elvețiană produce deja tablete din fructele respective, destinate în primul rînd persoanelor obligate să respecte un regim alimentar sever. Acestea se vor putea delecta astfel în viitor chiar și cu cele mai... dietetice feluri de mâncare.

MEDIUL CONSTRUIT, MEDIU PENTRU OM

(Urmare din pag. 29)

cinalul 1976—1980 a peste 800 000 apartamente fizice din fondurile statului și din fondurile populației cu sprijinul statului în credite și execuție și a 250—300 000 de locuințe în regie proprie. programarea construirii pentru întreaga perioadă până în 1990 a 2,5—3 milioane de apartamente, vor face ca până la acea dată să se rezolve în linii mari problema locuințelor.

Elaborându-se programul național de sistematizare a localităților urbane și rurale, pe baza directivelor Conferinței naționale a P.C.R. din 1972, s-a stabilit, în baza unei concepții unitare, de lungă perspectivă, că toate orașele și comunele trebuie să devină unități administrativ-teritoriale complexe, capabile să asigure locuitorilor lor condiții optime de viață, muncă, învățămînt, cultură, ocrotire a sănătății, transport, comunicații și agrement, de participare activă la conducerea treburilor publice, urmărindu-se în același timp folosirea judicioasă a terenului și crearea unei

personalități proprii, distincte fiecărui oraș sau comună.

În cîncinalul 1976—1980, concomitent cu dezvoltarea în continuare a actualelor orașe, îndeosebi a celor ramase în urmă, va începe transformarea treptată în orașele agricole sau agroindustriale a unui număr de 120 centre comunale, cite 2—4 în fiecare județ. Potrivit prevederilor Programului partidului, în perspectivă vor trebui create 300—400 noi centre orășenești.

Înfăptuirea programului național de sistematizare va contribui la dispariția treptată a deosebirilor esențiale dintre oraș și sat, la satisfacerea tot mai bună a necesităților materiale și spirituale ale cetățenilor din toate localitățile României, la ridicarea generală a gradului de cultură și civilizație.

CONSACRIND determinarea în mare măsură a calității vieții de situația așezărilor umane, Conferința de la Vancouver va permite guvernelor să compare aspirațiile cu realitatea. Distanța dintre cele două va fi o indicație a efortului care rămîne de făcut.

CONVORBIRI ECONOMICE

(Urmare din pag. 25)

obiectivi, ci pe relații de putere, de asemenea pe valorile existente în societate la un moment dat. Ceea ce vreau să spun este că economia în loc de a fi o știință bazată pe date sigure (hard science) este o știință bazată în mare măsură pe elemente mai puțin certe (soft science), deși utilizează cifre pentru a da despre ea înșăși imaginea exactității.

● Ce părere aveți despre eforturile întreprinse în prezent pe plan internațional pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte?

— Cred că decalajul dintre bogați și săraci este prima și cea mai importantă dintre toate problemele politice, sociale, economice care confruntă planeta noastră. Sint de acord cu ideea că este necesară o schimbare radicală în relațiile dintre țările bogate și sărace, în sistemul economic mondial. După părerea mea, industrialismul s-a transformat într-o puternică civilizație mondială parțial pe baza a două subsidii ascunse. Unul din subsidii a fost reprezentat de energia ieftină, energia combustibililor fosili, celălalt de materiile prime ieftine asigurate de colonialism. Ambele subsidii vor fi lichidate. În consecință, aceasta înseamnă că națiunile avansate tehnologic vor trebui să aibă o strategie total diferită pentru dezvoltarea viitoare, care nu se va mai baza pe aceste două subsidii.

● Cu ce impresii plecați din prima dv. vizită în România?

— Oficial am venit pentru a ține con-

ferințe, dar sentimentul meu este că am venit ca ziarist, pentru a asculta, a învăța și a lua multe însemnări. Cunoașteam desigur în mare poziția României în politica externă, dar nu-mi dădeam seama pe deplin de profunzimea teoretică a ideii de dezvoltare multilaterală, de implicațiile pe care ea le are pentru diviziunea internațională a muncii. Din păcate, aceste probleme se reflectă prea puțin în presa occidentală, în special americană. Mă străduiesc de a privi lumea dintr-un unghi de vedere proaspăt și sint convins că ceea ce am învățat aici va influența felul meu de a gândi, mă va ajuta să privesc lumea printr-o optică diferită de cea obișnuită peste Ocean. Astfel, am apreciat interesul de care se bucură aici din partea viitorologilor problemele noii ordini economice internaționale, în vreme ce pe cercetătorii americani îi preocupă numai viitorul „intern”, parțial datorită unei insuficiente informări. Viziunea pe care am căpătat-o aici va fi folosită pentru reflecțiile privind viitoarea dezvoltare a sistemului global, care formează tema unei noi lucrări în curs de elaborare. Aș adăuga că răspunsul la întrebarea cine trebuie să decidă care este viitorul preferabil este o problemă politică fundamentală. Viitorul trebuie determinat într-un mod mai democratic, care să implice foarte mulți oameni, nu numai experți, dar și oameni de rând. Nu numai experții sau universitarii, ci și oamenii de rând, fie ei muncitori, țărani sau funcționari într-un magazin, au ceva de spus despre viitor, pentru că viitorul nu aparține și nu trebuie să fie determinat numai de voința unui grup.

Revista ECONOMICA

Sumarul numărului 21 din 28 mai 1976

CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI CULTURII SOCIALISTE

- Educația socialistă, componentă a dezvoltării multilaterale a noii orinduirii (Ion Mitran) 1—3
- Democratismul, trăsătură de bază a planificării socialiste (I) (prof. univ. dr. Mihai Păvăluță) 4—5
- „Aurul cenușiu”, sursă de prim rang a progresului României (prof. univ. dr. Sergiu Tamaș) 6—8
- Conștiința socialistă și formele ei de manifestare (Vasile Porumbescu) 9—11
- Rolul educației și culturii socialiste în pregătirea forței de muncă (lector univ. Ana-Maria Lupan) 12—13

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Congresul al V-lea al UCECOM : Profunde mutații în activitatea cooperăției meșteșugărești (Florin Dănilache) 14—16
- Plan • angajamente : Prin mobilizarea rezervelor interne, produse peste plan (Viorel Ștefănescu, Gheorghe Virtejanu) 17—18
- Creșterea productivității muncii, problemă fundamentală a actualului cincinal (Iulian Ploștinaru) 19—21

CONSULTAȚII

- În ajutorul candidaților la examenul de admitere în învățămîntul economic superior : Prețul de cost și căile reducerii lui (lector univ. dr. E. Mălin) 22—23

TEORII — IDEI

- Convorbiri economice cu Alvin Toffler : Analiza unei realități multidisciplinare 24—25
- Școli • curente • economiști : Criza economică și teoria marilor „stabilizatori încorporați” (prof. univ. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu) 26—27

ECONOMIE MUNDIALĂ

- Așezările umane, un instrument al dezvoltării (Dinu Dragomirescu) 28
- Mediul construit, mediu pentru om (arh. Mircea Lupu) 29
- Tendințe • conjuncturi 30
- Mondorama 31

Coperta 1 : Cîntare omului (I. Nicodim)

Redacția și administrația : Calea Dorobanților nr. 11—25, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69
Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București

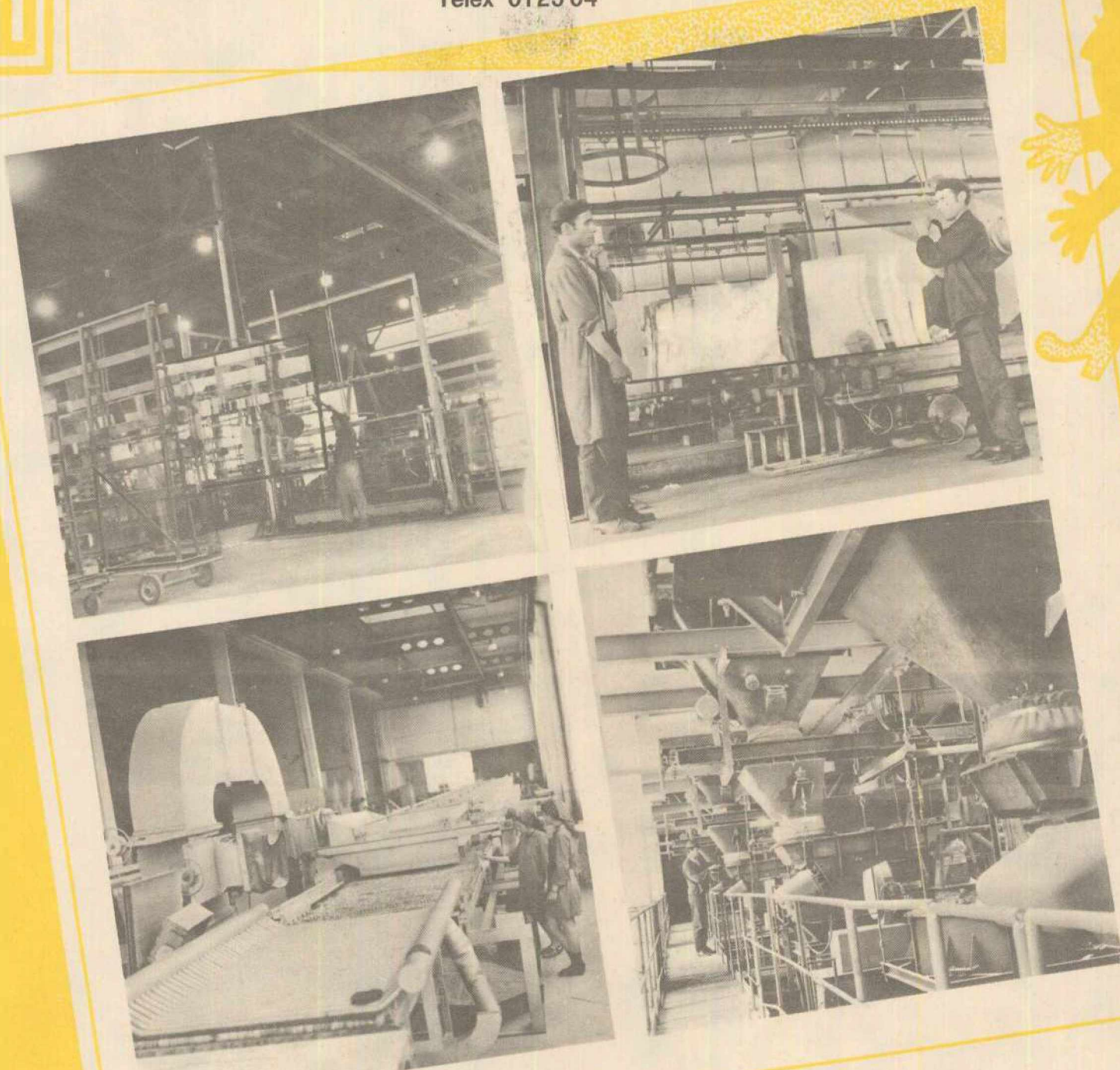
Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

ÎNTEPRINDEREA DE GEAMURI MEDIAȘ

JUDEȚUL SIBIU

Șos. Sibiului nr. 38 — Telefon 13131-13134 interior 16-26

Telex 0125 04

O IMAGINE CLARĂ...

...asupra calității ireproșabile a produselor realizate de ÎNTEPRINDEREA DE GEAMURI DIN MEDIAȘ, vă puteți forma numai printr-o cunoștință directă.

Așadar, pentru oricare dintre ele veți opta, indiferent că este vorba de geamurile trase, cu grosimi diferite, utilizate în domenii diverse, de cele securizate (plane și curbate) destinate echipării mijloacelor auto de transport, de geamurile plane emailate securizate prezentate într-o gamă variată de culori și modele, elemente cu tentă ornamentală, destinate plăcerii pereților interioari ai încăperilor sau de geamurile mat muslin givrat, folosite în construcțiile civile și industriale — exigențele gusturilor dumneavoastră vor fi satisfăcute.

De asemenea, întreprinderea medieșeană este producătoarea întregii game a semnelor de circulație, indicatoarelor rutiere și a celor de localități, panouri realizate din geam securit, întâlnite pe toate magistralele și traseele rutiere ale țării.

Produsele sunt realizate pe instalații și utilaje de înaltă productivitate (multe din ele prin autototare) și cu un personal de înaltă calificare, personal care a echipat cu utilaje și alte unități din sector.

Desfășurându-și activitatea sub semnul calității și eficienței, colectivul medieșean lansează — metaforic vorbind — „semnele” pasiunii, conștiinciozității, dăruirii profesionale, sub forma unor produse cu străluciri de cristal și limpezimea apei de izvor.

23 MAI — 1 Iunie, DECADA BUCURIA COPIILOR

Orice dar pentru copii,
un prilej de bucurii!

DE ZIUA COPILULUI
CADOURI
PENTRU COPIII DV. :

Păpuși de diferite mărimi, dintre care unele mari, cu voce, cu ochi mobili; figurine din material plastic, cu muzicuță, frumos pictate, reprezentând animale și personaje din basme; găleți, forme de nisip, stropitori, basculante, platforme de tras — din plastic; mingi; betoniere, aragaze, mașini de gătit, bucătării, puști — din metal litografiat; jocuri de construcții din lemn sau plastic; truse tehnice aplicative din seria „Minitehnicus”; băltoane din cauciuc în culori variate; trotinete, biciclete, triciclete. **MAGAZINELE COMERȚULUI INTERIOR VI LE OFERĂ INTR-O BOGATĂ VARIETATE**

